

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్నపట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 14-వ తేది సోమవారము } No. 189
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనంపత్తర ఫాల్గుణమాస శుద్ధ ఏకాదశి. } సంచిక ౨౦౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పులమాన్పును, వాయు పొట్ట
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పొట్టబోగొట్టును, బెగుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపజేసింది.

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపిథి, వడ్డూరు
తేక

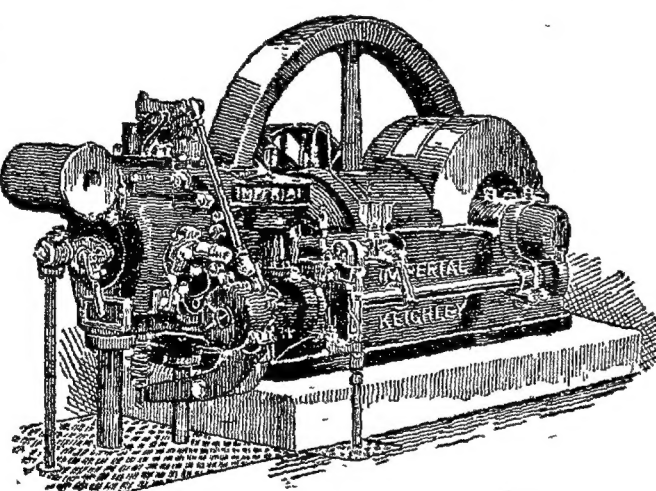
249, ప్రేమోద్ధు, పోస్ట్, బొంబాయి.

యింపిరియల్ కోల్డు సార్టింగు క్రాడు

ఆయిలు

ఇతర ఆయిలు
యింజనుల కం పె
బలమైనవి. చాలత
క్కువ ఆయిలు
ఖర్చును.

యిండియాలో
అన్ని స్థలములలో
పనిచేయుచున్నది.

యంజ
ను

12 మొదలు 75
గుట్టముల వరకు
స్టాకులో వున్నవి.
ధరలు చాల
సరసము.

మావద్ద వైటుపేరు బెల్టింగు, బాలు బేరింగులు మిల్లులకు కావలసినఅన్ని సామానులు
చాలసరసమైన ధరలకు దొరుకును.

వలయువారు మాకు వ్రాసి అన్ని విషయములు తెలుసుకొనవచ్చును.

సోల్ యేజింట్లు

ఆంధ్రా యింజనీరింగు కంపెనీ, బెజివాడ

ప్రాప్తయిటరు, చుండూరు వెంకటరెడ్డి. పి. ఏ

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వాయుటకు
రు. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0
అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.
హనుమా జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి.

ఆయుర్వేదావధ రత్నా కరము

చిత్రక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక-రు. 1
(2046) ద్వారా శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఇంద్రజాలమ హేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారశిశునాన లాభవము, అంగ ఇం
ద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు,
చీట్లనేక, తమానాలు, వినోదవిద్యలు, సునుష్ఠానిమాయామయము
లు, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, శీనములో సమాధియుంచుట, శరీ
రముతేని కలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో సునుష్ఠాని నిలుపుట
మొదలగు విశిష్టములున్నవి. దీనిచే శోభితమైనది. మొదట 4

రూపాంతర గణితము:—ఇంతకుముందు కవిటి
వారిచే అప్రాప్త కావ్యము. ఇందులో వివిధ శాస్త్ర మనో
గణితములు, సామగ్రిలు, చిహ్నప్రశ్నలు, యుక్తి తమానా లె
క్కలు, గణితావధానము గలవు. జ్ఞానము మనోబలము ఇచ్చు
కనవంతపు లెక్కలున్నవి. ప్రతివానివర్గం ముద్రాపకపు క
ము. మొదట 1. వి. పి. చార్మి. పి. పి.
6 కి రు 5. 12 కి రు 9. (వాస్తవ యువాం 1821
పి. ఆర్. జనార్దనరాం యుదు, మంగోల్. (ప్రముఖములు).

హేంద్రజాల కో అవరేటిక్

ఇన్సూరెన్సు సొసైటీ (లిమిటెడ్)

స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు:—కలకత్తా

శేషము హేంద్రజాలకోనే నడుపబడు కీమతలకు ఫీజు ఆఫీసు.
భీమా చేయబడిన మొత్తము రు. 2,00,00,000
రాబడి రు. 75,00,000
భీమా విధి రు. 60,00,000
రాజధానియందంతయు ప్రచారములు కావలె
ను. విశదములకు క్రిందివారికి వ్రాయును.

పి. రంగస్వామయ్యంగారు

పులివర్తి సూర్యనారాయణరావు

లొనగబడును

(బాంబి మానేజరు పోస్టుబాక్సు 223 మద్రాసు)

గోదావారి, కృష్ణానదిల ప్రతినిధి, కాకినాడ

ప్రకటన

శ్రీ పాండురంగ సినిమా:-

వచ్చి తరుణము! మించినపుడు!! ఈ సినిమావారు ఈనెల 14 తేదీనుంచి

“శ్రీరామపాదుకా పట్టాభిషేకము” అను క్రొత్త ఫిలిమును 5 రోజులు ప్రదర్శింతురు.

గుత్తా వెంకయ్యచౌదరి, మేనేజింగ్ ప్రొడ్యూటరు.

30 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధిగాంచిన వైద్యరత్న

పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

జీవామృతము

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

జీవామృతము నరముల బలహీనములకు కలిగెడు రోగముల కిది యశాశ్రయమైన రసాయనము, జీవామృతము: బలహీనము, భాతుత్వము, రక్తక్షయము, విర్యనష్టము, మెదడుయొక్క బలహీనము మున్నగు రోగములకు జీవామృతముతో సాటియైన రసాయనము లేదు. బుడ్డి 1-కి రూ 3-4-0

క్యాటలూను కోరినవారికి పుచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

151, గోవిందప్పనాయునిపేట,

బ్రాంచి 188, బ్రాడ్రే, పోస్టుబాక్సు 287, మదరాసు.

ఏజెంట్లు: కాకి వెంకటసుబ్బారావుగారు మర్చంట్సు రాజమండ్రి

మాన ఫోల్లా సినిమాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలసలభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణముధికము! శరీరములకు ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైకల్యాలు కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అతిర్థము, అరుచి, అపురేఖలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, క్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహనాశకావృత్తులను వెంటనేమారుస్తూ ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమాంశక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:-

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యునియం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

No. 315.

A Soap of exquisite fragrance. Made from the purest materials only, and the finest Sandalwood Oil.

Made by GOODWIN'S, MANCHESTER.

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

MADRAS.

Chittoory Rangaiah, Cocanada.

విజాపురమందలి కట్టడములు

శ్రీ శేషాద్రిమణిపులు (శతావధానులు)

విజాపురము దక్షిణమునందలి యొక ప్రసిద్ధనగరము. ముసల్మానులకాలమున వారి స్వాధీనమున నున్న రాజ్యమునకు రాజధానిగా నగు భాగ్యము నందియ్యుండెను. ఈనగర మెంతపురాతనమైనదో నిశ్చయముగా జెప్పదగిన యాధారములు లేవు. ఇచ్చట చాళుక్యరాజున ద్వితీయ సోమేశ్వరుని శాసన మొకటి యున్నది. దానిలో నీపట్టణనామము విజయపురమని యున్నది. కాబట్టి చాళుక్యరాజులయొక్కయు యంతకు పూర్వరాజుల యొక్కయు విజయమును నూచింపుచు గట్టబడిన పట్టణమని నామమునుబట్టి తోచుచున్నది.

హిందూరాజులచే బ్రాచీనకాలమున నిర్మింపబడిన దని తెలుపుటకు దగిన సుప్రసిద్ధ హిందూచిన్నములు నేటికిని నిల్చి యున్నవి. హిందువులయొక్క సుప్రసిద్ధపట్టణరాజములలో విడి యొకటియై యుండవచ్చును.

తుర్కరాజుల యెట్టడిలోనికి చేరక పూర్వ మీ విజాపురము విజయపురమై యుండెను. ఇచ్చట చాళుక్యరాజులకీ రి నివర్తకములకు హిందూమందిరములు కొంతకొంత జీర్ణావస్థలో నున్నవి. ఇందులకు నిదర్శనముగా ముసల్మానుల కట్టడములుగా నూరి యున్నవి. భిలాయొక్క ద్వారమునకు గొంచెము దూరమున నుత్తరముగా నొక మసీదున్నది. అది హిందూ మందిర సామగ్రితో గట్టినదాకాదు. కాని యీ ప్రదేశమున నున్న హిందూమండపమును మసీదునకు మండపముగా వినియోగింపబడినది. అయ్యది నేటివరకును జెక్కుచెదరక ప్రాచీనకాల నగర గౌరవమును చాటునదిగా నిల్చియున్నది.

అయితే విజాపురమును మహమ్మదీయకట్టడములు గల ప్రధానస్థానముగా నున్నది. ఆకట్టడములు మహమ్మదీయప్రభువన ఆదిల్ శాహిసమయమున గట్టబడినవి. బహమనీరాజ్యము భంగమైన తర్వాత స్వామిభక్తుడగు యూసుఫ్ సరదారు దన నంటి సరదార్లతోగూడి విజాపురమునకు చుట్టుపట్టులనున్న రాజ్యమును స్వాధీనపరచుకొని నవాబుగా సింహాసనమెక్కినాడు. ఆతడే యీవిజాపురమును రాజధానిగా నేర్పజేసికొనియెను. వీని శాసనమున నెక్కినకాలము రాజ్య మొప్పెను. ఈతనిసమయముననే సుప్రసిద్ధమున కట్టడములు నిర్మింపబడెను.

యూసుఫ్ విజేతయ్యలలో భాగ్యశాలియై యుండెను. ఈతడు భారతదేశము నాక్రమించి చిన్న చిన్న రాజ్యముల నోడించి యీరాజ్యముల బరిపాలింప దన వంశీయుల నేర్పాటు చేసెను. ఈయూసుఫ్ రోము చక్రవర్తియొక్క కన్యపుత్రుడని చెప్పెదరు. భవిష్యత్కాలాధికార విషయమై కలహము లాదవకుండనట్లు చక్రవర్తి గలిగిన పెద్దవమారుని దప్ప తక్కినవారిని జంపువాడొక గలదు. అందుచే కన్యపుత్రుడగు యూసుఫును గూడ జంపుట కాజ్ఞయియ్యెను కాని చక్రవర్తి ప్రేమాతిశయమున మరణమున కయ్యకొనక యూసుఫునకు మారుగా నొక చిన్న వానిని జంపుట కొనసంగి, రహస్యముగా యదునారు సంవత్సరములు రెండవకంటి వానికి దెలియకుండ సంరక్షణ మొనర్చెను. తర్వాత చక్రవర్తిని రాజశాసనమునకు భయమునొంది యూసుఫును ఫార్సీ దేశమునకు బంపించెను.

ఈరీతిని యూసుఫు నవాబు పార్సీ దేశమునకు చేరెను. అచ్చట శిరాజానగరమున నాతడు నివసించుచుండ నొకనాటి రాత్రి భారతదేశమున కేగినటులను రాజ్యాధికారము గల్గినటులను స్వప్నమును గాంచి మేల్కొంచి స్వప్నవిశ్వాసము గల యాతడు త్వరలో భారతదేశమున చేరి దక్షిణమునందలి బహమనీరాజులకడ నువ్వోగము సంపాదించెను. కొలదికాలముననే దనకీసామర్థ్యములను వెల్లడించి రాజ్యమునకు ప్రధానుడయ్యెను. తర్వాత నితర సరదారులతో గూడి విజాపుర ప్రాంతముల సాధించి స్వతంత్రాధికారి యయ్యెను. యూసుఫు నకు స్వప్నవృత్తాంతము సత్యమయ్యెను.

ఈతని యుత్పత్తిని గూర్చియు భారతదేశకావనమును గూర్చియు విరుద్ధమున కథలనేకము గలవు. ఏదియెటులు లున్నను యూసుఫు రోముచక్రవర్తి సంతతివాడని చెప్పబడు దగిన దృష్టాంతముగా నిచ్చుటి కట్టడములపై నున్న రూము రాజవిహ్వమున చంద్రకలాంకితము గన్పడుచున్నది.

విజాపురమునందు ఆదిల్ శాహివంశీయులపాలనము 1486 మొదలు 1686 వరకై యున్నది. ఈమధ్యకాలమున దొమ్మిది మంది పాలకులైరి. వారి నామముల నిక్రిందవరుసగ దెలుపుచున్నాము (1) యూసుఫు ఆదిల్ శాహి (2) ఇస్మాయిల్ ఆదిల్ శాహి (3) ఫల్లాఆదిల్ శాహి (4) ఇబ్రాహీంఆదిల్ శాహి (5) అలీ ఆదిల్ శాహి (6) రెండవ ఇబ్రహీంఆదిల్ శాహి (7) మహమ్మద్ ఆదిల్ శాహి (8) రెండవ అలీఆదిల్ శాహి (9) సికందర్ ఆదిల్ శాహి.

పైని దెలుపబడిన బీజాపుర నవాబులలో మహమ్మద్ తొమ్మిదవ నవాబులు తప్ప తక్కినవారు తమ పరిపాలనాకాలమున దట్టముల నిర్మింప జేసినవారే. మూడవవాడగు మల్లాఆకదిల్

శాహి సింహాసనమెక్కిన కొలదికాలమునకే రాజ్యభ్రష్టుడయ్యెను. మూడవ నవాబు సింహాసన మెక్కినది మొదలు రాజ్యము సంకటస్థితియందుండెను. మోగలుపాదుషాయగు బేరంగజీబు బీజాపురమున దనరాజ్యమున గలిపికొనుటకు సిగ్గుచే వేచి యుండెను. ఈకారణముచే నీతని సమయమున కట్టడము లేమియు నిర్మింపబడలేదు. కాని తక్కిన నవాబులసమయముల నిర్మింపబడిన కట్టడములు శిల్పికారుల నైపుణ్యమును నేయి నోళ్ల చాటుచు నిల్చియున్నవి.

ఆదిల్ శాహి కాలమున బీజాపుర మీ భారతదేశమున నొక్క గొప్పవైభవపుష్కనగరముగా నుండెను. అప్పు డానగరముయొక్క జనసంఖ్య పదిలక్షల కిందుమించుగా నుండెను. కాలచైపరీత్యమున నాపట్టణ మిప్పుడు శోభావిహీనమై నున్నాకే 2500 ప్రజలతో నివాసముగ నున్నది. ఇప్పు డది యాత్రికుల మనస్సుప్రేమాశ్రయగ నిల్చియున్నది. నగరప్రవేశ మొనర్చుననే నాలుగు వైపుల నతిమనోహరమందరహార్యములు గానబడును. అయ్యది దక్షిణదేశ శిల్పికలాలాపనమును వెల్లడింపుచున్నది. వానిపైననేక తీగలు రావి మొదలైన వృక్షములు మొలచి క్రమముగ బెద్దవై యాకట్టడముల బుగలొట్టటచే పదిపోవుటకు సిద్ధముగ నున్నవి. ఎట్లున్నను వానియందు చిత్రింపబడిన చిత్రములు చూచుట కతిమనోహరములై మాత్రమున్నవి. లేబర్ మహాత్యయడిటుల దెల్చియున్నాడు. “దక్షిణమందున్న గత బర్గా గోల్కొండ బీదర్ మొదలైన భగ్నావిశేష పురాతన నగరము లేవియు నీబీజాపురమును బోలుటలేదు. ఇచ్చటి సుప్రసిద్ధములగు కట్టడములను నరసగా నొక వారము దినములు చూచినను తనివిజనింపట లేదు.”

బీజాపుర దుర్గముయొక్క భూమి ఆదిల్ శాహిల యితి హాసములకు నిలయమై యుండెను. కాని కాలగతిచే బ్రతుతకాలమున నష్టభ్రష్టతలనంది యున్నది. బీజాపురము సైనికరక్షణముచేత ప్రసిద్ధత నందినది కాదు. కాని ఆసమయమున నెటులగాపాడదని యుండునో అవిధమున నిర్మింపబడి యున్నది. అయ్యది పట్టణ విధానములతో నొప్పును 96 బురుజులతోడను 5 ప్రధాన సింహద్వారములతోడను నాలుగువైపుల ప్రవేశి తోడను నిర్మింపబడి నైస్యముతో గాపాడబడు పట్టణమునకు దీనిపోక బ్రకాశించినది.

పైని వ్రాసినటుల ఆదిల్ శాహి ఫాదుషాలందఱును నూతన ఫాధముల నిర్మించుటయందు దానకీ గలవారుగ నేయున్నార. మహమ్మదు ఆదిల్ శాహి యను మోగల్ చక్రవర్తియగు మహజహాను నొక్క సమయముననే సింహాసన మెక్కిరి. మహజహా రాజ్యపదమృత్యుడై చెఱసాల నుంపబడిన సమయమున నే మహమ్మదు ఆదిల్ శాహి మృతినొందెను. నూతన ఫాధనిర్మాణమున సమానాభిరుచి గల యాయురువురు ఫాదుషాలు నొక్క మారుగా రాజ్య మలంకరించి యొక్క మారే రాజ్యవిమృశి గాంచుట చాల చిత్రముగానున్నది. శహజహాన్ ఫాదుషాచే నిర్మింపబడిన తాజిమహలు లోకమున నెట్లు కీర్తిగాంచినదో తద్విధముననే మహమ్మదు ఆదిల్ శాహిచే నిర్మింపబడిన గోల్ గుమ్మ జాకట్టడ మద్వితీయమై యొప్పుగాంచినది. గోల్ గుమ్మజాను ఆదిల్ శాహి దనకీసము నుంచుటకు గట్టించెను. అతడు చనిపోవుటకు ముందు పని పూర్తిచేయబడెను. గోల్ గుమ్మజామొక్క యెత్తు భూమియొక్కది 198 అడుగుల 9 అం వైశాల్యము. 185 చ. అ. 5 చ. అం. మండు 6 నుండి 10 అడుగులవరకు నున్నది. ఈకట్టడము లోకమునందద్వితీయతచే నొప్పుచున్నది. రోమునందలి ప్రసిద్ధమైన వైషయిక్ మందిరము మాడ దీని తర్వాదిదనియే తెలుపుచున్నాడు.

బీజాపురమునందీగోల్ గుమ్మ బొక్కటి మాత్రమే శిల్పకళాప్రావీణ్యమును వెల్లడించుచున్నది కాని తక్కినవానియందు తటి ప్రత్యేకతలేదని చెప్పవలసివచ్చుచున్నది. నైపుణ్యమున నొక దానినొకటి వింపుచున్నది. జామామస్జిద్, ఆసార్ మహల్, హైదరుబద్ల, అదాలతుమహల్. అర్బుమహలు, ఆనందమహలు గగనమహలు, సతమంబలి ఆసుకట్టడములు ముఖ్యమైనవి. అనేక శాహిమహలును గుఱించి యొకానొక అంగ్లీయ భద్రాంగముడు వ్రాయుచున్నాడుగదా. ఈకట్టడము శిల్పకళాప్రాశస్త్యమునను బైశాల్యమున నప్రతిమమై యీలోకమున బ్రకాశించుచున్నది. యూరోపునందలి ప్రాచీన నవీనకట్టడములలో దీనిని బోలినది లేదని చెప్పవచ్చును. ఇందలి భోజనగృహము యూరోపునందలి ప్రసిద్ధమైన రీగెల్ గోల్ గుమ్మ భోజనశాలకు మాదురెట్లు అధికవైశాల్యము గలిగియున్నది.

నగరముయొక్క దక్షిణ పూర్వభాగమున చిన్నదొమ్మిది యద్భుతముగు స్థానమున్నది. దీనిని ముబారక్ ఖాన్ మహల్ని పిలిచెదడు. అది మూడంతస్తులుగా నున్నది. క్రిందిభా

ముందుగానుండి కృష్ణమర్మబడియున్నది. మూడుభాగములుగాను నతిమనోహరమై యున్నవి. శిల్పకళ (ప్రాకృత్యమును బట్టి యీమందిరము ప్రదర్శనార్థము నిర్మింపబడెనని తోచుచున్నది. శిల్పకళ కృష్ణమర్మముల నీసాధము చాటింపుచున్నది. రచనాచాతుర్యములను వెల్లడించు నీసాధమును గొట్టములద్వారా నీటిని (కొలాయిలవలె) నడిపించి యున్నారు.

ఈరీతి గొట్టములద్వారా నీటిసప్లయ బీజాపురమున గల ప్రతిసాధమున నమర్మబడి యున్నది. ఈరీతి కొలాయి శిల్పములు భారతదేశమున మహామృదీయుల కాచారమై యున్నటుల గన్పించుచున్నది. ఈశిల్ప జనసంఖ్యాతిశయమున వాపునీ బీజాపురమునంటి సుప్రసిద్ధపట్టణమున నీటిసమృద్ధికొల కన్పించు ప్రయత్నింప వలసియున్నది.

అందులకే పాలకులు మాపములు చెల్లులు త్రవ్వించి యుండిరి. కాహిమహులలోనికినూడ కొలాయిలున్నవి. నేటివ అనుగూడ నట్టిచిహ్నములు గానవచ్చుచున్నవి. పట్టణమునకు వెలుపలనున్న దేగము చెలువునుండి నీటి గొట్టము త్రవ్వించి నటుల నచ్చటచ్చటను గొన్ని కొన్ని చిహ్నములు గానవచ్చుచున్నవి.

బీజాపురమునందలి బిల్దంసావెజ్జములగు కట్టడములలో ఇరాహింగోరీగూడ ప్రసిద్ధకట్టడమే. దీనిపైని వేయబడిన కప్పబండలు నిరాధారములై నేటికిని మంచినీటియందు నిల్చి యున్నవి. ఈకట్టడమున దూలములు మొదలైనవి వేసియుండ లేదు. కాని రాతి నొకదానితోనొకటి తాపడము చేసి కప్పు నేర్పాటుచేసియున్నారు. రాతిపలక నొకవిధమైన రాతితో సరికియున్నారు. భారతీయ విద్యా ప్రాకృత్యము న కిదియొక యద్భుతసాధ్యమై యున్నది. వీనిని నిర్మించినవారి శిల్పకళాప్రాకృత్యమేగాక వాస్తవమునని శేషముకూడ కొని యాడవలసి యున్నది. పట్టణమునకు వెలుపలగా నొకబిల్దంసావెజ్జమునసాధభాగమునిల్చియున్నది అయ్యదిబీజాపురమునందలి సాధప్రాకృత్యమును వెల్లడించుటకు నిల్చియున్నటుల తోచుచున్నది. బొరంగజేబు బీజాపురమును సాధించినమొదటి కొనునప్పుడు ద్వంద్వమొనర్చినసాధములలో నిది యొకటి. శిల్పకళాప్రాకృత్యమును వెల్లడించు నీకట్టడముల ద్వంద్వమొనర్చు చేయటంబుడెనో తోచుటలేదు. వినాశన మొనర్చిననేగాని కక్షతీరదుకాబోలు! కట్టడముల నాశనముచేయు విషయమున నీతురకప్రభువు లన్నిటియపరాక్రములని తెలుపవచ్చును. సాధసందర్భ మొనర్చు నప్పు డట్టి మహానీయులనామము స్మరింపని పరితాపాక్రమ లతో గృహించినా రుండనని దృఢముగ దెలుపవచ్చును.

బీజాపురమునందలి ప్రసిద్ధముగు మల్లిక్ మేదాక్ అను ఫిరంగియొక్క స్థితిని దెలుపుట ప్రత్యేకము కాకపోదు. ప్రాకారమునందలి బురుజులలో నెల్ల పెద్దదగు పడమటి బురుజుపై నివి యున్నది. ఇచ్చటనే లందాకపజ్ అను చెండవ పెద్దఫిరంగి కూడ నున్నది. లందాకపజ్ ఫిరంగి పొడవు 27 అ. 7 అంగుళములు. దీని ముఖవ్యాసము 4 అ. 4 అంగుళములు. నాళము 18 అ. 7 1/2 అంగుళములు. బరువు 47 టన్నులున్నది. మాలిక్ మేదాక్ వెలుపల నటిస్మిగ్గుగా నున్నది. దీనిపై నెంత చిన్న దెబ్బ తగిలినను గంటను బోలి ధ్వని యొవవగలదు. దీనిపై నొక చోట నిర్మించినది మహమ్మద్ బిహానాక్ సుబోలి అని వ్రాయబడి యున్నది. మఱియొక చోట అబుల్ గాజి నిజాముషాహ యొక్క పేరుతోపహా హిజ్రా 956 (క్రీ. శ. 1545) అని వ్రాయబడియున్నది. మూడవ బొరంగజేబు బీజాపూర్ జయించినది హిజ్రా 1097 అని చెక్కబడినది. ఈ ఫిరంగి 14 అ. 4 అంగుళముల పొడవు, నాళము 4 అ. 9 1/2 అంగుళములు, బరువు 40 టన్నులైయున్నది. ఇది తాలికోట భయంకరయుద్ధమున విశేషముగా నరసంహార మొనర్చెను. నిజాంకాహ్ యొక్క యాయధాగారముననుండి యుద్ధానంతరమున పరందాహాళిలకు కొనిపోబడెను. బీజాపురప్రభువు లాకిలాను జయించినపుడు విజయచిహ్నముగా దీనిని బీజాపురమునకు గొనివచ్చిరి. నాలు సంది యావట్టగానూ లాఫిరంగిని పూజింపుచున్నారు.

ఈ ఫిరంగివర్గ నతోపాటు బీజాపుర రాజకీయగ్రంథాలమును గూర్చి కొంత చెప్పవలసియున్నది. ఈపుస్తకాలయమున ఆదవి, పార్శిభాషలలో నమూనాగ్రంథము లనేకములున్నవి. లా, రాజనీతి, వ్యాకరణ, శాస్త్రజ్ఞాన, తొలితమ గ్రంథముల సంఖ్య గొప్పదిగా నున్నది. క్రీ. శ. 1853 సంవత్సరమున నీ గ్రంథము లన్నియు సీమకు పంపబడెను. ఈరీతి నాయా దిద్ కాపల విద్యాలయము దెలుపుచుచేయుచున్నది కాన అదియొక పట్టణసాధాగ్యముతోపాటు విడిచిపోయెను.

(హిందీసరసరీతిప ద్వి. కానువాదము).

వనోపధిశబ్దానిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు. 8-4-0 లు. ఇందు నమస్తానిజములు కుదిరిన భస్మములుచేయు యూనాని ఆయుర్వేదవిధానములుగలవు. రు. 1-కి రు. 500 కిమ్మగుల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు. 2-0-0

2454 రెడ్డి పోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

Iron Safes
ఇనుపపెట్టెలు

SAMUEL & Co. Engineers.
San Thome, Madras.

ఆయిల్ ఇంజనులు, పంపులు, ట్రెసుహార్లు, పెల్లర్లు, ఆయిల్ మిల్లులు, చేతికొమ్మిల్లులు, అచ్చుమిషనులు, ఇనుముపోలేలు మొదలగునవి నరసముగా అందచెయబడును. ధరల వివరములకును, కేటలాగునకును వ్రాయుడు.

సామ్యుయల్ అండు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు
3487 శాశోము, మద్రాసు.

రక్త శోధి

1228

Deschiens'syrup

వికృత ఉపయోగము.

ఇది, ఆరోగ్యమున, బలము, విద్యుత్తగమింపు, 30,000 కైల్గ్రాములవ్యక్తినిచ్చు నాదు. దెబ్బిచ్చు, చాల్డ అను మార్కున, గడువిండును. ఎక్కడను దొక్కను.

To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

శృంగార గ్రంథ మాల.

ప్రథమకుసుమము.

రెలువడినది.

శృంగార రాధామాధవం.

సర్వంగముందరమున యిట్టి శృంగార ప్రబంధమొకటికాంక్షులు కనివిని యెరుగని ఘంటాశ్చర్యముగ చేపట్తున్నాము. ఇందు రాధామాధవుల శృంగారలీలలు రాధామాధవుల ప్రథమానురాగము రాధావిరహము, కురసందోషము, రాధామాధవుల సంవాదము, సవతులసంభాషణములు, రాధారాగోష్ఠులు. మాధవుని మందలంపులు నిండు నెల జాతనపు సేద్యంతో నిర్వహింపబడినవి. రాధికాసాంస్కరణకడి మేలుబంతి ఆత్మద్యుతమున రాధామాధవుల శృంగార చిత్రతలముతో సువర్ణాక్షరములుగల కాంక్షలైండుతో పెక్కర్తెయి వేసబడె ముచ్చటగున్న నచ్చుహర్షతో విరాజిల్లుచున్నది.

మేనేజరు, శృంగారగ్రంథమాల, పోస్టుబాక్సు 110, మద్రాసు.

కావలెను

25 గురు వెండిపనికాంక్షును 5 గురు పోకకు పనికాంక్షు తక్కుగామే కావలెను. పనిమాచి మంచితక మేర్పాటుచేయవలెను. నియమితకాలమునందుమాత్రమే పనిచేయవలసియుండును. నేరులో వచ్చిమాట్లాడుట మంచిది.

మే, సత్యనారాయణాచారి, ప్రొవైటరు,
శ్రీ లక్ష్మీవర్మను, నెం 8, కాళి శైలివిధి, మద్రాసు.

ప్రోవరు కుట్టు మిషనులు రొఖధర 120/-

ఇవి జర్మనీయందు రియూరు చేయబడినవి. విశేషకాలము వర మున్నులేకుండా పనిచేయగలవు. ప్రతిపట్టణముందును యేజంట్లు కావలెను.

సి. హెచ్. శోభనాచారి
అండ్ సన్స్ చిల్లలపూడి పోస్టు మచిలీపట్నం. కేసులమిషనులను, కూడ మేము అమ్ముచున్నాము.

వ్రకటన

శ్రీ మ. క్షాత్రం రాజాగారు సమస్తాయుర్వేదోపధములు గాల్పింపుచున్నాడు. ఇంతో తయారుచేసినది, అందుకి చక్కనిమచ్చుచేయు నిలపెట్టి అర్ధరసాయనాలను నెలకొల్పి యారు. ఆయుర్వేదోపధము లన్నియు యిచ్చు రొకరకు. కేటలాగు కొరకు వ్రాయుడు

2126 ఆర్. రహాయనశాల ముక్కాళా కృష్ణా.

మదనకామేశ్వరి లేవ్యాము

బుసీసులపాలిటి కల్పవృక్షము. మేనాము, నిక్కాళ వేద వైద్య, కుక్షనవ్యము, అతియోక్తము మొదలగువాటిని హరించి యిది బలమును, వీర్యవృద్ధిని, వింధోగ్గ క్రింది, శీతాశాసనమును. 2 డబ్బీలు చాలినవి. 20 శలముల దెబ్బ 1-4-0

పాలనుగంధి లేవ్యాము. రక్తగుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. మేనాము, మేనాపాదలు, నువ్వులు, యాకారవర్ణాగము క్షణోపప్లులు, మొదలగు వాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాల. 20 శల దెబ్బ రు. 1-4-0 ని. సి. ఖర్చులు లేదు. 76 సి.సి.సి.అందుకో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరిదేసి, (నెల్లూరుజిల్లా

గాంధీమహాత్ముని సందర్శనము

మోరీయలు లెక్కనకన్యగారు అబ్బర్దురుపత్రికా విలేజ్ లో తేలికైన విషయములు

దెబ్బరకన్యగారు కొన్ని నెలలపాటు గాంధీగారి ఆశ్రమ మనందుండి మరల ఆంగ్ల దేశమునకువచ్చెను. బ్రిటునుదేశమున ఆ తొలుతువాన మెట్లు నామోదించబడుచున్నదో తెలుసుకొన గోరి దెబ్బరకన్యగారి నాహ్వానించినందుననే ఆమె ఆశ్రమమున ను వెళ్ళినది.

“1926 డిసెంబరు 15 న తేలికైన మహాత్ముని దాశ్రమ మనందే యుండెను. 1925 డిసెంబరు మొదలు మహాత్ముని రా జుకీయములను పూర్తిగా విరమించి ఆశ్రమమున విక్రాంతినిగను యుండెను. బొంబాయినుండి అహమదాబాదుకు త్రెయిసులలో పదిగంటలసేపు ప్రయాణముచేయవలెను అహమదాబాదుకు అ రుమైల్ నగరముననున్న సబర్బులలో ఆశ్రమమున్నది. అచట స బర్బులయను నొకనది కడువేగముతో ప్రవహించుచుండును. దా నియొద్దనే ఆశ్రమము నిర్మింపబడెను. ఆ ఆశ్రమమున పిన్నలు ను పెద్దలును 200 నుండి నెలవేయిమందియున్నారు. ఆనది నొకచిన్న పోస్టాఫీసు ను ఒక దుకాణమును కలవు.

ఆశ్రమమున గాంధీగారికి ప్రత్యేకముగా నొక్కటే గది గల యిల్లులను. వగటిపూట నచటనే అందరితోను మాటలా డుచుండును గాని రాత్రిపూట అరుబలుటనే ఒకబుమీద పంపకొనుచుండును. అగడికి వెలుపల కర్రతోకట్టబడిన వసా రాయియున్నది. దానిలో గాంధీగారును యిరులలును కలిసిభుజిం చుచుండురు. ఆనసారాకు ఆవలకొనను పాకశాలయున్నది. అచ ట గాంధీగారిభార్య శ్రీమతికస్తూరిబాయిగారు కంటచేయును. కస్తూరిబాయిగారికి ప్రత్యేకముగా నొకగదికలదు. అధిభుక్తా రునూడ నొకగది నేర్పరచిరి.

దేవయమున ప్రార్థన

ఆశ్రమములో నుండువారందరను వేకువజామున నాల్గు గంటలకేట్రచే చెరుచు. ఆపుడందరునుకలిసి ఒకగంటసేపు ప్రార్థన చేసెదరు. నదీతీరమున తెన్ని సుకొర్టు పరిమాణముగల నొక యి నుకబయలు కలదు. దానిదుట్టును పట్టగోడయున్నది. అచటనే వారందరును ఆయినుకలోనే కూర్చుండి ప్రార్థించెదరు. మొదట విజాచివారల శృతితో కలిసి వారందరను పాడుదురు. పిమ్మట శృతితీరుపడ సంగీతోపాధ్యాయుని ననుసరించి పాడుదురు.

పిమ్మట గాంధీగారు భగవద్గీతలోని కొన్ని శ్లోకములను నడిచి బోధించెదరు. అటుపిమ్మట నందరికిని చెరియొకటై యు క్కాయము కాఫీయును యియ్యబడును. అటుపిమ్మట ఏడుగం టల విరమము గాంధీగారుస్వంతపని చేసుకొనును. తరువాత ఒక గంటసేపు ప్రత్యేకముగా స్త్రీలకొరకు వారితో కలిసి ప్రార్థిం చును. ఏలననగా స్త్రీలు ఉదయప్రార్థనకు రాజాలరు గోన వాగ్గి కొరకు ప్రత్యేకముగా మరియొక ప్రార్థన యేర్పరపబడెను. అ టుపిమ్మట 10-30 వరకును గాంధీగారు మరల ఎండుండియా పత్రికకు వ్యాసములు వ్రాయుట లేఖలనుచదువుట వచ్చినవారి తో మాటలాడుట మున్నగుపనులను చేయుచుండురు. అపుడు ప్రాతఃకాలభోజనము చేసెదరు. మేకపాలు, పొట్టుతో విసరబ డిన గోగుడుపండితో చేయబడిన గట్టిచిన్న చిన్నగూరెదరు. నా రించబడుచోనలు వీనినిమాత్రమే అపుడు గాంధీగారు తినును. ఆతొనలు నలదియుంచెదరు.

సూలు నడకుట

దేవువాత సాయంకాలము 4 గంటలవరకును చాలసంది నో చుటలాడెదరు. ప్రపంచమునందెన్ని దేశములనుండియు చాలవంద మహాత్ముని దర్శనమునకు ప్రతిరోజునను వచ్చుచు నే యుండురు. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు కాఫీనిగాని వేడిగాను న్న భోజనముగాని గాంధీగారుత్రాగును. నాలుగంటలకు రా త్రయము ప్రవేశపరచెను. ప్రతిదినమును తప్పకుండ అరగంట సేపు ప్రవచనము. అపుడే గాంధీగారు నూలువడుకును ఖులాసాగా వచ్చినవారితో మాటలాడును గాన చాలవంద అపుడవట మా ర్పుంకించుచుండురు. సాయంకాలము 5 గంటలకు మరల, ఉదయ మకు 30 గంటలవిశ్రాంతిపొందుట జ్ఞానమునే తిను ను అంతియ్యగోనోటగోనోటికొరకువచ్చును. తేడానదితో యిత గొట్టును. ఇంటికిరాగానే మూసెరాచి మర్దనా (నూనేజి) చేసె నరు. మహాత్ముని రాత్రి శీత్రముగానే పర్యుండును.

సహ్యాద్రికి వేరువనున్న ఒక బాతీయకొకలలో సపు డపుడు ప్రతిదిని ముగ్ధులైయుంటును గూర్చి గాంధీగారు పరస్ప రించుచుండును. రోజులకడపూయి వారికి చికిత్సచేయుటలో గూడ ఘోరకాయము వినియోగించును. ఇదియే ఆయనకు చాల ప్రేమమొదటి. సాధారణముగా ఆయన ఉపవాస చికిత్సనే ఉపయోగించుచుండును. నిజమే గాంధీగారికి ప్రేమమొట్టమొదట న వారిలో నాడుకొనుచుండును.

నిబంధనలు

ఆశ్రమములోనున్న వారందరును దౌర్జన్యమును పూర్తి గా వర్జింపవలెను. సత్యమునే పలుకవలెను. అతిశయోక్తులను చెప్పగూడదు. ప్రాణధారణము న కం త అ వ స ర మో అంతయేతినవలెనుకాని రుచిగానున్నదని విస్తారముగా తిన గూడదు. దొంగతనముచేయగూడదు. తనకు ముఖ్యపరమగు దానికంటె మోపుగా నుంచకొనగూడదు. మిగల పరిశుభము గానుండవలెను.

గాంధీగారు సాందర్భవంతుడుకాదు. స్వార్థగురహితము గు నే వ న ల వ క లి గ న శరీరచ్యుతము సంబంధించిన చి హ్ను ము లు ఆ య న యం దు క న బ డు చు నే యుండును. ఆస్తికాలో గాంధీగారు బ్రిటిషువారిపట్ల దయగలిగియుండెనని భారతీయుడొకడు ఆయనపట్లగొట్టెను గాన ఆయనకిప్పుడు పట్లలేవు. కడపటిసారి చెరసాలలోనున్న పును చాల జబ్బుచేసినందున ఆయన చాల సన్నముగానుండును. ఆయన చాలవారముల ననుభవించినటులే కనబడును క్రైస్త వులలో పలువురు భగవంతునితో తాము సంభాషింపగలుగుదు న్నామనియు అందువలన తమకానందము కలుగుననియు తెలి చెదరు గాని తన కట్టిభాగ్యము లభింపలేదని గాంధీగారే తె రిపెను. కాని గాంధీగారున్నివిషయములలోను భగవంతునే ఆ శ్రయించియుండును. ఒకొక్కప్పుడు గాంధీగారి శ్రేణులలో ఆయనకు శ్రేణులు గోచరించును. ఆయనయొద్ద ఆత్మధీకముగ నాకర్షణశక్తికలదు. కాని ఆయన కేవలము వ్యవహారములేదే. ఆయన యెట్టిభావోద్వేగమునకు నెడమియ్యడు. భగవంతునకు తనఆత్మను పూర్తిగా వశపరచెను. భారతదేశ విముక్తికారక ఆ తను సదా కృషిపలుపుచుండును.

మహానాయకు లందరివలెనే గాంధీగారునూడ ఏకాంత ప్రీయుడే. ఆయన కవ్వరును గురువులేడు గాని పలువురాయనను గురువుగాభావించి ఆయనపై నాధారపడుచుండురు. ప్రపంచ మునందెతరదేశములలో నుండు ధీమంతులతో పరిచయము గలి గిననో గాంధీగారి కింకను చాలమేలు కలుగవచ్చును.

1926 డిసెంబరులో సువత్సరము విక్రాంతి ముగిసినదొ ముందేమి జేయునదియును గాంధీగారు స్పష్టముగ తెలుపలేదు. అసహాయోద్యమము విఫలమైనందున మద్యపానము నలమందు ను తినుట మున్నగు దుర్మల్యాదులను తొలగించుటకే గాంధీగారు పూనుకొందురని పలువురు తలంచుచున్నారు. చాలగ్రామముల లో కల్లును సారాయినినూడపూర్తిగా ప్రజలదివరకే బహిష్కరించిరి. ఇందులకు గాంధీగారి అదేశమే ముఖ్యకారణము.

భారత తంత్రుకారకసంఘము

గాంధీగారు ఒకవత్సరము విక్రాంతి గొ ని న్నను మిన్నకుండలేదు. భారతదేశమునకు మహాపరకారమును కలిగి, పగలకుని ఆయనకు నమ్మకముగల యొక గొప్ప కృషివస్తుడే ప్రార్థించెను. అసహాయోద్యమము ప్రభలుగానున్న కాల మున చాలమంది విద్యార్థికులు ప్రభుత్వోద్యోగములను వదిలి వేసిరి. వారినందరిని యీతంత్రుకారకోద్యమమున గాంధీగారు నియమించియున్నారు. ఈసంఘమునందెప్పటికి 3000 వ్యక్తి సభ్యులుకలరు. ప్రతిసభ్యుడును ప్రతిదినమును కనీసము అధగం టసేపైన నూలు వడుకవలెను.

దీనివాన దుర్గర దారిద్ర్యబాధ చాలవరకు నివారణకు గుననియును క్షీణించిన గ్రామజీవనము మరల బలపడననియును గాంధీగారు నమ్ముచున్నారు. నూలువడుకుటనే నేర్పకొని న యువకు లిద్దరుముగ్ధులగ్రామమున నివసించుచు గ్రామస్థుల కు నేర్పుచుండురు. కావలిన ప్రత్తిని సంఘమువారిచ్చెడును. ప్రజలు వడికిన నూలును చాకెతొని దానికి తంత్రుకారకులకు కూలి నిచ్చెదరు ఈతీగ గ్రామములలో యితర పనిలేనివారి కా ధారముగా నుండుట కత్యంతోపయుక్తముగ నీ పరిశ్రమను గాంధీగారు నెలకొల్పుచున్నారు. దీనివలన ఘోరముగ దారి ద్ర్యవృధ తొలగుటయేగాక ప్రజలలోనే కమత్తముగూడ కలు గుచున్నది. శ్రామములలో పారిశుధ్యమును పరిశుభ్రముగ నీటిని సమృద్ధిగా సమకూర్చుటగూడ విరియోజనమైయున్నది.

ఈతీగ బాతీయకొని గాంధీగారిపును సనాధ్యము పను మరలించుచు సాయున్నారు. దీనివలననే సర్వభాగ్యము వచ్చునని గాంధీగారు నమ్ముచున్నారని కొందరుండురుగాని అదియంతమాత్రమును నిజముగాదు. ప్రస్తుతమునా ఉత్తమ మైనకృషి అనిమాత్రము గాంధీగారు నమ్ముచున్నారు. కృషి సాయమే ప్రధానవృత్తిగాగల భారతదేశమునందు మహాత్ము డీ కృషివలన నడుగుతమకు పరిశుభ్రమును కలిగించుచున్నారు.

గాంధీగారి ఆరోగ్యముపుడు చాలానుగూర్చున్నది. కొన్నివరకులు నెరచేరినచో బ్రిటునుదేశమునకు వెళ్ళుటగూడ మహాత్ము డొకరించెను. నానియును కృషివలననే ఆరోగ్యము పునరుద్ధరణ కన్య తేలిపెను. (అబ్దుల్)

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా

శివార్థపు పన్నులు

ఈ డెల్టాలో గత సంవత్సరము పిసల్ శిస్తులయొక్క వడి కొంతవరకు తగ్గినది. ఈసంవత్సరము వడ్డీ సహా రాబట్టు కొనుపట్టు జరుగుచున్న చర్యలవలన తెలియుచున్నది.

ఈ పిసల్ శిస్తులు చెల్లించిన పిసల్ ధూమలలో గండ్ల సాగులను గూర్చి విచార ముగ్ధులైదు గండ్లుగాని దొంగతూ ములుగాని కాలవ అడ్డకట్టలుగాని లేక కాలవ చివరలయందు వృద్ధులుగా పోవు నీటివలనను మురుగునీటివలనను మాగాని చేలమధ్యనుండి నీరు నిలుపువలనను, ఆయనకట్టువారు పొరబా టుగ చేర్చుక వదలిన ధూమలను సాగుజేయుటవలనను, క్రమ క్రమముగ ఇరువదిరెల్లవరకు శివార్థపుపన్నులను విధించుచున్నా రు. ఈసంవత్సరము వర్షాకాలములేయు వర్షములు లేక మం డు వేసంగినవలనను నదీప్రవాహము గత సంవత్సరములకంటె చాల మందముగ నున్నాను. ఆనకట్ట నూతన పట్టర్నములను డెల్టాలో కొన్ని మార్పులు జరిగించుటవలన నీరు ఇవివర కెన్న దును యెరుగని పొచ్చు సంకృప్తితో సప్లయ అయి వుండి నది. అందువలన జూలై ఆగస్టు మాసములలో అధికవర్షముల మొరకులుగా రైల్వలలో కనుపడుచున్న పల్లపు నేలలలో నాటిన పరిమైరు లన్నిటికిని నీరు సమృద్ధిగ సప్లయ అయినది. డెల్టావారికి నీటియందడికొరకు యేటేటా వచ్చెడి అర్జిల్లో నిచ్చయముగ శతాంశమైనను అర్జిలులేవు.

దేశమంతయు ఎవలజూచినను పంటలు లేక కాటకము వచ్చినదని ప్రజలయొక్క హాహాళములు విన్నుముట్టుచున్నవి. ఈ కాటకపు రోజులలో కలిగిన అవకాశము నుపయోగపరచు కొని డెల్టా రైతువాడు ఒక గింజుకు పదిగింజలు పండించి లో కమున కింత అన్నదాత యొనండును మన్నవాద్ద డేగాని శివార్థుడుగాడు. రివిన్యూ నభివృద్ధిపరచుటయే ముఖ్యోద్యమగ డెట్టుకొని దేశోపకారుల రైతులపైన లక్షలకొలదిగ పిసల్ శిస్తులను బహువేయుట బొగ్గులకొరకు కల్పవృక్షముల గాల్పుట వంటిదేయును. యేవిధముగ జూచినను హాలుసాలన సాగుబడి జేసిన రైతు ప్రాతానా మిచ్చగినవాడై యున్నాడు గనుక రివిన్యూ యధికారులు తమ దృక్పథమును దేశకాల ప్రాతొచితి ని మార్చుకొని ప్రజాహితమును పాటించెదరుగాక. -శ్రీరవాది.

కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా బోర్డు

ప్రశ్నిదేం? మొరబర్లకు-ఉప్పుతేరు వంతెన

ఇండియా గవర్న మెంటువారు గుడివాడనుంచి, కయి క లూరు, ఆదిపేడుమీదుగా భీమవరంకు మీటరుగజిరెలు వేయు చున్న సంగతి మీకు అందరికిన్నీ తెలిసినదేను. ఆదిపేడువద్ద రైలు వేకుగాను ఉప్పుతేరుకు ఒకవంతెన కట్టెదరు. పద్దరు వంతెన కట్టుటకు అయ్యెడి సొమ్ములో 1/8 లేక 1/4 వంతుగాని మన జిల్లాబోర్డువారు భరించేయదుల ధూమూలుబండ్లు, మోటార్లు, పశువులు, మనుష్యులు రాకపోకలకు వీలుగావుండేట్లు కట్టె దరు. ఇట్లాటి వంతెనలు ఉత్తరహిందూస్థానంలో ఆగ్రా, ఢిల్లీ, కాశీమొదలైనచోట్ల కట్టబడివున్నవి. వైసెంచి రైలు క్రిందనుంచి మామూలుబండ్లుగాని, ఒకవంతెనమీద ఒకప్రక్క రైలు ఒక ప్రక్క మామూలుబండ్లుకు ఉపయోగం దేల్చునగాని, అక్కడ సందర్భమును అనుసరించి కట్టెదరు. తక్కువ ఖర్చుతో రెండు జిల్లాలకు మార్గము యేర్పడును. దొడ్డిపట్ల, పాలకొల్లు భీమవరం ఆదిపేడు, కయికలూరు, గుడివాడకు యిదేవర్ధలో మామూలు రోడ్డువున్నది. ఉప్పుతేరువద్ద బండ్లు, పశువులు దాటుట ఎంత కష్టమో ప్రజలు అందరికీ తెలిసినదేను. ఈవంతెన కట్టువిష యంలో, భీమవరం, కయికలూరుతాలూకా బోర్డులన్నూ ప్రజలన్నూ అందోళనచేసి వంతెన కట్టుటకు ప్రయత్నించవలసి వున్నది. మనజిల్లాబోర్డులో నిల్పువున్న రైల్వే భనమునుంచి ఖర్చుపర్చిన రెండు జిల్లాల ప్రజలకు సంతోషముగావుండును.

మన్నె సత్వనాతాయణమూర్తి

కొడమంచిలి.

కలకత్తా, మార్చి 11:—“సి. వి. డి. పొలిసు ఇన్స్పెక్టరుగారి ముఖముచూచిన నాతల పోటెక్కుచున్నది. ఆతని తొట్టూరునుండి డైటకు పంపకున్న చో నేదెచ్చట మరొక నేర ము చేయవలసియుండును? అని ముద్దాడు. సత్వనాతాయణమూర్తి డైటకు అట్లాటాడే డెబ్బయ్యేకేక విధారణ జరుగుచున్నది (ప్రీ ప్రెసు).

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

మంత్రుల జీతములు ఆమోదించబడుట

సర్ అబ్దుర్రహీంగారు స్వరాజ్యపతమువారితో కలసి ఓటుచేయుట

కలకత్తా, మార్చి 12:— సాంతోషరాజగారి అధ్యక్షతన నేటిదినము వంగరాష్ట్ర శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. ప్రస్తుతములు జరిగిన పిమ్మట బడ్జెటు గ్రాంటులపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

ఎక్కి క్యుటివుకొన్నిలు

ఎక్కి క్యుటివుకొన్నిలు గ్రాంటునందు 19 వేల రూపాయలు తగ్గింపవలయునని డాక్టరు ప్రమోదనాథబెనర్జీగారు తుపాదించుచు రాజకీయవిషయములకు సంబంధించిన చర్చ ప్రారంభించిరి.

ఉపపాదనమును సర్ అబ్దుర్రహీంగారు బలపరచుచు ప్రస్తుతప్రభుత్వవిధానము మిగుల అసంతృప్తికరముగ నున్నదనిరి.

సాంఘికవిషయములందు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము పుచ్చుకొనినది మొదలు పరిసితులు మరింత విషమించెనని రాయచౌద్ర చౌదరిగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వము నిలచియున్నంతకాలము ఎక్కి క్యుటివుకొన్నిలు సభ్యులు ఎందులకవసరమని మోదర్జీగారు చెప్పిరి.

గ్రాంటుమొత్తము నిరాకరింపవలయునను ఉపపాదనము పీకపోయెను. 85 గురు ప్రతిపక్షముగను 58 మంది అనుకూలముగను సమ్మతుల నొసంగిరి.

మంత్రుల జీతములు ఆమోదించబడుట

మంత్రుల జీతములపై ప్రత్యేకింపబడిన రూ 145000 రూపాయలు గ్రాంటును నిరాకరింపవలయునని ప్రాధేపరు జిలేంద్రలాలు బెనర్జీగారు తుపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

ప్రస్తుతపరిసితులలో మంత్రివరుల నంగీకరించుట నేరమని నమ్ముచున్నాను. మంత్రులు దేశమునకు మేలుచేయజాలరు. పైపెచ్చు దుష్టులు గుని ధానము నుకాళ్ళతో మొనర్చుతోడ్పడెదరు. మంత్రులు నిజముగ ప్రజలకు బాధ్యులై యున్నారని చెప్పటకు వీలులేదు. మంత్రులకు అధికారము లేదు. ధనముమీదగాని ప్రభుత్వవిధానమీదగాని మంత్రులకు అధికారములేదు. పూన బలియందు నిరపరాధులు తుపాకులచే కాల్చబడినను గజనవి చక్రవర్తిగార్లు తమ ఉద్యోగములకు రాజీనామ ఇవ్వకుండుట ఆశ్చర్యకరము. రాజకీయమైదీలను విడుదలచేయులయు నను తీర్మానమునందర్భవన మంత్రులు తటస్థముగ సమ్మతులనొసంగిరి. మంత్రులు తమపదవులకు రాజీనామ ఇచ్చి స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమును కొనసాగించవలయునని కోరుచున్నాను.

గౌ. చక్రవర్తిగారు ఆక్షేపాలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రస్తుత మంత్రివర్గము హిందూమహమ్మదీయసంఘర్షణము అంతమొందింపగలదనిరి. మంత్రులు అవలంబింపవలచిన విధానమును వివరించిరి.

అజిజరిహకుగారు ప్రస్తుతమున్న మంత్రులు అనర్హులని వాదించి మహమ్మదీయసంస్కరణములను అంగీకరించినను ప్రస్తుతము అధికారమునకున్న మంత్రివర్గము ఆమోదింపజాలరని చెప్పిరి.

తరుతుంద్రబోసుగారు ఉపపాదనము బలపరచుచు దేశనాయకులు ఖైదీలుగనుండ భారతీయులు ప్రభుత్వమువారితో కలసి పనిచేయుట అవమానకరమనిరి.

సర్ అబ్దుర్రహీంగారు ఉపపాదనమును బలపరచుచు ఇట్లుచెప్పిరి:— నేను సాంఘికదుర్భిమానము గలవాడననియు, నేను మంత్రిగ నుండకూడదనియు గొప్పఆందోళనను జరుపబడినది. ప్రస్తుతపు మంత్రివర్గము కుట్రలవల్ల అధికారమునకు వచ్చినది. గజనవిగారు కుట్రలవల్ల కొన్ని వోట్లను సంపాదించవచ్చును. కాని వారు దీర్ఘకాలము నిలవజాలరు.

తీర్మానము ఆమోదింపబడిన మరల వంగరాష్ట్రమునకు మంత్రులుండరని గౌ. మోదర్జీగారు చెప్పిరి.

కొంత చర్చజరిగినపిమ్మట బెనర్జీగారి తీర్మానముపై సమ్మతులు పుచ్చుకొనబడెను. అనుకూలముగ 85 మంది ప్రతిపక్షముగ 78 మంది సమ్మతుల నొసంగిరి.

బెనరలు అడ్మినిస్ట్రేషను డిమాండు (సభ్యులు ఆమోదించిన కోరికలతోను మిగత మొత్తము) అధికసంఖ్యకులచే ఆమోదింపబడినది.

సభ సోమవారమువరకు ఆవృత చేయబడినది.

నానత్యాన్వేషణము

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

మూడవభాగము - పదునారవ ప్రకరణము

గుమాస్తా-కూలీ

కాంగ్రెసుమహాసభ ప్రారంభమునకు కింకను రెండురోజులు వ్యవధియుండెను. నేనేదైన నేవచేసి కొంత అనుభవమును బడయవలెనని నిశ్చయించితినిగాన కలకత్తాలో బసకువల్లగా నే స్నానాదికృత్యములను తీర్చుకొని కాంగ్రెసుకార్యాలయమున కేగితిని.

బాబూ భూపేంద్రనాథబాసుగారును, ఘోషాలుగారును కార్యదర్శులుగానుండిరి. నేను బాసుగారికడకేగి నాకేమైన పనిచెప్పుదని అడిగితిని. ఆయన నావంకచూచి “నావద్ద నేమియును పనికనబడదు. ఘోషాలుగారిదగ్గరకువెళ్లి ఆయన యేమైన పనియియ్యగలడేమో కనుగొనుడు” అని యనెను.

నేను ఘోషాలుగారివద్దకువెళ్లి అడుగగా ఆయనగూడ నన్ను ఎగడిగచూచి “గుమాస్తాపనితప్ప మరేమియును లేదు, మీరాపనిచేసెదరా?” అని నవ్వుచుననెను.

నేను చేయగలిగిన యేపనినైనను చేసెదను. అందులకే వచ్చితిని అని నేనంటిని.

చూచితిరా, యీ యువకుడెటుల చెప్పుచున్నాడో. తాను చేయగలిగినయేపనినైనను చేయుటకు సిద్ధముగానున్నానని చెప్పెను. యువకులందరూ అట్టిభావమునే కలిగియుండవలెను అని ఘోషాలుగారింట్లనున్నచుంటిరులతో ననెను.

“అబ్బాయి! చాలబాగుగాచెప్పితివి. ఇవిగో ఉత్తరములుకట్టుటగాపడియున్నవి. ఒకకుర్చీలూగుకొని కూర్చుండి ప్రారంభించు. నే నేమిచేయ ను చెప్పు? ఎంతవోవంతుల కొలదిగా నాతో మాటలాడుటకు వచ్చుచుందురు. వారంపరితోను మాటలేతనా లేక యిరీతిగా ఉత్తరములవానను మరి పించుచున్నవారందరికీ జవాబులనే వ్రాయగా? ఈపనిచేయగ నగుమాస్తాలెవరులేరు. ఈపుత్తరములలో చాలభాగము విషయరహితములుగానే యుండును. ఎందుకైననుమంచిది. నీవు వీనినిచదివి జవాబియ్యవలసినవానికి జవాబులిమ్ము. నాకు తెలుపవలసినవానినిగూర్చి నాకు తెలియజేయుము” అని ఘోషాలుగారినిరి.

ఇట్లు నాయందాయన విశ్వాస ముంచినందులకు నాకు చాల సంతోషముకలిగినది.

నేనెవరో అప్పటికి ఘోషాలుగారికి తెలియదు. లేరు వాతనే ఆయన నాపూర్వోత్తరమును విచారించెను.

నేను పుత్తరములపనిని కడుకీర్షుముగను కడుగులభము గను ముగించితిని. ఘోషాలుగారికి తెలుపగా ఆయన చాలసంతోషించెను. ఆయనకు కబుర్లుచెప్పుట చాలయిష్టము. గంటలకొలదిగ వినుగులేకుండ మాట్లాడుచు నేయుండును. నాపూర్వోత్తరము నాయన అడిగినందున నేను తెలుపవలసి వచ్చినది. నేను పలానాఅని తెలిసినపిమ్మట నాకు గుమాస్తాపని నిచ్చినందులకు ఆయన నొప్పుకొనెను.

“మిత్రమియును సంగోచింపవద్దు. మీముందర నేనేమి లేక్క. మీరు కాంగ్రెసునేవలలో గడిచేరిన అతిరథశ్రేణులు. నాకంటె వయసునగూడ పెద్దలు. నేను లోకజ్ఞానములేని యువకుడను. నాకేపనిని మీరిచ్చినందులకు నేనంతయును కృతజ్ఞుడను. నేను కాంగ్రెసునేవ చేయగోరెదను. వివరములను తెలుసుకొనుటకు కనీ ఆవకాశమును మీరు కలిగించినందులకు నేను చాల సంతోషించుచున్నాను.” అని నేనంటిని.

“మీరు చెప్పినదేసరి. యువకులభావ మటుల నే యుండవలెనుగాని ఇప్పటియువకు లీచందముక గ్రహింపజాలరు.

కాంగ్రెసుమహాసభ యేర్పడినప్పటినుండియు నేను పనిచేయుచున్నాను. ఈమహాసభ నేర్పరచుటలో హ్యూముగారికి నేనుగూడ సహకారిగానుంటిని.” అని ఘోషాలుగారినిరి.

ఈలింగా మాకు బాసుగా స్నేహముకలిగినది. ఆయన నున్న తనలోగూడ ఫలవరము చేయుమనెను.

ఘోషాలుగారివద్దకు బొత్తములు పెట్టుకొక కాకరున్నాడు. ఆతడే బొత్తములు పెట్టును. పెద్దవాండ్రపై నాకు గౌరవ మధికముగా నే ఆనాకరుచేసెడు పనిని నేనే చేయుచుంటిని. ఈలాటి చిన్నచిన్నపనులు నేను చేయుచున్నానని ఆయనకు తెలిసినపిమ్మటగూడ

ఆయనసంతోషించెనేగాని వద్దనలేదు. “కాంగ్రెసుకార్యదర్శికి వర్తకు బొత్తములు పెట్టుకొనుటకు నను తీరుబడి లేకుండ నున్నది.” అని ఆయనఅనెను. అందులకు నాకు నవ్వువచ్చినది. అటునేవచేయుటవలన నాకంతయు మేలుకలిగినది.

అటుపిమ్మట కాంగ్రెసు మహాసభల విషయ మంతయును నాకుబోధపడినది. పెద్దనాయకులందరిని నేను సందర్శించితిని. గోల్డ్ సురేంద్రనాథగార్లవంటి మహానాయకుల చర్చలను పరికించితిని. ఆసభలో అవసరముగా కాలముగవర మర్యధికముగా జరుగుచుండెడిది. ఆసభలలో ఆంగ్లభాషకే ప్రధాన గౌరవ మొసగబడెనను సంతాపకర విషయమునుగూడ నేనపుడే గ్రహింపగలిగితిని. శక్తి నిదుర్నియోగముచేయువిషయమున నెవ్వరును లక్ష్యముచేయువాడే లేదు. ఒకడుచేయగలపనిని పదిమందిచేయుచుండిరి. చాలముఖ్యమైనపనుల నెవ్వరును చేయుటయేలేదు.

ఇంతకంటె బాసుగాచేయ వీలులేదేమో అను చాట్టెన్స్ భావముగూడ నాకుకలుగుటచే నాకెట్టి నిరసన భావమును కలుగలేదు. (మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా. 10-8-27)

మహాత్ముని సంచారము

మహాత్ముడు నేడు అహమదాబాదునుండి

బయలుదేరును

నేడు 14 వ లేదీని మహాత్ముడు అహమదాబాదునుండి బయలుదేరి బాల్జోలికేగి ఖిలాఫతుసభ కన్వెన్షనునందును. అందుండి హరిద్వాసమునకేగెను. ఆచట 19 వ లేదీని గురుకులాశ్రమ పంచవింశద్వాదీ కోశ్చనము జరుగును. ఆపుష్కరమును గాంచి అబునుండి బయలుదేరి 28 వ లేదీకి బొంబాయిచేరును. అని మొదలు జూనునెల 30 లేదీవరకును ద్రవిడ కేరళ కర్నాటకరాష్ట్రములందు సంచారముచేయును.

సభ్యుల సత్కారముగ్రహణమువారు శ్రీధానందస్వామి స్మారకనిధికి 150 రూపాయల నొసంగిరి. కొంతమంది హాలి పనిచేసెయును, కొందరు నూలువడికియును, కొందఱుభాజనశ్యయమును కొంత తగ్గించియును యీమొత్తమును సత్సహార్వ గలిగిరి. (అ. (పె.)

మహారాష్ట్రమున ఖడ్గరునిధికి వసూలైన మొత్తము తగ్గిరి జిల్లా

సవంతవాడి	రూ 1735-1-0
బెంగల్	928-12-8
మలవను	875-1-0
కాసలు	81-0-0
కనకాశి	102-0-0
భారేపట్నం	113-9-0
రాజాపూరు	282-6-0
లాంజి	164-0-1½
రత్నగిరి	1770-8-8
సంగమేశ్వరం	583-7-9
చిప్లను	747-12-9
భేడు	194-7-9
	7473-2-1½

కొలబా జిల్లా

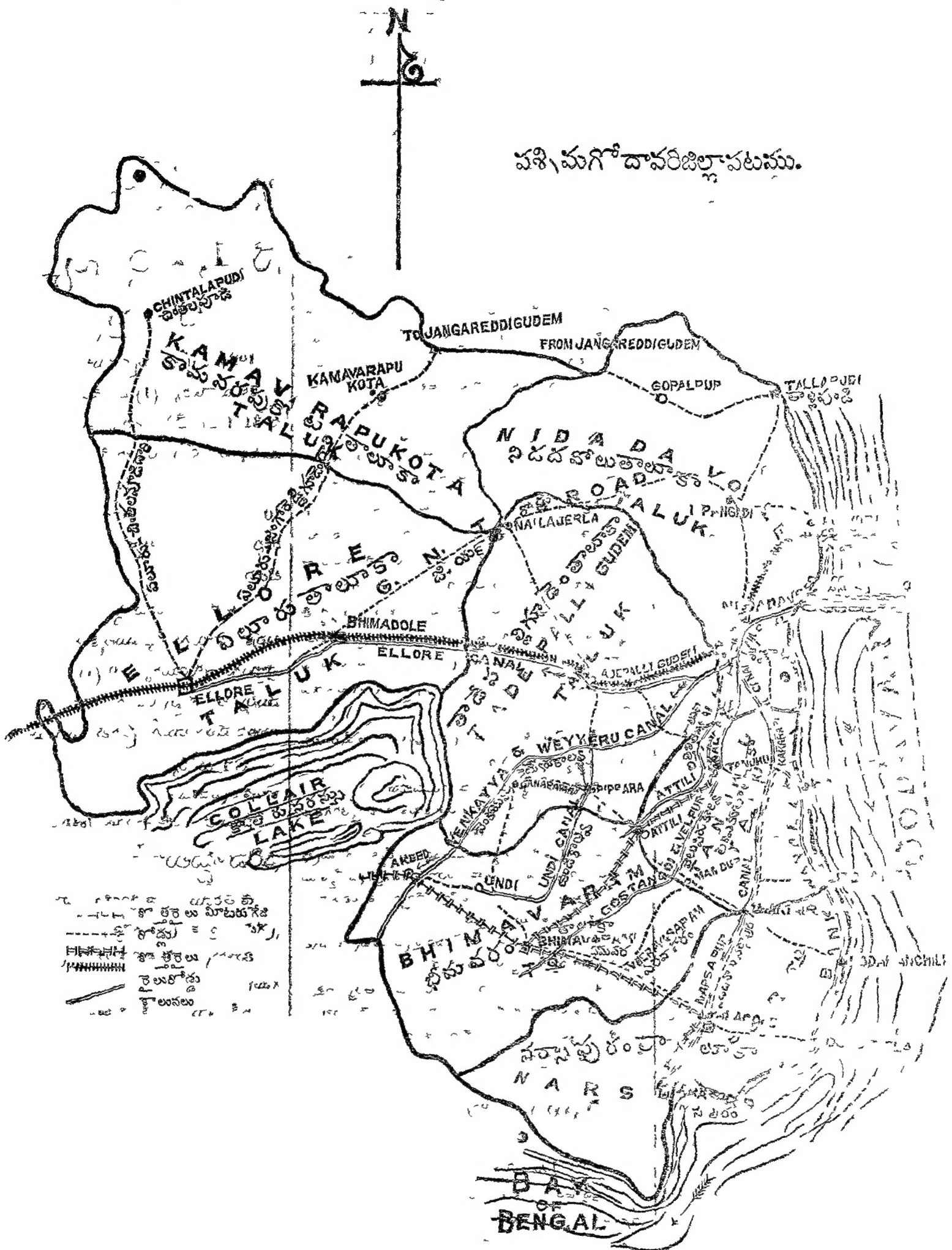
మహాదు	910-0-1
కాసు	101-0-0
నగోతను	122-12-6
పాలి	51-0-0
పెను	565-7-0
చారి	181-12-0
వాషి	11-0-0
ఆలీబాగు	1214-7-3
వెళ్ళవిద్యాశ్రమ విద్యార్థులు	63-8-4
కోకా వెళ్ళసమాజము	501-4-0
ససచేను-భేడి	190-0-0
మాతుంగవైశ్యులు	101-0-0
రుక్మిణీబాయిమోతే	101-4-0
అష్టమి	5-4-0
చైళ్ళకోత్	11-0-0
సరోలు	51-0-0
ఉరను	101-0-0
పన్నేలు	1055-0-0
చాకు	167-0-0
కార్జును	51-0-0
భూతపాకేశ్వర దేవధాలయమువారు	101-0-0

5665-5-10

18189-7-11½

(ఎంగుయిండియా 10-8-27)

కొంపము నేపిలు సర్పము ఈ దొంగలు జితములను సమరించు
విషయమే పరిశీలింప నియమింపబడిన కాపలాగారి ఈ ప్రభంకుము
వారా తమని వేడిక మును ప్రకటించిరి. వీరి నూచనలు ఆపాదిం
పబడిన సాలుకు లక్ష గూడ ప్రభువులు తప్పదు. కర్మము ప్రభువులు
వారి జితముల నట్లే యుంచి కొంతగ ఈ దొంగములంకు చేత
నానికే తక్కువ జీతములు నిజములయినవిని మీకు కొంగునానా గూ

పరా:—జిల్లాకు ముఖ్యస్థానముగా ఏలూరుకన్న నిడదవోలునకే మార్గ సౌకర్యములు అధికమునున్నవిని యీ పటమువల్ల తెలియగదు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ముఖ్యస్థానము

నిడదవోలు యందుకు కానీతయును?

రాజాపు కాసనపల్లెలో చర్చించ కొరిక

(1) ఈజిల్లాలో 7 తాలూకాలున్నవి యీ తాలూకా లలో 1 నరసాపురం 2 భీమవరం 3 తణుకు 4 నిడదవోలు 5 తాడేపల్లిగూడెంలో కొంతభాగము ఏలూరు స్టేషన్ లెవంటి నిడదవోలువచ్చి చెరువు అగత్యము
(2) జిల్లా జేనాభా 1048720 గలదు యందు నరసా పురం తాలూకాకు 204297 (3) తణుకు 184292 (78) భీమవరం 143055 (4) నిడదవోలు 183000 (5) తాడేపల్లిగూడెం 128180 జనాభా కలదు అండ్ 790804 కలిగిన జనాభాకు కలిగిన తాలూకాకు సౌకర్యముగలదును 790804 కానుకరపు తాలూకాలో పోషించు భార్య 127533 మంది కాని

కన్న నిడదవోలే రాకపోకలకు సౌకర్యముగ ఉన్నది జిల్లా జనాభాలో 821441 మందికి సౌకర్యము మిగిలిన 227279 మందికే ఏలూరు ముఖ్యస్థానమైన, సౌకర్యముగాని జిల్లాకు ఏమిలేమని చెప్పవచ్చును
ఈజిల్లాలో పడమర ప్రతీనిత్యము నిడదవోలునుంచి యాదిగనవ తెలిపిన కాలము అంపెనరప నడుచుచున్న యీ కాలములో పడవలెక్కాక కాలమునంది వ్యవసాయమును నితీ సౌకర్యములు గూడ నున్నది కర్షవసాయములను నితీ సౌ కర్యములే ప్రాముఖ్యము అంపెనరనుంచి యీజిల్లానున్న పి డబ్బియ అక్కిను చాలకాలమునుంచి నిడదవోలులోనే కలదు ఊండు వల్ల ప్రజలు యేలాగునైనా పై నా పై న వివరించిన 5 తాలూకాలన్నవి చి త ర మ నిడదవోలే వచ్చుచుండును
7 తాలూకల వివరం

1 భాంకుకాలవ	86 మైల్ల పొడవు
2 నరసాపురం కాలవ	89 " "
3 తాడేపల్లిగూడెం కాలవ	40 " "
4 అత్తిరి కాలవ	17 " "

5 వెంకయ్య వయ్యెరుకాలవ	90 " "
6 ఉండీకాలవ	35 " "
7 ఏలూరు కాలవ	40 " "

పై వివరించిన 7 కాలవలు (1) 2-3-కు (2) నరసా పురం (3) తాడేపల్లిగూడెం (4) 1-2-కు (5) భీమవరం (6) ఏలూరు, తాలూకాలో చింతలపల్లి యందున్న యీ 6 తాలూకాలవారికి నిడదవోలే రా వాగల అతిచుట్టముగా ఉన్నది
(3) తణుకు, భీమవరం, నరసాపురం తాలూకాలందా వేసిన రైలుమార్గమునకు నిడదవోలే మాడలిసానము అన్న కలకత్తా-చన్నపురి మేనులైనమొదల నీడదవోలు ఉన్నది అందువల్ల రైలుప్రయాణమునకు చాల సౌకర్యము
(5) కోడల సౌకర్యమున కన్న తాలూకాలలో నున్న కోడలనుంచి యిక్కడకు రోడ్డున్నది
ఇట్లు రాకపోకలకు కొదికాలములో కొద్దిసాముతో విలుగానున్న నిడదవోలు మాని యేలూరు చెరువు జిల్లా కేంద్ర అసాకర్షణమైనది అందువల్లనే తేలుచున్నది
(మిక విలేఖరి)

చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘము

చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘమువారు గతశనివారము సాయంత్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయ భవనమున సమావేశమై "సంస్కృతభాషకు కళాశాలతరగతులందు నిర్బంధపఠనీయముగ" తేయుట యను విషయమును చర్చించిరి.

కె. సత్యనారాయణగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీ కేకుమర్ల రాజగోపాలరావుగారు

మొట్టమొదట విషయమునుగూర్చి మాట్లాడుచు బ్రిటిష్ పరిపాలనానంతరము భారతదేశమందలి ఆంధ్రభాషాచరిత్రను ప్రభుత్వవిశ్వవిద్యాలయముం దాంధ్రమున కొనంగవలసివలెనని స్థానమును విద్యార్థిభావమునుగూర్చియు పరిశ్రమగఁ జేయుచును పూర్వమొకప్పుడు ఇంగ్లండుదేశమునందు గ్రీకు లాటినుభాష తెట్టియదరణను పూజ్యభావమును బడసిన భారతదేశమునందు యుక్తియుగ ఆంధ్రావనియం దట్టి అత్యుచ్చస్థానమును గీర్వాణభాష వహించియుండెననియు పాశ్చాత్యులలో ఆధునికులు గ్రీకు లాటినులకంటె దేశభాషలకెక్కువ ప్రాధాన్యము సంపాదించుటకు దృఢమిచ్చినట్లులే నేమను భారతవర్షమందును, ప్రధానముగ ఆంధ్రదేశముం దట్టియదృఢమే బయల్పడెదనని నూచించిరి. ప్రస్తుత విషయముపై మాట్లాడుచు సంస్కృతమును నేర్పింపవలయుననిన బాల్యమునుండియే క్రిందితరగతులనుండి నేర్పిన అంగీకరింపనగునని కళాశాలలలో మొదలిడుట ఆవసరమనినది. ఇందుల కనేక చిక్కులుగలవు. తెలుగుకొరకు కళాశాలలలో ప్రస్తుతము నాలుగుగంటలమాత్రమే గలవు. ఇందులో ఒకగంట సంస్కృతభాషాభ్యాసమునకు తీసివేచిన మిగిలిన మూడుగంటలలో తెలుగుభాషను సంపూర్ణముగ బోధించుట కవకాశమును తప్పించినవారయ్యెదరు. మీదుమిక్కిలి సంస్కృతమైనను పూర్ణముగ నభ్యసించవలయు. కళాశాల తరగతులలో ప్రారంభించి విద్యార్థి కొకటి రెండు గంటలలో నేర్చుకొని సంస్కృతభాషాభ్యాసము సంస్కృతసమాసములగాని, గ్రంథములగాని, అవగాహనము గావించుకొనుట కేమాత్రమైనను ఉపకరించునా? సంస్కృతభాషను వృద్ధిచేయుదలంచిన ఎంగదేశమందువలె "స్కూల్ టైమింగ్" తరగతివరకు నిర్బంధము చేయరాదా? కళాశాలముందే ఒకవేళ సంస్కృతభాషాసహాయ మావశ్యకమనిన వ్యాకరణమునకు సంబంధించినట్టివి, సంధిమొదలైన కొన్ని సూత్రముల నొకటిబహుప్రాసి నేర్పనూడదా?

కర్నాటక ముయాళభాషలపైవలె ఆంధ్ర తమిళభాషలపై సంస్కృతభాషాప్రాబల్య మంతగా వ్యాపించియుండలేదునుట కొన్ని యాదాపరణముల జూపనగును. తెలుగులో మిశ్ర సమాసము అంగీకృతముగాదు. మళయాళముం దట్లుజేయవచ్చును. తెలుగు కవిత్వముందుగల యతిప్రాస నిబంధనలు సంస్కృతమునందులేవు. సంస్కృతమును ప్రతిఘటించి తెలుగు తన యతి ప్రాసలను నిల్పుకొనినది. విభక్త్యంత్యములనుగూడ తెలుగు లెనలోనికి రానియక వ్యక్తిత్వమును పోషించుకొనినది. కావున ముందు కన్నడ, మళయాళములకులేని ఆతురత, తొందర మనకేల కలుగవలెనో తెలియకున్నది.

భాషామూలము సంస్కృతమందే వ్రాయబడియున్న విగదా అందుకు. అలంకారశాస్త్రముగాని, వ్యాకరణశాస్త్రముగాని మరేగ్రంథమైనను ఆంధ్రములో లేక సంస్కృతమందుండిన దానిని ఆంధ్రీకరింపరాదా? భాష పెరుగుట కిదియే మార్గము. కళాశాల విద్యార్థి లెప్పటికీ ప్రస్తుతమవలనందున్న పాత్య విధానముచే చాల చిక్కులుగలవారై ఇల్లునట్లు యగునటుల చదివి నూటి కే ముప్పదిమందియో పరీక్షలందు కడతేలుటయే కష్టముగనన్నది. అట్టిదిలో ఈకష్టములకు తోడు అనాలాచితుగ మరొకభారమును పైవేయుట యుక్తముగాదు. చన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములో తమిళసభ్యు లధికముగ నున్నారు. అరవభాషకు ప్రాధాన్య మొసంగెదరు. అరవమున కెక్కుడు ధనమును వెచ్చింతురగాని తెలుగుభాషను తీసివేయుటకు సర్వదా సంసిద్ధులైయుందురు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మేర్పడినది గావునను, తమిళ విశ్వవిద్యాలయ మేర్పడుననుచుచేతను, చన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారి కనుంచి రాజధానియందలి ఆంధ్రకర్ణాటక, తమిళ, మళయాళములను నాలుగుభాషలకు సమాదరా పోషణ లొసంగవలెనని మనము స్పష్టముగ ప్రకటించవలెను" అని పేర్కొనిరి.

రావూరి చిట్టిసబ్బారావుగారు:—అను నొక విద్యార్థి తీర్మానమును బలపరచుచు సంస్కృత భాషావృత్తమును, వ్రాసినచో, ఆమూల్యవాక్యయాధికృతిను కొనియొడి సంస్కృతాంధ్రమునకు విడదీయ జాలని అవి నా భాష సంస్కృతమేనని. సంస్కృతభాష తెలుగుభాషపై అధికముగ ప్రబలి యున్నదినుటకు గ్రంథభాషనుగాక వ్యావహారికభాషనే ప్రామాణ్యముగ గ్రహించి చూడవలెను. వాడుకలోగల అనేకసంస్కృతపదములకు అచ్చతెలుగు ప్రత్యామ్నాయములేలేవు. తెలుగు సంస్కృత మిశ్రముగలభాషతో వ్రాసినగ్రంథములే అందముగ నున్నవిగాని అచ్చతెలుగు గ్రంథములు గావు. తెలుగుభాషతో వ్యక్తిత్వముగలదని యాపుచేయుటకు నన్నయకుపూర్వ మెట్టి యాధారములు లేక అగమ్యగోచరమైయున్నది. యావద్భారత సాంప్రదాయములను దెల్పెడిది సంస్కృతముకంటె వేరొకటిలేదు. సంస్కృతము సర్వాంగపరిపూర్ణము. విదేశీయులు సంస్కృతమును పఠించి అందలి అవ్యయానందము ననుభవించుచుండ మనము అందుల కశక్తులమైయున్నాము. ప్రాకృత్యము ప్రపంచముల ని విడదీసి, వ్యక్తిత్వముల గలుగ జేయుటకు ప్రాకృత్యమందలి సంస్కృతవిజ్ఞానధనమే కారణభూతము. కళాశాల తరగతులందు తర్కించు తత్వశాస్త్రము మొదలగు వానియొక్క ప్రాథమికజ్ఞానమైనను అభ్యసించునట్లు సంస్కృతమునుగూడ విలసంతవరకు చదువుట కేల ఆక్షేపణ యుండవలెను? ఆంగ్ల భాషావిదులు సంస్కృత మభ్యసించినచో విమర్శవాద్యంతో సంస్కృతమును పఠించి అందలి లాభములను బడయవచ్చును. సంస్కృతమును ప్రవేశపెట్టినందువలన నూతనముగ గలుగబోవు కష్ట మేమియును నుండదు. ఒకవేళ ఉండినను లాభములెక్కుడుగనుండునపు డించుక కష్టములైనను సహించవలెను. కళాశాల తరగతులందు ప్రారంభించుట ఆలస్యమేయైనను ఆయాచితముగ వచ్చేదానిని అడ్డుబెట్టరాదు" అని నడిచిరి.

రామారావుగారు ఆను క్రొత్తకళాశాల విద్యార్థి తీర్మానమున కనుకూలముగ మాట్లాడుచు పాశ్చాత్యుల నేమటు మనదేశచరిత్రల ననేక తప్పుగా వ్రాసినయెడ మూలములను పఠించి మనుచరిత్రల నెరుంగుటకు సంస్కృత మత్యవసరమనియు నుడిచెను.

శ్రీ కేకుమర్ల రామచంద్రరావుగారు అక్షేపణలకు కొన్ని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

ఈక్రిందితీర్మానము లామోదించబడినది.

1. సంస్కృతవిద్య కళాశాలయందుకాక చిన్నతరగతుల యందే నిర్బంధముగ చేయవలయును.
2. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రత్యేకముగ మెత్రికులేమను పరీక్షలు జరుపవలయుననియు లేమన్న ప్రత్యేకము గ యన్. యన్. యల్. సి. బోర్డు నేర్పరునుకొనవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.
3. ద్రవిడభాషలలో అరవమునకు ప్రాముఖ్య మిచ్చుట తప్పని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
4. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు అన్ని దక్షిణ హిందూభాషలకు అవకాశముండవలయుననియు తెలుగుభాషను విశ్వవిద్యాలయమువారు నిషేధించకూడదనియు సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

రఘుపతిరావుగారిపై కేసు

రూ 100 జరిమానా విధింపబడినది.

ఇదివరలో కాకినాడ మద్రాసురవాణాశాఖగారున్న శ్రీయుత కోటపూరి చివరఘుపతిరావుగారిపైనను, కురుమూరి సుబ్బారావు, పసుపులేటి వేంకట్రామయ్యగార్లపైనను కాకినాడ పోలీసువారిచే శా. 292 వి. పి. సి. ప్రకారము పెద్దాపురం డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద కృంగారపద్యములు కృష్ణలీలలు అనురెండుగ్రంథములపై లేబడిన కేసులలో 29-8-1927 సం॥ తేదీన కృంగారపద్యములను గ్రంథములో నసభ్యుల యెక్కువగనన్నదని రఘుపతిరావుగారికి రూ 100 లును కురుమూరి సుబ్బారావుగారికిరూ 100లును జరిమానావిధించి 11.8.1927 సం॥ తేదీన కృష్ణలీలలు అనుగ్రంథములో నట్టిసభ్యుల యెమియు లేదని రఘుపతిరావు వేంకట్రామయ్యగార్లను విడుదలచేసిరి.

రైల్వే ప్రమాదము

మర్నాలోడుజిల్లా బ్రాహ్మణ సూపరింటెండెంటు ఈక్రింది రిపోర్టు పంపుచున్నారు:— 18వ తేదీ కలకత్తా మద్రాసు మెయిలు రాత్రి 10-30 గంటలకు భద్రకు ప్రేమనవద్ద లగ్జీజిబండ్లతోవచ్చుచున్న ఇంజనును డిశానెను. ఒకబండి పట్టానుండి తొలగి క్రిందపడినది. తొమ్మిది మంది మరణించిరి. 20 మందికి గాయములు తగిలెను. రైలుబండ్లు పరాసరి నడమటకెట్టి అభ్యంతరము కలుగలేదు.

మధ్యపరగణాలయందలి పులగాను పివింగు స్పిన్నింగు మిల్లునందలి పరివారు దాదాపు తెయ్యింపబడినప్పు కట్టియున్నారు.

శ్రద్ధానందుని హంతకుడు

మరణశిక్ష విధింపబడుట
దిల్లీ, మార్చి 14:— నేటిదినము ఉదయం 10-45 గంటలకు, శ్రద్ధానందస్వామిని చంపెనని అబ్దులు రషీదుగారిపై లేబడిన కేసునందు, సమన్వజ్జి తీర్పుచెప్పెను. వి. పి. సి. 192 వ సెక్షను ననుసరించి అబ్దులు రషీదు నేరముడని నిర్ణయించి మరణశిక్ష విధించెను. (ప్రీ (వెన్.)

నె 1, 2 ర స్త్రీములు 'ఎ' గుర్తు ప్రకటన

1920 సం॥ పు మద్రాసుటవుక్లాస్సింగు ఆక్టు 9 శెక్షనుయొక్క (1) వ ఉపనిబంధన ననుసరించి 31-1-27 తేదీన జరిగిన మీటింగులో ఏలూరు మున్సిపల్ కౌన్సిలువారిచే ఈదిగువ నె 517 రు తీర్మానము గావించబడినదని సభను ఆక్టుయొక్క 10 శెక్షనులోని 1 వ ఉపనిబంధన ననుసరించి అందరికిని తెలియజేయుటకై యిందుమూలముగా ప్రకటించడమయినది.

"ఈదిగువ సరిహద్దులలో గల ప్రదేశములు టవుక్లాస్సింగు స్త్రీములక్రింద చేర్చుటకు టవుక్లాస్సింగు ఆక్టుయొక్క 9 (1) శెక్షను ప్రకారము మున్సిపల్ కౌన్సిలువారు తమ అభిప్రాయమును యిందుమూలముగా ప్రకటించుచున్నారు.

నె 1 రు స్త్రీము:—రామచంద్రరావుపేటకు పెంపు కావిన ప్రదేశము.

పరిమితి:—ఈ పేటకు 7841 చతురపు టడుగులు.

సరిహద్దులు:—

ఉత్తరము:—ఉత్తరదిశగా పోవు పెద్దరాజబాట (గ్రేట్ వార్తరౌట్ బ్రంకురోడ్డు)

తూర్పు:—కొనివారపేటరోడ్డు (రాజబాటయొక్క భాగము)

దక్షిణము:—క్రిష్ణానది.

పశ్చిమము:—తమ్మిలేడనది.

నె 2 రు స్త్రీము:—(రామచంద్రరావుపేట)

పరిమితి:—229 ఎకరముల 80988 చతురపు టడుగులు.

సరిహద్దులు:—

ఉత్తరము:—తమ్మిలేడనది. మున్సిపల్ సరిహద్దు.

తూర్పు:—పెదరపేట నె 4 రు రోడ్డునుంచి వీరి ఉత్తరముగా సరాసరి తమ్మిలేడనది పోవు ఏలూరుతాలూకా రోడ్డుకట్టను ఎదుట వున్నరోడ్డు.

దక్షిణము:—మద్రాసు పవరక మహారాష్ట్ర ఇనుప దారి.

పడమర:—కొనివారపేటరోడ్డు, ఉత్తరదిశగా పెద్దరాజబాట (గ్రేట్ వార్తరౌట్ బ్రంకురోడ్డు)

(2) సదరు స్త్రీములలో చేర్చబడిన ప్రదేశములయొక్క ఎ గుర్తుగల ప్లానులు 1927 సం॥ మార్చి 1 వ తేదీ లగాయతు 60 రోజులవరకు మున్సిపల్ ఆఫీసు తెరచియుండు కాలమందు ఆఫీసులో నూచుకొనవచ్చును.

(3) వృద్ధిశించబడిన సదరు స్త్రీములందు సంబంధము గలవారు అందునుగురించి ఆక్షేపణలు గాని నూచనలుగాని వున్నయెడల 1927 సం॥ మే నెల 15 తేదీలోగా వ్రాతమూలముగా పురముకొరికి తెలియపర్చుకొనవలెను.

ఏలూరు మున్సిపల్ బోర్డు కౌంటర్ రామయ్య, ఆఫీసు ది 1-8-27 చైరమన్.

రైతుల దుర్భర జీవనము

నెల్లూరుజిల్లా

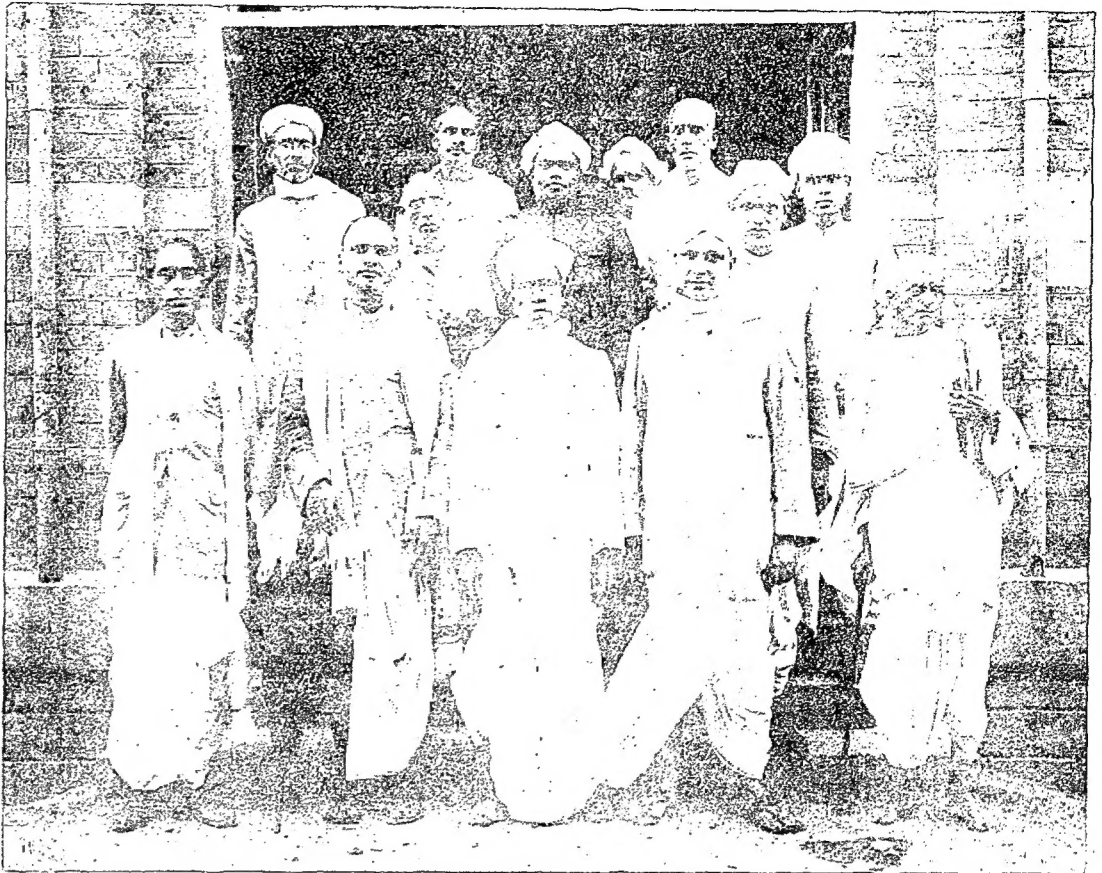
వైకాపా మును, జనసంఖ్యయందును, తోటి జిల్లాలకు తీసిపోదు. కొండలును బీటలు అడవులును, కంచబయ్యలను బల తరముగనున్నది. మెరకభూమి అల్పముగనుండి రాతిశేలగ నుండి మెరక వ్యవసాయము వర్ష ముంబు సంవత్సరములలో ఆల్ప ఫలము నిచ్చుచున్నది. రాతిశేల ద్రవ్య నూతుల కెక్కువ పెట్టుబడి యగుటవలన దీవలన నీరైతులకు సాధ్యముకాదు. పరుపత్యము హెచ్చు వడ్డీగాని లభింపదు. కొన్ని మెరకభూముల మధ్యను పూర్వమునే నిర్మింపబడిన చెరువులు గలవు. వీని క్రింద కొద్దిపాటు కయ్యలను వరి సాగుబడి చేయుదురు. మొత్తము 5 సంవత్సరములలో రెండు వత్సరములు నీటిలేమిచే పశువుల మేతకు గాను రెండు సంవత్సరములు అర్ధపంటగను ఒక సంవత్సరము నిండు పంటగను లభించుచున్నది.

మైనరు ఇరిగేషన్ చెరువులు

కొన్ని గ్రామములలో వాదాపు యేడేనిమిది వందల యకరముల పరిమితముగల చెరువులును అంతకన్న తక్కువ పరిమాణముగల చెరువులును పెక్కు గలవు. అవియు, గ్రామ నిర్మాణసమయమున పూర్వలే నిర్మించిరి. ఇప్పుడు మైనరు ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు వశమున నుండినవి. వీనిక్రింద సాగు బడులును వర్షాధారమున అదృష్టవశమున ఫలింపవలసి యుండును. చిన్నచెరువుల పంటలను వీనికిని యేమియు లేదా కనుపించలేదు. 5 సం॥ముల ఆంధ్రజన చిన్నచెరువులు పండినట్లే యీ పెద్దచెరువులక్రిందకూడ పండుచున్నది. వర్ష ములున్నప్పుడు పెన్నేరు చిప్పలేరుస్వర్ణముఖివెంకటగిరియేరుదువ్వలేరు, కల్లేరు, పాలేరునేతల్ల వాగుపందివాగుపెడేరు మొదలగుననేకములగు నెలయేరులనుండి యీచెరువులలోనికి వనరులునిర్మించినచోకాటక ముననది లేక పంటలు పండగలవు. ఇన్నత వనరులే చెడిపోయెను. చెరువుల మరమ్మత్తు అపురూపమయ్యెను. ఆచెరువుల నిర్మాణమును ఆకలుజాలయొక్క డిబ్బితనమును ఆత్మాముల పనితనమును ఆకార్యకాలమును జూచితీరవలెను. ఆకలుజాలు మరమ్మత్తు యంతవరకును కోరక నేడు నిర్మించినట్లునపశువునున్నది. కట్టలు పర్వత పంక్తులవలె తీర్చియున్నను, పలుచోట్ల శిథిలమై చెరువునిండ నీరు పట్టుబడి చేయుబడు భ య మై, కొన్ని చెరువు లు నీటిని పాతకనీటిని వర్ష ము లున్నప్పుడు సైతము పట్టుబడి చేయబడినప్పుడున్నది. గ్రామ నిర్మాణ కాలమున కాయువుపట్టువలె నున్న యీచెరువుల యధికారము గ్రామప్రజల నుండి యెప్పుడు దూరమైనచో అప్పటినుండి యీ గ్రామప్రజల జీవన మతి దుర్భరమైనది. వీరు వ్యవసాయమున బడు కష్టముల జూచినను వ్యవసాయమున వీరికిగలకార్యకాలమును జూచినను వీరి పంటలమాచినను వీరి దుర్భరజీవనము జూచినను వాసనసనముల దిలకించినను యెట్టివానికిని దుఃఖము రాకమానదు. ఒక్కసెలయేటికైనను ఆనకట్టలు గట్టి చెరువులకు కాలువలు త్రవ్వించి పునరుద్ధరణ చేయునమున యోచన దొరతనపువారి హృదయమున జొరదయ్యె. ఇట్టి ప్రయత్నమునకు గడంగినచో రైతులు తమ సత్యము కొలది తమ కత్తి నర్పించుటకును సిద్ధముగ నుండినారు. అట్టి శుభోదయ కాల మెప్పు డుత్పన్నమగుచో తెలియదు.

డెల్టా

ఈజిల్లాలో డెల్టాకున్న వనరులు మరియెడలనుగానము. నీరు హెచ్చుగా వసలినచో, కాలువకట్టలు తెగబడునను భయములుముత్రము లేదు. కాలువలన్నియు లోలెలులో ప్రవహించుచున్నవి. నీరు మురుగుకాలువలలో వ్యర్థముగ పడిపోవునను భయములేదు. ప్రతి కాలువలక్రిందను వెయ్యేసి యెకరములు గల యిరిగేషన్ ట్యాంకులను సహజముగ గలవు. పునరుద్ధరణకాలముల త్రవ్వనలసిన పని విస్తారముగ లేదు. పిల్ల పంటకాలువలు తరచుగ రైతులే సంఘీభావము వహించి త్రవ్వకొనుచుండురు. భూములు సారవంతములు అయినను యీ డెల్టాలో పండినవానికి పండుటయు లేనివానికి లేకుండజోవుటయు అగుచున్నది. కారణ మేమనగా పెన్ననది కృష్ణా గోదావరి నదులకు వలె నిర్ధారాగ నొక సమయమునకు వచ్చునని యెవరికిని తెలియదు. జూలైలోగాని ఆగస్టులోగాని నెపుడో వచ్చును. వెనుక చిక్కివచ్చినచో పైరులు లేతయగును. అయినను, యేకార్తీయందు నది వచ్చిన యేపైరును వేయవలెనో ఆవిధముగ వరిపైరులకు కాలభేదములతో ఆయా కారులలో నాటదగిన అన్ని పరిమితములను వారు తమ బుద్ధికుశలతవలన కాలక్రమేణ కనిపెట్టి ఆవరిమితముల నన్నిటిని సిద్ధపరచుదురు.

పండితుల సమావేశము

(ప్ర. భా. వీ.)

కళాశాలయందు తెలుగుచదువు విద్యార్థులు నిర్బంధముగ సంస్కృతముకూడ చదువుట అవసరమో అను విషయమై ఆలోచించుటకు శ్రీయుత అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి యాజమాన్యమున గోకలేశ్వరములో మొన్న ఒకసభజరిగెను.

చుకొని యుండురు. వీరుకనిపెట్టిన పైరులలో, పైరు గాలిలో పండునవియు, తూర్పుగాలిని లక్ష్యముచేయక పండునవియు, తూర్పుగాలికి పైలేయు పండునవియు, రెండుమాసములు మొదలు, ఆరుమాసములవరకు పరిమితి గల పైరులను గలవు. ఈరైతులకు పాటిమట్టినవరులు లేవు. అయినను, నీలి, పెంపలి, జీలగ, మొదలగు పచ్చఆకు ఎరువులను, వేప, ఆముపము, వేరుశనగపప్పు ఎరువులను, రసాయనపు ఎరువులను వేసి పండించెడి నిపుఁతనుగూడ సంపాదించిరి శరీరపాటవమునకు కష్టములను పాటించుటయందును, వీరికొరలు సాటిరారు. పరిశ్రమము విసువులేనిపట్టువలయు వీరి స్థిరసాధనములు. ఇట్లయ్యి వీరు నిష్ఫలప్రజీవనము లందుచున్నారు. డెల్టాలో కాలువల మొగినున్న యే కొంచెపుభాగమో తప్ప లేకైన దంతయు డెల్టాకు వర్షపు తోడ్పాటున్న నేగాని ఫలవంతము లగుటలేదు.

నెల్లూరు డెల్టా రైతు వాగిని కొక 5 యకరములకన్న తక్కువ సాగుచేయజాలకు. ఇందు కొక పాలికాపును, మాలతియు అవసరము. వీ రిరువురికి రెండుపుట్ల ధాన్యము నిర్వలసి వచ్చును. కూరీలేటు హెచ్చినది. ఎరువుల తుకాంప (నయమగును. శిశులతో సహా ఖర్చులుపోను మిగులునచేయాలిచ్చును. పంటలుపండిన సంవత్సరము ఆకలిపాట్లు చేవుని కెరుక.

యాసంవత్సరము డెల్టాలో కొంచెముభాగము పూర్తి పంట పండినను, సగభాగము రిమిషను యివ్వవలసిన పంటయు పండినది.

ఇందుకు కారణము. డెల్టాయొక దుస్థితియే అయి యున్నది. పెన్ననదికున్న ఆయకట్టు రెండుమాడు తాలూకాలకే చెందుచున్నది. గొప్ప వీరిమాకూడ కాదు. దీని కున్న ఆనకట్ట, ప్రాచీనమయినదిన్ని పున్నతమున కూ తగ్గుపాటిడిదెన్ని అయియున్నది. అదియు, అక్కడక్కడ చిన్నచిన్న శిలీంధ్రములతోనుండి చివ్వునగొట్టులవలె నీరు ఎగజియుటయు, సన్నని రంధ్రములగుండ నీరు ప్రవించుటయు మొదలగు లక్షణములతో వృద్ధాప్యకీర్ణదశయందుండి నది. నీరు తక్కువగ నున్నప్పుడు హెడ్ స్టాముల వెంటనీరు పంపజాలరు. హెచ్చునీరు వచ్చినప్పుడు ఆనకట్టనుండి దిగునకు జారి పోవుచున్నది. కృష్ణా ఆనకట్ట మటర్నువంటి తలపులు దీని కమర్చినచో, ఎంత నీటిపై నను నిలుపవచ్చును. యిప్పుడున్న సాగునకు, తృప్తియగు నీటి నిచ్చుటయే గాక ఇంత నూతనమగు క్రొత్త సాగుబడి నెంతో చేయవచ్చును. రెండవ పంటకు కూడ పుష్కలముగనీటి నిచ్చి రివిన్యూను వృద్ధిచేయవచ్చును.

ఈ ఆనకట్ట ప్రాతపగుటచే మటర్ను నిర్మించుట కిది యోగ్యము కాదు. దిగువను, 50 గజములలో యిరుప్రక్కల కొండమట్ట భూమిగల ప్రదేశము గలదు. అంటు ఆనకట్టను నిర్మించి, దానిపైన 6 అడుగుల మటర్నును నిర్మించినచో, ఎక్కువ పంటలు పండుటకును, ఎక్కువ రాబడి వచ్చుటకును వీలుండును.

ఇంతేగాక మరియొక ముఖ్యమైనపనికూడ చేయవలసి యున్నది. ఈ డెల్టాలో ననేకములగు డెల్టా చెరువులును సహజముగలవని ప్రాచీయున్నాను. ఆచెరువు లన్నియు లోపభూయిష్టములుగ నున్నవి. వాని కట్టలు బలహీనతగను, గ్రహాపు మెరికలవంటి పల్లములను గలిగియున్నవి. కట్టలు బలవరచుట, పల్లములను సరిచేయుటయుండు చేయవలసినపనిగా నున్నది. చెరువులు దుస్థితియందుండి, నిలువగలిగినంత నీటిని నిలుపుటలేదు. బంగారమువంటి పంట నీటిని కలుజాలగుండా వదలివేయుచున్నారు. వానిని సరిచేసినచో రెండవపంటమీద కూడ పూర్తియగు రివిన్యూ రాగలదు. సహజము లనునవి కొన్ని అనవసరముగ నున్నవి. వానిని, వేలమునకు పెట్టి కొంత ద్రవ్యమునున్న చేయవచ్చును. అట్టివన్నియో కలవు. ఈ క్రియాకలాపములు యీసంస్కారములు జరుగనిది. ఈ డెల్టాపద్ధతి నక్కబడదు. దేశము వ్యవసాయకదేశము మరియొక వృత్తిలేదు. మరియొక పరిశ్రమములేదు. కేశజనలు నానాటికి వృద్ధియగుచున్నారు. ఆహార మవసరము. రైల్వే దేశభివృద్ధికి సాధనములు కావు. వ్యవసాయమున ప్రోత్సాహము లేనిచో దేశమున కాటకము లెక్కువగును. ప్రభుత్వబోక్సనును కుప్పించి పోవును. అన్నిపన్నులును పంటలమీదనే ఆధారపడియున్నవి. వర్షములు నిలుకడగ నుండుటలేదు. డెల్టాలో దేశమును ఫలవంతపరచుటకును, నూతులతో మెరకలను ఫలవరచుటకును సంతత పరిశ్రమ కావలెను.

నెల్లూరు డెల్టాయాత్రికుడు

వెనుగొండ డి॥ ము॥ కోర్టులో

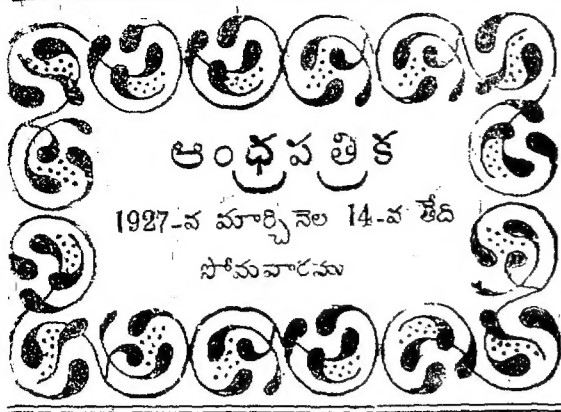
స్కాల్ నెం 420/1926

వాది:—కురువడి శ్రీనివాసయ్య హిందూపుత్రం.
ప్రతివాదులు:—1. ఎ. ఆనందరావుమొదలయి.
సా॥ మదరాసు.
2. యం. సి. చొక్కన్న శెట్టి సా॥ కేలం.

నోటీసు

వాది ప్రతివాదులందఱున లెక్కబాపతు బాకీ రు 70-0-0 లకు కోర్టు ఖర్చులుముందు వడ్డీకి దావాచేసినాడు. వాయిదా 17-3-27 తేదినాడు పున్నది. ఆనాడు ప్రతివాదులు హాజరు కాని యెడల ఎక్స్ పార్టి డిక్రీ కాబడును.

వెనుగొండ } రొద్దం వెంకోబారావు,
10-8-27 } వాదివకీలు.

షిల్లింగు ఆరుపెన్నీలు

శ్రీశ్రీశ్రీ

ఎట్టకేలకు, సర్ బ్లాక్స్ట్రగారి మనోరథ మొదలైనది. షిల్లింగు నాల్గుపెన్నీల రేటును, భారత శాసనసభ వారిదివరకు నిరాకరించిరి. మొన్నటి శనివారమునాడు, షిల్లింగు ఆరుపెన్నీల రేటు నంగీకరించిరి. బ్లాక్స్ట్రగారి రికమిండ గుండెదిగులు దీరి యుండవచ్చును. నిజము నాలోచించిన, వెనుక టిమారును ఈమారునుగూడ అసభికారసభ్యులలో పలువురు షిల్లింగు నాల్గుపెన్నీల పక్షమునే వహించిరి. వెనుకటిమారు 60 మంది ప్రజలుచే నెన్ని కొనబడిన ప్రతినిధులు షిల్లింగు నాల్గుపెన్నీల నామోదించియుండ, 28 మంది ప్రజాప్రతినిధులు మాత్రము షిల్లింగు ఆరుపెన్నీల నంగీకరించిరి. ఈ మారును కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగ సంఖ్య లటు లనే యుండెను. ఇట్టి స్థితిలో షిల్లింగు ఆరుపెన్నీల రేటును ప్రజాప్రతినిధు లంగీకరించిన చెప్పటకు వీలగునా? ఇందరు, ప్రజాప్రతినిధులు వలదనుచున్న రేటును ప్రభుత్వమువారు బలవంతముగ జొప్పించుట పాడియగునా? రూపాయి రేటునిగ్గయ మును ప్రజాప్రతినిధులకే వదలిపెట్టి తాము బాధ్యతను వహించకుండున ఎంతయో బాగుండెడిది. అందుకు మారుగ, పట్టుదలతో వారు హెచ్చురేటును కొనసాగించిరి. అట్టితరీ, రాజ్యాంగసంస్కరణములపట్ల నమ్మక మెటుల బెరుగును? నిగంకు శాధికారమే, సంస్కరణములక్రిందను కొనసాగుచున్నదని విదితమగుచున్నది. ప్రజాప్రతినిధుల యభిలాష కొర గాకున్నది. ఇంకను శాసనసభ పేరుతో ప్రజేచ్ఛను తృణీకరింప వీలుగలదు. శాసన సభ వారొకవేళ అధికారసభ్యుల ప్రాతికూల్యము నెదిరింపగలిగినను, రాజప్రతినిధి గారు సర్దిపై చేయగలరు.

ఇటీవలనే ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘపు గ్రాంటును భారత శాసనసభవారు నిరాకరించిన సంగతిని చదువరు లెరుగుదురు. స్వతంత్ర దేశములలో నిటుల తీర్మానించుచో ప్రభుత్వము పెంటనే రాజీనామా నీయవలసి వచ్చును. హిందూ దేశమునం దటుగాక ప్రభుత్వమువారు నిశ్చింతకాలము గడుపుచున్నారు. ప్రజాప్రతినిధులగోటుకు విలువ లేకున్నది. సత్సంప్రదాయముల నేర్పరచి ముందుకు బోవలయునని సర్ బ్లాక్స్ట్రగారిదివరకు సలహా నిచ్చియుండిరి. సత్సంప్రదాయము లనిన బ్లాక్స్ట్రగారి అర్థము అధికారుల కనుకూలించెడి సాంప్రదాయము లనియే. అటుగాదేని శాసనసభ వారు గావించిన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును గమనించి ప్రభుత్వమువారు తమలోపములను సవరించుకొనుట పాడిగాదా? సామాన్యముగ శాసన

సభవారి తీర్మానముల నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు ప్రభుత్వమునా రాడబడగూడదా? అటుల జరుగుచుండుచో సంస్కరణశాసన మింత నిరుపయోగముగ నుండియుండదు. ప్రజాశ్రేయోభివృద్ధి కింత కంటకముగ నుండియుండదు. వెనుకటిమారు తమ బలమును చూచికొని బ్లాక్స్ట్రగారు ప్రజాప్రతినిధుల యాక్షేపణల కనలే జవాబీయకపోయిరి. ఈ మారేలనో జవాబీయ గడంగిరి. వీరివాదమునం దెంచదగిన విషయమేమియు గనుపింపదు. ఇంతకు పూర్వము షిల్లింగు ఆరుపెన్నీలను నిరాకరించుచో, రాష్ట్రముల కప్పములను తగ్గింప వీలులేదని బెనరించి యుండిరి. లాభము పోయి, నష్టము మిగులునని సూచించిరి.

ఈమారు ఇంకొకరికిగ బెదరించిరి. షిల్లింగు ఆరుపెన్నీల నంగీకరింపనియెడల, రెండుషిల్లింగుల రేటుమాత్రమే మిగిలియుండుననియు, అందువలన మరింత నష్టమనియు, బ్లాక్స్ట్రగారు దెలిపిరి. దీని యర్థమేమి? రెండుషిల్లింగులలో మిగిలిన నంగీకరించెదరనియేదా? కాని రెండుషిల్లింగులరేటు పుస్తకములలోనుండుటయేదప్ప, ఎన్నడయినను అమలులోనికివచ్చెనా? సవరణను పదిరూపాయల జేయు ప్రయత్న మెన్నడయినను జయమొందెనా? రూపాయిరేటును కృత్రిమముగ బెంచి లాభములేదని, జేబింగుటను స్థిత్తుసంఘసభ్యు లగు దాలాలుగారు స్పష్టపరచియుండిరి. షిల్లింగు నాల్గుపెన్నీలే సరియగురేటని హితవౌనగియుండిరి. కాని వారిసలహా నపుడు పాటించినవారు లేరు. ఈమారునను, షిల్లింగు ఆరు పెన్నీలరేటు గ్రంథస్థమైయుండునుగాని, నిలుకడగ నుండజాలదు. ఇంతవరకెన్నడును షిల్లింగు ఆరు పెన్నీలకు రూపాయి మారకము పెరిగియుండలేదు. అట్టితరీకృత్రిమముగ బెంచిన లాభమేమి? నాగరిక దేశములం దిట్టి ప్రయత్నము గావించుటలేదు. రూపాయికి లేని విలువను దెచ్చి ప్రయోజనమేమి? కొంతకాలము విదేశపు సరకులు చవుకయయినటుల గనిపింపవచ్చును. కొంతకాలము వేతనములవిలువ యధికమయినటుల గనిపింపవచ్చును. కాని, దేశీయవ్యాపారమునకు తీరిన నష్టము వాటిల్లును. కష్టముపరాబడి తగ్గిపోవును. తుదకిది విదేశవర్తకులకును, విదేశోద్యోగులకును మాత్రము లాభించును. దేశీయులకు నష్టముగ పరిణమించును. హిందూదేశము ఇంగ్లండు లాభముకొరకు పరిపాలింపబడుచున్నదని, స్పష్టమగుచున్నది. వైటుహాలునుంచి వచ్చు ఆజ్ఞలను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు శిరసావహించుచున్నారు. శాసనసభాభిప్రాయమునకు విలువ గనిపింపదు. నేషనల్ డిమాండును గోరుటకయినను, భారత శాసనసభకు హక్కులేదనియు, పార్లమెంటు కిది లోబడియుండుటచే దీనికి స్వతంత్రపు హక్కులేదనియు, పచ్చయ్యప్ప కళాశాలాసంఘములగు రత్న స్వామిగారిటీవల ప్రసంగించిరి. వీరియుపన్యాసమును జప్తినుపత్రికయు మరికొన్ని పత్రికలును కొనియాడి యుండెను. ప్రస్తుతరాజ్యాంగ సంస్కరణములక్రింద ప్రజల స్వాతంత్ర్య మభివృద్ధి జెందుట కల్గయని తేలివది. సత్వరస్వరాజ్యసాధికయి కృషి నలుపుటయే ప్రజల ప్రధానకర్తవ్యము. తదర్థమై కాంగ్రెసుపతాకముక్రింద ఎల్లరు జేరి దేశమాతను నేవించుట, అత్యంతావశ్యకము.

మంత్రులు : వేతనములు

మంత్రుల వేతనములను నిరాకరించుటకు, కాంగ్రెసుపక్షమువారు చేసిన ప్రయత్నము లన్ని రాష్ట్రములలోను విఫలమయినటుల జెప్పవచ్చును. మద్రాసు రాజధానియం దింకను ఫలితము లేకున్నను, ఆళ కవకాశము గనుపించుట లేదు. కాంగ్రెసు పక్ష మేరాష్ట్రమునందును అత్యధిక సంఖ్యాకముగ లేదు. కొన్ని రాష్ట్రములందు, పక్షము లన్నిటిలోను కాంగ్రెసుపక్షమునకు సంఖ్యలధికముగనున్నను, మిగిలినపక్షములనన్నిటిని గలిపి యోడింపగలబలము లేకున్నది. అందుచే మంత్రులపక్షమును ప్రభుత్వపక్షమును చేతుల గలుపుచో ఇతరపక్షములు గూడినను ప్రయోజనము లేకున్నది. వంగదేశమునందు కాంగ్రెసు పక్షముతోబాటు సర్ అబ్దుల్ రహిం పక్షమువారును మంత్రులవేతనములను నిరాకరించినను, తత్ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. ప్రభుత్వము వారింకను విభజించి పాలింపగలరని కనుగొనవచ్చును. మరియొకవిధ ఏ మన, ప్రధానరాష్ట్రములందు మంత్రులను స్వల్పసంఖ్యాక పక్షమునుండి గైకొనుట తటస్థించెను. కాంగ్రెసు పక్షము ఉద్యోగములను నిరాకరించుటచే మంత్రులు తమ యునికిని నిలుపుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారిపై నాధారపడి యుండవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టివారు ప్రజల కేమిమేలు జేయగలరు? వంగదేశ నిర్బంధితులను విడుదల జేయవలయునని యింతకాలమునుండియు గోరుచున్న చక్రవర్తిగారు మంత్రిగ నియమింపబడగనే అట్టి తీర్మానము నామోదించుటకు వెలుచిరి. మద్యపాన నిషేధమునకై ఆందోళన నలిపిన రామవేంద్రరావు గారు మద్యరాష్ట్ర మంత్రు లయినప్పటికిని నిషేధమున కంగీకరింపజాలక బోయిరి. రివిన్యూ నష్టము నిందు కొకకారణముగ సూచించిరి. ఇటులనే ఎట్టి తీవ్రవాదులు మంత్రిపదవులలో ప్రవేశించినను తమ అసమర్థతను జూపి సాకుల బలుకుటతో సరిపోవుచున్నది. మూడు సంవత్సరము లెట్లాటలో కాలము గడుపుటమాత్రము జరుగుచున్నది. జితేంద్రలాల్ బెనర్జీగారు దెలిపినటుల, వంగదేశనిర్బంధితులు విడుదలగాకముందు తాము మంత్రిపదవిని చేపట్టమని చక్రవర్తిగారు పలికియుండియు, విడుదల జరుగకముందే మంత్రివర్గమునందు ప్రవేశించిరి. దాదాపుగ నన్ని రాష్ట్రములందును, మంత్రులు పాటీ బలములేక ప్రభుత్వమువారియనుగ్రహమునకు పాత్రులగుచున్నారు. మంత్రులవేతనములకు సంబంధించిన ప్రశ్నలో, అధికారులు తటస్థముగనుండి ప్రజాప్రతినిధులకే నిర్ణయమును వదలిపెట్టిన నెంతయో మేలుగనుండెడిది. అందుకు మారుగ వాగు తమబలమునంతను మంత్రులు క్రిందపడకుండు నిమిత్త ముపయోగించుచున్నారు. ప్రస్తుతస్థితి కాంగ్రెసు పక్షమువారి కొకగుణపాతమును నేర్పగలదు. ప్రజాప్రతినిధుల కిష్టములేకున్నను, మంత్రివర్గమును తద్వారాద్వంద్వప్రభుత్వమును ఎంతకాలమయినను కొనసాగింపవీలగును. బ్రాహ్మసభ్యుల శాఖాపరిపాలనగూడ, నిరంకుశాధికారమున కన్న

భిన్నము గాదని విధితమగుటలేదా? కాంగ్రెసుపక్షమువారు మంత్రవర్తమును కదలింపలేకబోయినను, మంత్రులవేతనములను నిరాకరించి తమధర్మమును నెరవేర్చిరి. కాంగ్రెసు అజ్ఞులను శిరసావహించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమువల్ల తమకు గల ఏవగింపును వెల్లడిజేసిరి. ఇకముందు కాంగ్రెసుపక్షమువారు ప్రజాశక్తిని బలపరచు పాటుబడవలయును. కేవల కాన్సిలు ఆందోళనవలన, కొంతవరకు ప్రజాభిప్రాయ తీవ్రత వెల్లడియైనను, అంతకన్నను హెచ్చులాభము గలుగజాలదు. విశేషమగు పనియంతయు, శాసనసభలకు వెలుపలనే జరుగవలసియున్నది. ప్రస్తుతస్థితి, నూతన కార్యోత్సాహమునకు దారిజూపుగాక!

ట్రస్టి కేసు సహకారసంఘము

ట్రస్టి కేసు సహకార సంఘమువారి ముప్పది రెండవ వార్షిక కపు నివేదిక ఎప్పటివలె ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. అప్పలనిచ్చుటయగాక సరకులను విక్రయించుటలో నీసంఘము మిగుల ప్రసిద్ధిగాంచినది. దీనితో సరితూగెడి సంఘము లేదని చెప్పవచ్చును. చిల్లరగగాకుండ సరకులను మొత్తముగ విక్రయించుటకుగూడ ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఇందుకొరకు రెండుకమిటీలు నియమింపబడినవి. స్టోర్సు విక్రయమువిషయమున ఈ సంఘమువారు ఇతరులకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారనుటకు సందియములేదు. 1925-26 సంవత్సరాంతమున ఇరువదియొక్క శాఖ లుండెను. పతనమందిరములను ప్రధానగ్రంథాలయమును నిర్వహించుటకు ఏడ్వరు సభ్యులు గల విద్యాసంఘమును డైరెక్టరుల బోర్డువా రేర్పరచిరి. సంవత్సరాంతమున 4578 మంది సభ్యులుండిరి. 76384 రూపాయలు షేరు క్యాపిటలుండెను. సంవత్సరాంతమునకన్న సభ్యులసంఖ్యయు షేరు క్యాపిటలు మొత్తమును బెరిగెను. మొత్తపువిక్రయము 1142723 రూపాలయ్యెను. గతసంవత్సరమునకన్నను 129346 రూపాయలు బెరిగెను. ఈ సంఘమువారు 41550 రూపాయల నికరపు లాభమును గడించిరి. ఇంతకు పూర్వపు వత్సరమునకన్న లాభము రెండింతలయ్యెను. అనుకూలపుణుతువులలో సంఘమువారు వస్తువులను కొనుటయే యిట్టిఫలితమునకు ప్రధాన కారణమయ్యెను. రిజర్వు ఫండును సరకుల గిడ్డంగిని నిర్మించుటకు పయోగింపవలయునని, సంకల్పముగలదు. సంవత్సరమునందు మొదటిభాగమునకును రెండవభాగమునకునుగూడ రూపాయలలో అయిదు వైసాల లాభమును పంచిపెట్టుటకు డైరెక్టరులు సిఫార్సుజేసిరి. వస్తువులశాఖ నొకదానిని నెలకొల్పవలయునని, ఫలితకుపూర్వము నిర్ణయింపబడెను. ఈవిషయము నికను లెస్సగ నాలోచింపవలయునని, డైరెక్టరుల తలంపు. కద్దరు వస్తువులవిక్రయమున కిట్టి సంఘమువారు గడంగుచో, విశేషపకారము జేయగలరు. సామాన్యసంఘమువారు ఏప్రిలు 10 వ తేదిన గూడుచున్నారు. వీరివిషయమును బాగుగ చర్చించి కద్దరు వ్యాప్తికి తోడ్పడగోరెదము. ట్రస్టి కేసు సహకారసంఘపు ప్రస్తుతాభివృద్ధికి కారకులగు డైరెక్టరులను, నూతన కార్యదర్శులగు గోతుటి

వేంకటాచలంపంతులు గారిని మనః స్ఫూర్తి గ నభినందించుచున్నారము. ఇట్టి సంఘమునందు సభ్యు లధికముగ జేరి, సంఘప్రయోజనమును విస్తరింపజేయుట ధర్మము.

ప్రభువులరభ: హైందవసమస్య

పాశము ఆలివియరు ప్రభువుగా రూరకుండ జాలక హైందవప్రశ్నను అప్పడప్పడు చర్చకు దెచ్చుచుండురు. మొట్టమొదట అట్టహాసము సలుపుదురు. తుదకు ప్రభుత్వపక్షమువారు జవాబు చెప్పగనే, సంతృప్తి జెంది తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుచుండురు. కన్సర్వేటివు మంత్రులు రాజనీతియందారి తేరినవారగుటచే, ఏ సంగతిని ఆలివియరు ప్రభువుగారు చెప్పినను లేబరుపక్ష పరిపాలనమందే యిట్టికార్యము ప్రారంభమయ్యె నని జ్ఞాపకము జేయుచుండురు. ఆలివియరు ప్రభువుగారు ఇండియా మంత్రిగనున్నపుడే, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు గావింపబడెను. ప్రజల స్వపరిపాలనాశయము నిరాకరింపబడెను. అట్టితరి, వీరు కన్సర్వేటివుల నేవిధముగ నిందింపగలరు? లేబరు పక్షమువారు ద్రోక్కిన త్రోవనే తామును త్రొక్కితిమని కన్సర్వేటివులు చెప్పటకు వీలుగలదుగద! ఆలివియరు ప్రభువుగారు గాని, ఇతర లేబరు ప్రముఖులు గాని, హిందూదేశమునకు మేలు జేయగోరుచో తమ తప్పిదముల నంగీకరించి, కన్సర్వేటివులను మంచిమార్గమునకు దే బ్రయత్నింపవలయును. అటు గాని యెడల, కపటనాటకమువలన నిను మంతయు ప్రయోజనముండదు. సంస్కరణాభివృద్ధి గూర్చియు దక్షిణాఫ్రికా బడంబడిక గూర్చియు, సంగదేశ నిర్బంధితుల గూర్చియు, రూపాయి మారకమును గూర్చియు, ఆలివియరు ప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలో 23 వ తేదిన చర్చను ప్రారంభించెదరట. దీనిఫలిత మేమగునో తెలిసియేమున్నది. కాని తుది వరకు ఆలివియరు ప్రభువుగారు పట్టుదలతో నుండురా, లేక బర్క్-పెండ్లు ప్రభువుగారు సమాధానము జెప్పగనే వందనముల నర్పించి సంతృప్తి జెందెదరా? ఈమారయినను ధైర్యము వహించి, ఇండియా మంత్రిగారికి ఆలివియరు ప్రభువుగారు జవాబు చెప్పగలరా?

ఇంగ్లండు: రాజద్రోహచట్టము

ఇంగ్లండునందు రాజద్రోహచట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు, కన్సర్వేటివు సభ్యులగు కాపెను హోల్బు గారు పూనుకొనిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రోద్బల మిందుకుగలదని ఎంచవచ్చును. ఆదివారపుబడులలో రాజద్రోహకర మగు సాంఘిక సిద్ధాంతములు బోధింపబడుచున్నవనియు, వానిని నివారించుట ముఖ్యమనియు, చట్టమును ప్రతిపాదించినవారి యుద్దేశ్యము. హోంసెక్రటరీయగు సర్ విలియం బాకెసను హిక్కు గారు, సాంఘికసిద్ధాంతములలో రాజద్రోహము లేదని యంగీకరించిరి. సాంఘికవాదులు స్థాపించిన పాఠశాలలను నడుపుట దోషముగాదని సూచించిరి. ప్రస్తుతవిధానమును గూర్చి గాని, క్రైస్తవమతముగూర్చిగాని, ఎవరియభిప్రాయములను వారుంచుకొనవచ్చుననిరి. ఇది రాజద్రోహ

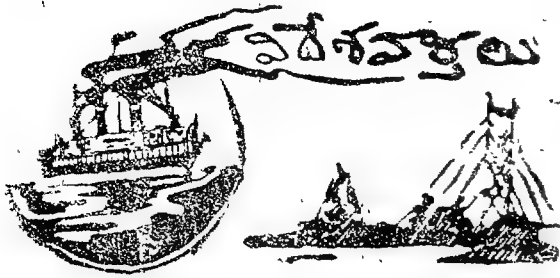
ము గాదట. కాని యాదుభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుట కవలంబించు మార్గములు అక్రమముగ నుండవచ్చునట. అట్టిస్థితిలో ప్రస్తుతచట్టములు చాలవా? ఆదివారపు పాఠశాలలపై నేల దాడి వెడలివలయునో తెలియకున్నది. లేబరుసభ్యు లీ చట్టము అపాయకమనియు, అనవసరమనియు చెలిపినను, రెండవమారు కామన్సుసభవారు దీనివంగీకరించిరి. ఇట్టిచట్టములవలన, కన్సర్వేటివులబలము డుగుటయు, లేబరుపక్షమువారిబల మితీయించుటయు జరుగును. బ్రిటీషు ప్రజలు నిర్బంధముల నామోదింపరనుట తథ్యము.

బ్రుసెల్సు సమావేశము

బ్రుసెల్సులో పరాధీనజాతుల సమావేశము జరిగెను. జవహరిలాల్ నెహ్రూగారి సమావేశమునకు హిందూదేశప్రతినిధిగ వెడలిరి. ఇరువది నాల్గుదేశములు గలసి 168 మంది ప్రతినిధులను బంపెనట. నెహ్రూగారు, గౌరవాధ్యక్షులు గ నెన్నికొనబడిరట. ఈ సభవారు హిందూదేశమునకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లభింపవలె నని కోరిరి. హిందూదేశస్వేచ్ఛ మానవస్వేచ్ఛ కవసరమని తీర్మానించిరి. చీనా స్వాతంత్ర్యమును కాపాడవలయు నని తీర్మానించిరి. రానురాను, ఇంపీరియల్ మతమువల్ల, ప్రపంచములో నేవగింపు గలుగుచున్నదనుటకు సందియములేదు. స్వయంనిర్ణయ సూత్రమువల్ల అభిమానము పెరుగుచున్నది. హిందూదేశస్వాతంత్ర్యము విషయమై పలు పురీతీరున సానుభూతి జూపుచున్నను, భారతీయుల మనోభీష్టసిద్ధి వారిపైననే ఆధారపడియుండు ననుట నిశ్చయము. స్వప్రయత్నబలము లేనిది, ప్రపంచ సానుభూతి ఎంత యధికముగ నున్నను ప్రయోజనముండదు. స్వరాజ్యము స్వశక్తిపై నాధారపడి యున్నదని, రానురాను కరతలామలకమగుచున్నది.

ఇంకను తగ్గుట

ప్రజలకు సంస్కరణము లొసగిన అధికారములే కడుస్వల్పముగ నుండ, అధికారులు వానిని మరింత సంకుచితపరచు చున్నారు. ప్రజాప్రతినిధులు వోటుజేయదగిన యంశములను కొన్నింటిని వోటుజేయరాని యంశములలో జేర్చినందులకు భారతశాసనసభలో నిదివరకు అసమ్మతి చూపబడెను. రాష్ట్రీయశాసనసభలో గూడ నిట్టి నిదర్శనములు గనిపించుచున్నవి. ఓటుజేయదగిన అంశములను చేయరాని అంశములలో జేర్చినందులకై అసమ్మతి జూపుటకు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభలో నొకసభ్యుడు రూపాయిని తగ్గింపగోరెను. ప్రయాణభత్యములను కొన్నింటిని వోటుజేయ వీలులేని అంశములలో జేర్చిరిని వీరుపలికిరి. ప్రభుత్వము వారిందుకు జవాబుచెప్పచు ఇండియామంత్రిగారి యుత్తరువు ననుసరించి తా మిటుల గావింపవలె వచ్చెనని సమాధానమిచ్చిరి. ఇండియామంత్రిగారి ఎట్టి హక్కులనయినను తారుమారు జేయగలరు ఇప్పటివైఖరి జూచిన రాయల్ కమిషను వచ్చి పోయినపిమ్మట ప్రజలహక్కులు విస్తరించుట మారుగ వెనుకముఖము బట్టునని తోచును.

బిటిషువైమానికవిధానము

మారవ్యయము లాభము

సామ్రాజ్యవిధాన మావశ్యకము

రుగ్వీ, మార్చి 10:—వైమానిక విధానమునుగూర్చి రాష్ట్రమూలము హోదాగా రిట్లు కేప్టిన్:—వైమానిక మందింపు లందు, నిరూపకాలసిన విద్యుత్తులకు తక్కువ డబ్బుతో ఈ ఏను బలమును వైమానికదళ మందునటుల ఏర్పాటుజేసిరి. ముద్దుప్రాచ్యదేశ వైమానిక వ్యయమును చాల తగ్గించిరి. ప్రాత యంత్రములను దీసివేసి క్రొత్తమోటరు యంత్రములను వేయు లకు నిశ్చయించిరి. మగల వచ్చేమందింపులలో గూడ నూటికి మాడుచోప్పున వ్యయమును తగ్గించుటకు మంచి ఏర్పాటులను జేసిరి. సంరక్షకకార్యక్రమముచే ఎక్కువ ఖర్చు అగును. అం దుచే ముందు సంవత్సరములలో వ్యయము మోచునప్పుడు.

వచ్చేమందింపులో నూటికి మాడుచోప్పున వ్యయమును తగ్గించినను, వైమానికదళమును నూటికి 10 చోప్పున మోచు జేసెదరు. వైమానికవిధానము నజేక్షించువా రీ క్రొత్తపద్ధతిని అం దరు ను ఆ మో దించె రని న మెర్చి వను. జేయికత్తకదళము లన్నిటికిని ఇదివరకే క్రొత్త యంత్రములను బుర్చబడినది. ఒకవంతు, మనసరికి వైమానిక దళ మందలలోను 2/3 వంతులు ఇటులే క్రొత్తయంత్రములతో జేయబడును. క్రొత్తఇంజనులకు, యంత్రములకు 830,000 పానులు ఎక్కువజేసిరి. ఖర్చు తగ్గించు ప్రయత్నములలో క్రొత్త సామగ్రికొనుట, ప్రకృతికాస్త్రయుక్తమున పరిశోధనకును, డబ్బునంతను ఖర్చు జేయుచున్నార మనుకొనగూడదు.

అంతర్జాతీయ మైమము

1921 లో ఒక్క ఇరాకులోనే బిటిషురక్షక వ్యయ ము ముగ్గుప్రాచ్యదేశములో 20,000,000 పానులయినది. శ్రే డన్నో ఆమె తములో 1/10 వంతులు తగ్గినది. ఇది చాలవా, దృష్టాంతముగ. అంతర్జాతీయకాభివృద్ధికిని, సక్రమపరిస్థితుల కను, కాంతికిని పోయిన 12 నెలలలో దేశములో ఏభాగముం దుగూడ చెప్పతగిన వైనికప్రచలనమే లేదు. ఇట్లుండటం ఎన్ని యో శతాబ్దములనుండి ఇదియే ప్రభుము.

ఈవిధానముయొక్క అధికలాభము

సామ్రాజ్య వైమానికవిధానమును చాల ఎక్కువగా జూ చుట కిదే మొదటిపర్యాయము. నిజముగ వైమానికప్రచారము విరివిగ సాగవలె నన్న అయ్యది సామ్రాజ్యమంతటను నుండ వలెను. ఏదో ఒకప్రదేశములో నున్న ప్రయోజనము లేదు. సామ్రాజ్యములో నున్న వివిధదేశములు ఒకే ఆదర్శముతో పనిజేసిన చున మనుకొన్న ఫలితము లేర్పడును. ఈ యభిప్రాయము సంగీకరించుటచేతనే సామ్రాజ్యసభలో చర్చలకంత ప్రాముఖ్యము నిచ్చిరి. వైమానికప్రచారకాభివృద్ధి విషయమై ఈసంవత్సరము ఆఫ్రికా అంతటను, కేపుటపుకొనుండి కెయోటో కు పయనములను గావించెదరు. దక్షిణఆఫ్రికా వైమానికదళము ఈజిప్టునుండి పాల్గానును మన దళములతోనే. తూర్పు ఆఫ్రికా లోనున్న క్రోను కాలనీలు, నూదాను తమవంతు డబ్బు నిచ్చె దరు. కిసూ కార్టోము మధ్య నున్న లంకెను కలుపుట కిచ్చిరి. నాకు తెలిసినంతవరకు ఇవే దూరప్రయాణములు. మొదటి ప్ర యాణములుగూడ ఇవే. వీటిని సామ్రాజ్యసహకారపద్ధతితో సాగించుచున్నారు. స్వల్పముగ ఇట్లు సాగుచు తుదకు ఈజి పుకు దక్షిణఆఫ్రికాకు సరిగా మామూలు వైమానికమార్గ మే ర్పడును.

వీటికి చోడుగ, వైమానికదళములు అదేవనిగ దూరప్ర యాణము జేయ మొదలుపెట్టెదరు. సింగపూరుకు బోవు విమా నములు దిగుటకు ఏర్పాటులను జేసెదరు. దూరప్రాచ్యదేశము నకు వైమానికనౌకల సంపెదరు. ఇవి అస్త్రేలియావైమానికదళ ముతో కలిసి పనిచేయును.

కొన్ని సంవత్సరములలో సామ్రాజ్యవైమానికవిధానము యభివృద్ధియగును. సామ్రాజ్యసభలో ఫలించిన ఛర్చ లేకున్న ఈవిధాన మేర్పడెడిదే గాదు.

సాధ్యమైనంతవరకు గిటుక్కున తిరిగివచ్చెడి వైమానిక దళము నేర్పాటుజేయవలెను. వైమానికదళముచే వ్యయము తగ్గును. ఎక్కువ వ్యయములేకుండ దీనినొక గొప్ప ఆ స్తిగ జేయు టయే చలంపు. అంతయిగాని అప్పులపాలు గావించవలెను.

భారతసరిహద్దులో కష్టపరిస్థితులందు వైమానికదళము గావించిన మహోత్సవమునుగూర్చి తగినట్లు ఎవరును ఆలోచించ లేదనిరి. వైమానికప్రమాద విచారణ నివేదికలను ప్రకటించ రాదని బాల్టిమోరా రిసిరి. దానివలన వైమానికదళ వైతికశక్తి బోవుననిరి.

వైమానిక మందింపులను ఆమోదించిరి. వైమానికదళము నుగూడ తగ్గించవలె నని గారాజోన్నగారనిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సులో విమానమును సకపువాడు లేకుంకనే 85 మైళ్లు ప్రేలేడు వస్తువులను గొంపోయి క్రిందవేయగల విమానము లు న్నవి. అట్టి విమానములను 100 మైళ్లు పోగలవాటిని 10,000 నిర్మించిన మన నగరములకు దిక్కుక్కడిది?

వైమానికదళము నిపుడు తగ్గించుటకు ఆలోచించుట అనుచితముని సర్ ఫీల్డ్ స్పీచర్ గారనిరి.

సిసిలుప్రభువు జనీవానభిలో స్పష్టముగ సంగతులను చెలుపునట.

సినిమోటోగ్రాఫు ఫీల్డు టిల్లును కామన్సుసభలో మొ దటిపర్యాయము ప్రవేశపెట్టిరి. కొంతవరకు బిటిషు ఫీల్డులను ప్రదర్శించ ఏర్పాటులు జేయబడినవి.

(ప్రె. ఫో. బీ.)

మద్రాసులో సంగీతవిద్యా ప్రతిష్ఠాపనమును స్థాపించ యత్నించుచున్న యల్. ముత్తయ్య భాగవతరుగారు.

వీరు రీజింగుప్రభువు, టిట్టన ప్రభువు, పెంట్లండు ప్రభువు, విలింగుడను ప్రభువుగార్ల ఎదుట తమ సంగీత విద్యా వైపులమును ప్రదర్శించిరి.

బిటిషు నౌకాదళము

మాతననిర్మాణపు టేర్పాటులు

ఎక్కువ వ్యయము

లండన్, మార్చి 10:—నౌకాదళవ్యయమును 100,000 పానులు రెండించగా 58,000,000 పానులకు తేలివది. క్రొత్తగ గట్టుటకు 900,000 పానులు ఎక్కువ జేసి 9,983,000 పాను లను జేసిరి.

1927 కార్యక్రమము ప్రకారము (ఏ) తరగతి నౌక 2, 8 డెస్ట్రోయరులు, 6 అంతర్గాములు, రెండు మందుగని విధ్వంసకములను నిర్మించుటకు ఏర్పాటుజేసి రి. నిరుడు కార్యక్రమములో జేర్చిన నాలుగు మోటారుపడన లను కట్టదలచలేదు. నిరుడు బొగ్గులేకపోవుటచే నౌకానిర్మాణ ము సాగలేదట.

సర్ ఫ్రెన్సిస్ జాన్స్ గారు

ఇండియాకు బయలుదేరిరి

ఇండియాకు బోవుటకు విజ్ఞోరియా స్టేషనులో రైల్వే 8 బాల్టిమో గారు. హాక్ ప్రభువు, మున్నగువా రెంతయు జాన్స్ గునగారిని కొనియాడిరి ఆశీర్వాదించిరి.

కన్వీంచని యూరుగ్వ వైమానికులు సురక్షితముగ క్యా రేజ్యాలలో చేరి, 10 తేది

చీనాపరిస్థితులు

జనులు దొమ్మి నల్పుట

రుగ్వీ, మార్చి 10:—బుధవారము సాయంకాలము పూ హూలో గొప్ప దొమ్మి జరిగెను. ఇందు 286,000 మంది యు న్నారు. దేశీయ కష్టమునూపునును దోచుకొనిరి. కొందరు యూరపియనులను బంధించిరి. యూరపియను స్త్రీలను, పిల్లలను ఆగ్రామమునుండి లేవనెత్తి పొగయోడ నెక్కించిరి. అనుసూ వైనిక గవర్నరు చిన్న వైన్యమును బంపెను. కాని అల్లరి నడంచుట కిది చాలదు.

తరువాత చీనా అధికారులు శాంతి నేర్పరిచిరట. చెంగ్చినుగారు ఆక్రమించుకొని రావట్టామమును.

అసలీ కొట్లాట ఎట్లువచ్చెనో తెలియలేదు. చీనావారు తమ నేనలను గొంపోవుటకు ఇండో చీనా పొగయోడను బట్టు కొన ప్రయత్నించినదియు కాని బిటిషునౌకాదళవర్గమువారు అడ్డుకొని పారద్రోలినదియు తెలియుచున్నది.

బిటిషుపట్టణము టీన్సిన్సుగూర్చి బిటిషు ప్రభుత్వము నకును, వేయిచిక్ పూగారికిని రాయబారములు జరుగుచున్న వని కామన్సుసభలో లాకరు ల్యాంప్సేగారు తెలిపిరి.

పట్టువడిన సోవియటుల సందేశముల నురదీయలేదనియు గట్టిగ ఎక్కడికి పోకుంక కాపలాలో యుంచినను వారిని చక్కగనే ఆదరించుచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

పంజాబీపటాల మున్నచోట్ల హిందుస్థానీ భాషలో, చీనావారిని కాల్యమునవి, హచ్చరించుచు కరపత్రములు పడి యున్నవట.

పోస్టుపనివాండ్లు యూనియను సభ జరుగుచుండ పో లీసువారు వారి ప్రధానకార్యాలయమును ముట్టించిరి. ఇచటి స్థలో ఇంకొక సమ్మె గట్టుటకు ఆలోచించుచున్నారట. 79 గురు పట్టువడిరి. ఒక్క జనరలు లేబరుయూనియను ప్రతినిధినిధి పోస్టుల పనివాండ్ల సంఘముయొక్క కార్యదర్శి, కోకాధిపతు లపై చర్యను దీసికొని తక్కినవారిని విడిచిపెట్టెదరట.

పూహూలో సార్వజనికసభలు జరుగుచున్నవట. అచట ప్రొగ్రెస్ విదేశీయుల కాపాలకు చీనా అధికారులు వైనికు లను నియమించిరట.

రషియాలో నేతననివాండ్ల సమ్మె

వార్సా, మార్చి 11:—లొడ్డు జిల్లాలో 200,000 నేత పనివాండ్లు సమ్మెకట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగ జేసేకొనిరి. వర్తకమంత్రితో సంప్రదించుటకు మిల్లు యజమాను లను ఆహ్వానించిరి పనివాండ్లు వేతనమును నూటికి 25 చో ప్పున మోచుజేయవలె ననిరి. యజమానులు నూటికి 6 చోప్పు న ఎక్కువ ఇచ్చెదమనిరి. అందుచే తీవ్రసమ్మె ఏర్పడినది. సోస లిస్టువర్గమువారు గూడ సమ్మెగట్టుటకు ఆలోచించుచున్నారు.

తెలిఫోను

గ్రేటుబ్రిటను యునైటెడ్ స్టేట్సుకు నెలకొల్పిన తె లిఫోనును 11-వ తేదీని హ్యూచాకుగూడ విస్తరింపజేసెదరు. మాడు నిమిషములకు హ్యూచాకు 17 పౌ|| 8 పి|| అగును, మొదటి మాడు నిమిషములకు. తరువాత ప్రతి నిమిషమునకు 5 పానుల 6 పిల్లించు లగును.

క్యూబా మంత్రయం బిటిషు సహాయమంత్రయం అభి సందనల నందుకొనిరి.

కెయిరో యిండియా వైమానిక పయనము

లో నలగురు స్త్రీలుగూడ బోయిరి. బగ్దాదుకు క్రా యిషనునుండి బయలుదేరినది విమానము.

రెండవ విమానము తపాలతో నిన్న (10-3-27) కిసుమ్మ సురక్షితముగ జేరినది. నెయిరోబీ 9-వ తేది జేరెను.

గనులపనివాండ్ల సహాయక నిధి

రుగ్వీ, మార్చి 10:—మొన్న గని ప్రమాదములో చని పోయిన వారి కుటుంబముల సహాయ నిధి 17,000 పానులు జేరెను.

బిటిషు బొగ్గుపరిశ్రమ

రుగ్వీ, మార్చి 10:—బొగ్గు ఉత్పత్తి, పనివాండ్ల సం ఖ్య ఎక్కువగనే యున్నది, సంవత్సరాదినుండియు. ఫిబ్రవరి 26-వ తేదితో అంత్యముగవారములో 5871400 టన్నులు తయారైనది. 1012700 మంది పనిజేసిరి.

భారతదేశ వ్యవహారములు

కామస్వస్థలో ప్రశ్నలు

వ్యవసాయ కమిషను వ్యయము

లండన్, మార్చి 10:—రాయలు భారతవ్యవసాయ కమిషను వ్యయము మొత్తము 96000 పౌను లయ్యెనని కామ స్వస్థలో వింటర్చు ప్రభువు చెలిపెను. ఇందులో ఇంగ్లండుకు వచ్చినందులకు లేఖ వ్రాసెదలో తెలియదనిరి.

బానిసల విషయమై జనీవాలో జరిగిన ఒడంబడికను, ఆఫ్ఘను దెలిపిన వర్తకులలోనై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గృహపరచెద రని వింటర్చు ప్రభువు నడిపెను. ప్రస్తుత సమావేశమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఒడంబడికను ప్రవేశపెట్టెదట.

భారత నౌకాదళ చట్టము

విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కమిటీ సెడలో తెలుపబడిన వింటర్చు ప్రభువు చెలిపెను.

బెన్స రేబియా సెటిలెంటు

ఒడంబడికను ద్రువపరచుట

లండన్, మార్చి 10:—రుమేనియా సంతసించుచున్నది మాస్కో కోపము వెదజల్లుచున్నది. ఒక్క గ్రేటు బ్రిటను, ప్రాన్సు తేసికొన్న 1920 అక్టోబరు బెన్స రేబియా ఒడంబడికను ఇటలీ ప్రభుత్వము ద్రువపరచుటచే.

బెన్స రేబియాను రుమేనియాలో కలుపుట పూర్తి అయినదని రుమేనియా విదేశాంగమంత్రి చెలిపెను. రుమేనియా మరల తన రాజధానిని బుక్రెస్టాలో నియమించెను. జపానుగూడ ఈ ఒడంబడికను ద్రువపరచెను.

రోముకు మాస్కోకు రాయబారములు చెడుటచే, రోము ఇంతటి అస్వస్థముగ ఒడంబడికను దృఢపరచవలసి వచ్చెనట.

బ్రిటను రషియాకు బంధించిన ఆక్షేపక లేఖను జూచిన 15 రోజుల తరువాత ఇటలీ ఈ ఒడంబడికను ద్రువపరచుచున్నదని ఇట్టే ప్రకటించి తెలుపుచున్నది. ఈ ఒడంబడిక సోవియటు ప్రభుత్వమును బాధించ దనుచున్నది.

ఇరాకులో బ్రిటిషు సేనలు

ఆఖరు పటాలముగూడ ఇరాకునుండి బయలుదేరినది, ఇంగ్లండుకు.

యూదుల ప్రవేశము

దుబ్బి, మార్చి 10:—18056 యూదులు డిశంబరు 81 తేదీకి పోయిన 12 నెలలబట్టి పలస్తయను తేరిరి. ఇందులో పురుషులు 5982, స్త్రీలు 4580, పిల్లలు 2544. మొత్తము 5716 మంది యూదులు ఈపర్యాయము ఎక్కువ వచ్చిరి, పలస్తయనుకు.

మరిచుకరిగి కప్పదుట

అయిదుగురు జర్మనులు మందుబాద నశిచిహ్నులనుండ మందు కరగుటచే నలుగురు కప్పడిరి. ఇందులో ఒకరై పిన్న వయస్కురాలుండెను.

బ్రిటిషువారు వెడలిపోవుచో ఇండియాగతి

చీనాగతి యగును

లండన్, మార్చి 9:—ఇండియానుండి బ్రిటిషువారు వెడలిపోయినచో, చీనాలో సామ్రాజ్యప్రభుత్వములేక ఒకరితోనొక రెల్లు కొట్టుకొనుచున్నారో ఆ ప్రకారమే ఇండియాగతి యగునని మార్చింగుపోస్టు ప్రతి వ్రాయుచున్నది.

యూర్యుప్రభ్య నెమ్మది గాంచుట

సెల్స్కో, మార్చి 10:—యూర్యుప్రభ్య స్వస్థత గాంచినది. కాని శత్రు యూర్యుప్రభ్య యూర్యుప్రభునితో వెడలరాదనుటచే ఆమె సెల్స్కోలోనే యుండును.

నౌకాదళ నిర్ణయము

జపాను ఆమెరికా ఆహ్వానము నంగీకరించుట

టోక్యో, ఆమెరికా 11: ఆమెరికా, జపాను ఇంగ్లండు గూడ నౌకాదళ నిర్ణయమును గావించుటకు జపాను ఆమెరికా ఆహ్వానము నంగీకరించెను.

భారత సమస్య

సోవియటు ప్రచారకోషద్రవము

స్వరాజ్యవాదుల నిరోధమును ఖండించుట

సరిహద్దు ప్రాముఖ్యత

లండన్, మార్చి 11:—భారత సామ్రాజ్య శాసనసభలో ఆర్థిక ప్రశ్నముగూర్చి జరిగిన సభ్యులకు, విమర్శించుచు మారచెట్టి యూర్యుప్రభ్య ఇట్లు చెలువుచున్నది:—రషియాలో సంబంధములు చెడ్డగానున్నంతకాలము వాయవ్య సరిహద్దునుండి సదా ప్రమాదమున్నది. చీనాతో రాకపోకలకు వంచి ఏర్పాటులు ఏర్పడునరీ ఇండియాకు ఈ శాస్త్ర సరిహద్దును వని గట్టిగ తెలియును. అనంతరము భారతదేశ సహాయము నిమిత్తమున చుట్టుట బ్రిటిషు సైన్యము నౌకాదళము సిద్ధముగనున్నవి. అందుచే బ్రిటిషు సైన్యము ఇండియా రక్షణమునకే ఏర్పడినదనుట తప్పని భారతీయులు తేయు ఆక్షేపణ ఆవరణీయముగాదు. రూపాయికి 18 పెన్సీల సేర్పాటు తేయగల్గినందులకు బాసిలు బ్లాక్కుగా రెండువందల యు. భారతదేశ విశ్వవిద్యాలయములు ఆర్థిక ప్రాముఖ్యమును వెదజల్లినందులకు ప్రశంసార్థము లేగాని స్వరాజ్యవాదులు ప్రాచీన నిషేధమును ప్రవేశపెట్టుటచే కాంగ్రెస్ ప్రతిష్ఠ ఎక్కువ గావెను. భారత ప్రతినిధులు పార్లమెంటు ప్రతిపక్షంబిధానము నవలంబించుక తాము భారత ప్రతినిధులమే యనుకొనిపనితేసిన మంచికీతముగల్గును.

ప్రభువులసభలో రానున్నచర్చ 28 తేదీని భారతవ్యవహారములగుర్చి చర్చకు ఆవిశురు ప్రభువు ప్రారంభించును. ముఖ్యముగ మరింత ఎక్కువ స్వపరిపాలనము నీయుటకు తేయవలసిన ఏర్పాటులగుర్చియు, మొన్నటి దక్షిణ ఆఫ్రికా ఒడంబడికను, బెంగాలు ప్రవాసితులు, రూపాయి ధరను గూర్చి చర్చించెదరు.

బీహారు గవర్నరు

గ నియమించబడిన సర్ మ్యాన్టీ పేకాగారికి సార్వభౌముడు దర్శనమొసగి ఇండియా స్థారు కమాండరుఇన్-చీఫ్ విరుదము నిచ్చిరి.

యూర్యుప్రభ్య

సెల్స్కో, మార్చి 11:—యూర్యుప్రభ్యి చక్కగ నిద్రబట్టినది. శత్రు ఆమె మరల నౌకలో ప్రయాణముతేయగలవటం.

బ్రిటిషు ఫిల్ము ప్రదర్శనము

కళలను నాటకములను ప్రదర్శించు ఫిల్ములు వర్తక సంఘ కార్యాలయమున నమోదుగావలెను. అక్టోబరు మొదటి తేదీ నుండి ఇది అమలు జరుగును. బ్రిటిషు ఫిల్ము అనగా బ్రిటిషు వ్యక్తులచే తయారుగావలెను. లేక బ్రిటిషు కంపెనీచే తయారుగావలెను. సామ్రాజ్యములో ఒక భాగములో తయారుగావలెను. తనివాండ్రకిచ్చు వేతనములు అధమము నూటికి 75 చొప్పున బ్రిటిషు పనివాండ్రకేగాని, సామ్రాజ్యములో నివాస మేర్పరచుకొన్నవారికిగాని ముట్టజేప్పవలెను.

క్యూబా, బ్రిటను తెలిపాను

లండన్, మ్యాబానుండి బ్రిటనుకు తెలిపాను ఏర్పాటు తేసిరి. హ్యూస్మా మంత్రి, లాకరుల్యాంపుక్ గారు మాట్లాడిరి. తెలిపాను ప్రచారముచే ఇద్దరికిని మరింతసన్నిహితసంబంధ మేర్పడు గాక యనిరి.

లంకామైదు నేతపరిశ్రమ

1927 లో మాలు, బట్టలవర్తకము లాభముగానే సాగుచున్నది. కాని ధరలు తృప్తికరముగలేవు. ఆఫ్రికా మరలవర్తకము సాగుచో విల్లులు ప్రార్థిగ సరుకును తయారుచేయగల్గును. నేతయంత్రములకు గూడ (మగ్గములకు) మంచివినిగల్గును భావి భాగ్యోదయశూచనలెంతయు బాగున్నవి. లంకామైదుతంతుకారక సంఘమువారు 48 గంటలు పనిచేయవలెను నాషింగ్ట్ ఒడంబడిక నంగీకరించలేదు. గ్రేటు బ్రిటనులో ఎక్కువగంటలు పనిచేయుట కంగీకరించరట.

అమెరికా ఎక్కువపోట్ల పనిచేయుచున్నదట.

వైమానిక ప్రమాదము లండన్

అసమర్థులగువారిని నియమించుటచే గల్గుచున్న పనియనుకొనరాదనియు, ప్రమాదములు తప్పచేతగాక పోవుచేతను, మంచియంత్రములుగాక పోవుచేతను రాలేదనియు, సాగ్యమైనంతవరకు ప్రమాదములు లేకుండటకే ప్రయత్నించుచున్నారమనియు ప్రమాదముండబోవనియు బాల్టిమోర గారనిరి.

ప్యాంగు హే కూలీలను బెదరించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 18:—మారువేషముతో 70 సైనికులు ప్యాంగు హేలో స్వాంగింగు రైల్వే పనిచేయుచున్న పనివాండ్రను రెండురైలుపట్టాలనుతోలగించుటకు భయపెట్టిరి. ప్రయాణికులు బోవురైలు పట్టాలనుండి తొలగిపోయినది.

ఎనగున చనిపోలేదు. ప్యాంగుంగు సేనలు ఆక్రమముగ ప్రవర్తించుటచే చీనానగరములో చాల కోపముగనున్నది. చీనాదుకాణంబులు భయకంపితులైరి. సాయములైన సైనికులు 12 దుకాణములను దోచుకొనిరి. పెక్కుమంది వర్తకులు తమ తలుపులను దెరుచుటకు భయపడుచున్నారు. పిస్తోలులుజూపి భయపెట్టి ఎంత మొత్తమునో హరించుచున్నారు. పోలీసువారి అసమర్థులైయున్నారు. ఏమియు చేయలేకున్నారు ఇట్లు తేసి చీనా వర్తకులు దక్షిణ చీనావారితో జేరుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

చాంగ్ పేకుపై కక్షగట్టుట

నిన్న కార్మికసభను సాయములై విద్యార్థులు చీల్చివేసిరి. ఈసభవారికి చెంగ్గానేకుగారిపై ప్రతిహత భావమున్నదను కాంగముచే చీల్చివేసిరి. ఈ విషయమై భిన్నాభిప్రాయము లింకను గోచరించుచున్నట్లు.

రషియాలోను, కమ్యూనిస్టులతోను సఖ్యత చెడకుండ విధానమును గాపాడవలెనని కమ్యూనిస్టులకు అనుకూలముగ తీర్మానములనుతేసిరి. దీనినితేసి కోమింటాయ సభలో బహుళ సంఖ్యాకులు సోవియటులున్నారని తెలియుచున్నది. చాంగ్ పేకుగారికి ప్రతిహతముగనున్న వారిని సామంతరాజులు తాదేదాములు అను భావమును దిద్దుకొనవలెననుచున్నారు. అనగా తని అధికారమునకు లోబడవలెననుచున్నారు.

ప్రాపంచిక శాంతి

భారతదేశ పరిస్థితులు

అంతర్జాతీయ సమస్య

లండన్, మార్చి 11:—ఆర్థిక కార్మిక ఆరోగ్య సాంఘిక విషయములలో భారతదేశము మనసారా ప్రాపంచిక శాంతి నవేక్షించుచున్నది. జాతీయమితి సభలో ఎంతయు త్రికరణ కుదితో పాల్గొన్నది. ప్రపంచములో ఇతర భాగములనుండిగాక ఇతర సమస్యలనుండిగాని సంబంధమును తొలగించుకొనుటకే తలంచలేదు. అదినపు యూరపీయను అవసరములకును ఇతరసంతుల పట్టున ఎక్కువ శ్రేణుజూపిన మరింత ఎక్కువగ ఆశయించును, యుండుననినిచ్చిచాట్టి గారు. ఇండియాకు దేశీయ వ్యవహారములలో పమాన స్థాయి ఏర్పడినపుడును సామ్రాజ్య తరభాగములతో సంబంధములు ఏర్పడినపుడును మరింత ఆత్మ ఆతిశయించుననిరి.

గ్రీసులో నుపద్రవము

పారిశ్రామిక అశాంతి

ఏథెస్సు, మార్చి 11:—రాజకీయఆర్థిక కల్లోలము వ్యూరముగ ఏర్పడి తుదకు సమ్మెక్రింద పరిణమించినది. ప్రతిష్ఠిమువారు ఆర్థికసదుపాదములను గలగజేయునటుల తేయలారమును తెలంపుతో సమ్మెగట్టెరట. కొందరు రాజకీయవేలు ఈ అందోళనమును గావించి లాభమునుబొంద ప్రయత్నించుచున్నారు.

సక్రమపరిస్థితులు శ్రుతిమించకుండతేసి ఆహారపదార్థాలసప్లయిని పోతుండజేయుటకు ప్రభుత్వమువారునిశ్చయించిరి. పిడుగులపై సైన్యములు ఖులాయించుచున్నవి. విమానము మైనుండి ఎగురుచున్నవి.

నిన్న రాత్రి సమ్మె ఆరంభించెను. తరువాత సైనికులు రద్దీనికసభను ఆపుతేయవలెనని దెప్పజేయనందున, సైనికుల గాల్చిరి, వారిని బారద్రోలుటకు. ఇద్దరుచనిపోయిరి. చాలసది తులగాల్తులైరి. అందుచే సమ్మె మరల ప్రారంభమైనది.

సమ్మెదారులు మొత్తము ఉదారభావముతో ఆలోచించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూచివడుటచే సమ్మె ఆగిపోయిన మొన్న రాత్రికొల్లలలో ఒక్కడేచనిపోయెనట. దీనికు వాదియగు అధికారిని అరెస్టుజేసిరి. విచారణగానున్నది.

స్పెయిను రాజ ఆరోగ్యముభివృద్ధిగాంచుచున్నది.

పలుకోహేలిలో 12వ తేదీన మహమ్మత్వర్యులు కొమంద పొందుపుల నెవరించిరి. పొందుపులలో కొంతమంది గాయములతోనెను.

18 పెన్నీలు మారకపురేటుగా ఆమోదింపబడుట

బంగారమును మారకపు వస్తువుగా నంగీకరించుట

1065 తులము, బంగారమునకుగాని కరెన్సీ అఫీసునందు రొక్కమీయగూడదని బిల్లునందుగల నూచనకు కనీసము 40 తులముల బంగారమునకే కరెన్సీ అధికారులు రొక్క మిచ్చితరవలె నని శేష అయ్యంగారు తెచ్చిన సనరణ ఆమోదింపబడెను

బంగారు మొహరును స్థాపించుట- బంగారమునకు బంగారు నాణెము లిచ్చుట

మారకపెన్నీ మార్చి 12- మొట్టమొదట పోరాటమే నను లేపియో సమరమింకను ముగియవలెనని భారతకావన భనారు రెండవ తగాదానున్నది చర్చించుటకై సేను సమావేశమైరి. ప్రతిపక్షులగులవారు లాఠియందు గావించిన చర్చలవలన మారకపురేటు క్లాజుకడ్డుకొట్టబడినదియో లేదన్న విషయపూర్తిగా త్రోసివేయవలెననియో అభిప్రాయమున్నట్లు కనబడుచుండెను. కాని మార్చి 7వ తేదీన జరిగినదానికి కేన్సు ముగియగలరా యనుసంకేయముగనే యుండెను.

అంతర్జాతీయ ఆర్థికసభ

ప్రశ్నల సమయమున : 'సే' లుగూర్చి సీనియర్ జరుగున్న అంతర్జాతీయ ఆర్థికసభకు గూర్చి సారాంశాలు హాజరైరి. ప్రశ్నకు యోగ్యతలను బట్టియు స్వయం నిర్ణయములనుబట్టియు కాన్ఫరెన్సు సభ్యులను ప్రభుత్వం లవారు నియమించినది సర్ చార్జిమెన్టీ మార్గమున చెప్పిరి. హిందూజీ కము రి గురిని పంపవచ్చునగాని ముగ్గురే పంపబడుదురు. వారిలో ఇద్దరు భారతీయులై యుండురు.

హాజీరారు: అందరు భారతీయులై యేలయింపరాదు.

సర్ చార్జిమెన్టీ: ఇద్దరు భారతీయులు చాలరు. మా జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు తరపున ముగ్గురులై యూరపియనుగా నుండును.

ఒకరు: అందరు అధికారులేనా?

చారిత్రవసభ్యుడు: కాదు. ముగ్గురు ఆసక్తికారే.

ఈసమయమున సర్ ప్రెజిడెంట్ మార్గమున గూర్చి 16 పెన్నీల మారకమే యమోదింపవలెనని 2000 మందిచేసరి తకములు చేయబడిన 296 పిట్టలను బలపెట్టెనది.

కరెన్సీబిల్లుపై చర్చ

తిరిగి కరెన్సీబిల్లుపై చర్చ ప్రారంభముగానే సభవారు మార్చి 7వ తేదీన 16 పెన్నీల మారకమే తేలుట త్రోసివేసినను 18 పెన్నీలకు నామోదింపవలెననియు, రేపి హామీగూర్చిన 4 క్లాజులను ముందు పరిష్కరించు చేయవలెననియు ఆర్జీ తుడు చెప్పెను.

శేష అయ్యంగారి సనరణ

62 మంది అనుకూలరు 17 మంది ప్రతిహారు

40 తులములకు తక్కువ కాని శుద్ధమైన బంగారును నా పంగినట్లయిన దానిని తీసికొని రొక్కమిచ్చి తీరవలెనని కరెన్సీ అధికారులపై నిర్బంధమును విధించు శేష అయ్యంగారి సనరణ 62 మంది అనుకూలముగాను 17 మంది ప్రతిహారుగాను సముక్తు లొసంగబడుటచే భారత కావనసభ యందామో దింపబడెను.

అనందు కనీస మొత్తముగా తెలుపబడిన 1065 తులములను బుల్లియంట్ మార్కెట్టుకొరకై 300 తులములకు తగ్గింపన మునని సర్ బాన్కెట్ ట్యాక్సు గా ంగీకరించెరి

కరెన్సీ అఫీసునందు 1065 తులములను తప్పకకాకుండ బంగార మొసంగ బడివును దానిని తీసికొని అధికారులు రొక్కమీయవలెనని ఓట్లంచు గావించబడిన నూచనము తీసుకొనివచ్చి ఆమోదమును 40 తులములకు తగ్గింపవలెనని శేష అయ్యంగారు చెప్పిరి.

పాంచాగారు దానినికను తగ్గించి 0 తులములే చేయవలెనని చెప్పిరి. కేల్కారుగారు దానిని 300 తులములకు తగ్గించవలెనని చెప్పిరి.

సర్ బాన్కెట్ ట్యాక్సు గా రిసంకేయ సాకర్కమునకు సంబంధించినదనియు బుల్లియంట్ మార్కెట్టు పెడకుండుటకై కేల్కారుగారి సనరణ సంగీకరింపవచ్చుననియు కాని కర్ణాటకకు యునందు ఏమార్గము బంగార మొసంగినను కరెన్సీ అధికారులు గానెడరనియు చెప్పిరి.

ఇంగ్లాండులో కరెన్సీ అఫీసునందు పుచ్చుకొను బంగారు మొత్తమును కట్ట పరిమాణము లేదనియు 400 టౌన్సుల కట్టపరిమాణము ఇంగ్లాండు బ్యాంకువారము బంగారమునకు నిర్ణయించబడిన ముగ్గురందెట్టిగారు చెప్పిరి.

కేల్కారుగారు తమకే ప్రభుత్వమున్నచో రిజర్వ్ ను నిర్మించుటకై కరెన్సీ అఫీసునుకట్టికి ఎంత స్వల్పము త్రపు బంగారమైనను కొరవడని చెప్పిరి.

సర్ బేన్కెట్ ట్యాక్సు: శేషంగీకరించెను.

ప్రయోజన నిర్మల వ్యాపారమునకు నష్టమురాకుండ 300 తులములు మునించినవి కేల్కారుగారు చెప్పిరి.

ప్రకాశ గారు 40 తులములే యుండవలెనని చెప్పిరి.

40 తులములే కనష్ట పరిమాణముగా ఉండవలెనని శేష అయ్యంగారు గావించిన తీర్మానముపై సమ్యక్తులు పుచ్చుకొనగా 62 మంది అనుకూలముగా 17 గరు ప్రతిహారులను సమ్యక్తులు తెలిపి తీర్మాన మంగీకరి పబడెను.

రేపియో తీర్మానము

పిమ్మట అన్యముడు సురూజేయబడినది తాల్చినట్లాజున సభవారియెదుట నుంచెను.

18 పెన్నీల సంగీకరింపకూడదని ముగ్గురందెట్టిగారు ప్రతిహారులక్షమున నడిపిరి. 28 మంది ఎమ్మెకానబడినసభ్యులు రూయంతరాత్మలను ముఖ్యుని ప్రభుత్వసభ్యులను చేరుట చాల అన్యాయమనియు గూపాయకు స్వాభావికముగ విలువలేదను కొరతము సంగీకరింపవలెననియు, బంగారముయొక్క ధరపడిపోవున్నప్పుడు 18 పెన్నీ రేపియోను నిలిపి పవర్ధించు కొనుట మిక్కిలి కష్టమనియు చెట్టిగారు చెప్పిరి.

సభలో రిపీటుకొట్టబడినది: ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు నామినేటుకు సభ్యులను ఓట్లచేయకుండ ఉండవలెనని ఇప్పటికైనను యూరపియనులతో సహా శేషము అన్నికసభ్యులే ఓట్లపంపవలెను, అట్లాసంకులకూడ ప్రతిహారిని స్వాతంత్ర్యమునుపట్టుకు నిర్వాట్టున్నయెడల యీవ్రశ్చ జేకేమారున కనుకూలముగ పరిష్కరించును. ప్రేట్టబిల్లును వ్యాపారమున కనుకూలముగ కొంగూకే ఆర్థికవిధానమంతయు పైటపాటులో తయారుచేయబడి పంపబడుటకంటె హిందూజీకేమునకు నష్టదాయకమైనది వరిముకట్టియుండబోదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు వాడబాటు, అట్టిదిలేదు. ఇండియా యందున్న ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వ మనవలెను

శ్రీయత ప్రకాశంగారు తీర్మానమున కభ్యంతరము చెప్పమని నిట్లనిరి: ఈ తీర్మానమిప్పుడు గావించ బడినట్లయిన బంగారు స్టాండరు బంగారు కరెన్సీల నికమందు స్థాపించుటకు సాధ్యపడదు. భోలకు కమిటీ మైనారిటీ రిపోర్టువారి సంగీకరింపని నిష్పక్షపాతబద్ధితో హిందూజీకేముయొక్క శేషమును గూర్చి సభ్యులను దెలియజేయున్నారు. 18 పెన్నీలను పోషించుటకలన సర్ బాన్కెట్ ట్యాక్సుగారు హిందూజీకే ధనమును 80 కోట్లను పోగొట్టియున్నారు. నిరంకుశాధికార వ్యవస్థను విస్తరితి ప్రపంచమందు హిందూజీకే మాట వస్తుచెనది.

రెవీన్ ఘోషా రాయగారు రూపాయయొక్క బంగారు విలువగూర్చి తన కిష్టము లేదనియు 18 పెన్నీల రేపియోను సూచన వలన లాభకరము చెప్పియున్నాగనియును ఎవరే విషముగానవు కొన్నను ఎవరేసమముగా కొనగింను కొనినను ఓటిప్పుకపును తనకు తోచినరీతిగా ఓటిచ్చెదమనియును చెప్పిరి. అంతట సభవారు ధలాహరమునకులేచిరి.

పండిత నైహలాంగారు

ఉభయపక్షాభిప్రాయములను సమన్వయపరుచుటకై పండిత మోతీలాలు నైహలాంగారు లేచి యిట్లు చెప్పిరి. నాకు 16 పెన్నీల మారక విస్తమని కొంగరును 18 పెన్నీల మారపురేటు ఇప్పుడుని వరికొందరును తలంచు చున్నారు. కాని అంజేదియని నిజముగాదు. కరెన్సీ రిపోర్టు శేషుడబడుచున్నాను. 16 పెన్నీల తరపునను 18 పెన్నీల తరపునను సభ్యులనుచేతనయొద్దప్రాయములను వినియున్నాను. పిన్ కెన్సీటి రిపోర్టునకు సానములేయుట కేవలము శేషుని శేషు కలంబడిన. ఒక వత్సరం ధరలు 18

పెన్నీలకు అలవాటుపడియున్నవనియు కావున అదియే సహజమైన రేపియో అనియు కొందరునున్నారు. మోక వైపున ధరలు అలవాటుపడియుండలేదనియు కావున 18 పెన్నీల రేపియో సహజమైనది కాదనియు మరికొందరునున్నారు. ధరలురేటుకు అలవాటుపడియున్నచో కావనము జేయునవసరమే లేదుగదా ధరలు అలవాటుపడి యుండకపోయినచో దాని స్వాభావికమైన త్రోవను దానిని వదలివేయవచ్చునగదా. ఏ రేపియోనైనను స్వాభావికమనియు గౌరవమనదనియు శేషు వమ్మబాలను. ఎవ్వరైనను తమ నమ్మకముచేతనే ఓట్లయవలెనని. నా, మితము. 16 బాన్కెట్ ట్యాక్సుగామూరు 16 పెన్నీలకే ఓట్లు చేసిరి.

పండిత మోతీలాలు: శేషము 16 పెన్నీలకు నేను అనుకూలముగా లేకపోయినను ప్రతిహారుగా మార్తములేదు. (వత్స) మొత్తముగారు 16 పెన్నీలకే ఎక్కువగా సరియైనకారణములు కనబడుచున్నవి. (వత్స) ఇక ప్రచారమెట్లుజరిగినదో తెలిపెదను. కాంగ్రెసుపార్టీ అసిస్టెంటు విప్రురరాఫ్ ఆహమ్యుడు గారికి వారితండ్రివారికి జబ్బుగానున్నట్లును కావున వెంటనే వచ్చి మాడవలసినదనియు బంధువులొక తంజినంపిరి. తరువాత రాఫ్ ఆహమ్యుడుగారు తిరిగి తంజినంపగా తండ్రిగారికి జబ్బుగానేలేదనియు ఆవార్తనవినది బంధువు లెవ్వరునుకాదనియు జవాబుచెప్పెను.

సర్ బాన్కెట్ గారిజవాబు-18 పెన్నీలరేపియో అంగీకరింపబడుట

సర్ బాన్కెట్ ట్యాక్సుగారిట్లు జవాబుచెప్పిరి: ప్రభుత్వమువారి కట్టితింతిగా తలతో సంబంధమున్నదని శేషునికానను. ఉన్నట్లయిన ఖండింపవలసినదే (వత్స) మొన్న 18 పెన్నీలు పనికిరాదని సభవారు నిరాకరించినందువల్ల గావున శేషు 18 పెన్నీలను అంగీకరింపవలెయియున్నది. శేషు 19 పెన్నీలనుకూడ నిరాకరించినచో స్వామూలు బుక్కనందుగల రెండు పిల్లింగల మారకమును ప్రభుత్వము, వారసునింపవలెయియుండును. (వత్స) ఇదిసాధ్యపడునని తోచదు. ఆయనను అంతకంటె చేయవలసినవనిలేదు. ఇంతటి ముఖ్యప్రశ్నను నిర్ణయించుటకు సభవారి కధికార సంగబడినప్పుడు 16 పెన్నీలు పనికిరాదని త్రోసివేసినారు ఇప్పుడు మాకు బాధ్యత లేదనియు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత లేదనియు పలికి ప్రవర్తించుట మిక్కిలి అనవసరమైనదనియు నున్నది. ఏదోయొక డిరెక్టుమనునకు విచ్చి యిప్పుడు బాధ్యతలేదనట అన్యాయము. పనమిప్పుడు జేకే శేషుమునుగూడ విచారించవలెను. (వత్స) వినుడు వినుడని కేకలు ఆడేవరకు) మొన్న మంగళవారమునాటి తీర్మానము తో మార్చిటునందుగల అసంధిగత తొలగింపబడింది. ఇప్పుడు తిరిగి యిట్టి సంగీకరింపవచ్చునో పరిశీలుకు తిరిగి అల్లకల్లోలములో పడున్ను. సభవారు పరిశీలనలు విచారించి తమ బాధ్యతలను గుర్తించి 18 పెన్నీల మారకపురేటును నిగపరుచుటకు విశేషముచేదని సమ్యక్తున్నారు.

పిమ్మట సమ్యక్తులు పుచ్చుకొనగా 18 పెన్నీల మారకపురేటుపై 67 గరు అనుకూలముగాను 62 మంది ప్రతిహారులుగాను సమ్యక్తు లొసంగిరి. 18 పెన్నీల ఆమోదము లందరును చెవులు చిల్లులు పడుకట్టుగా చప్పట్లు కొట్టిరి.

ఓటింగు వివరము

ఆనాడు 16 పెన్నీల రేపియోకు 68 మంది ప్రతిహారులుగాను 67 మంది అనుకూలముగాను ఓట్లపంగిరి. శేషు మార్చి 7వ తేదీన ప్రభుత్వపక్షమున ఓట్లుచేసినవారిలో యక. యం. టోపి, భూటో, నాటికగార్ల ననుమ్రుకు సభ్యురారేరు. ప్రతిపక్షులలో డివాక్ షమకలూలు అద్దాల్ లతీపు ధరూఖీగార్లరారేరు. మంగళవారమునాడు 16 పెన్నీలకు ఓట్లుచేసిన సభ్యుత్తమరారు శేషు తట్టవచ్చుగా నురకుండిరి. ప్రభుత్వపక్షమున మంగళవారమునాడు తట్టవచ్చుగా నురకుండిన టి. బి. రాయగారు 16 పెన్నీలకు ఆవాసు ఓట్లుచేసిన టి. పాంటరు చారుగారును ఓట్లుచేసిరి. 7 వ తేదీన సభకు రాసట్టి పంఖాబు సభ్యుడు సయ్యదు హుస్సేన్ హగారును ప్రభుత్వపక్షమున ఓట్లుచేసిరి. కావున ప్రభుత్వమువారికి ఆనాటి ఓట్లలో 4 పోయినను ప్రతిపక్షమును నష్టపరచిన సభ్యునితోగూడ 5 ఓట్లు ఎక్కువగానంపాడింది. ప్రతిపక్షులకు చేరిక లేక పోగా 7 వ తేదీకంటె 8 ఓట్లు తగ్గను. తగ్గిన వారందరును మంగళవారము నాటివలెనే ఓట్లుచేసిరి.

బంగారు మొహరీ స్థాపన

అన్యముడు పిమ్మట రెండవ క్లాజును పర్చుకై సభవారియెదుట నుంచినప్పుడు గ్యాలరీలో నిరంకుశాధిపు. హిందూజీకేమున బంగారు మొహరీల స్థాపనసభ్యుగారియు హిందూజీకేము అంగారు బంగారు నాణెము లిచ్చవలసినదని కరెన్సీ అధికారులు

మూరు పన్నెండు చూచుటకు బహుళః వల్లెడయ.

ఆత్మభంగము

ఒకానొక దినమున ప్రాచీనమైన పురాతనకాలమున
వా. ప్రభువందరమున కేగితి. మొట్టమొదట మేజా బల్లపై
యొంచబడిన పర్యాంగ సుందరమగు భారతిని కనుగొంటిని.
మఖిపత్రముపై ముద్రించబడిన భారతిదేవిని కనుల నద్దకొని,
'యాకుష్మణ్డ తుమార హార ధనా' యను స్తోత్రమును పఠించి
వ్యాసముల జడువ నారంభించితి. శ్రీనాథ కవిరాజీయమును
నాటక భాగము నామూలముగా జదివి మిగిలినవి సావకా
శము లేనందున స్థానపులాక వ్యాసముగా ముగించితి. అది శ్రీబ్ర
హ్మ పరిమాసపంచిక. చివర ప్రకటించబడిన 'ఆంధ్రభూమియము'
అను సంపాదకీయ వ్యాసము శ్రవణతో చదువసాగితి. రాఘవేం
ద్రరావుగారి ప్రధాన మంత్రిత్వము నాకు లభించినట్లే యెంచి
పరమానంద భరితుడవైతి. ఆవ్యాసమున పేర్కొనబడిన రామకీ
రాధాకృష్ణయ్య, రాఘవయ్య, చింతామణి, నాయుడు ప్రభృ
తుల అసాధారణ ప్రజ్ఞాధురీణత్వము నాకు స్ఫురంకొంతవడి
తన్వయత్వము నొందితి. పేరెన్నికగాంచిన ప్రాచీనాంధ్రులలో
మహాకవిండు మనస్సునకురాగా కలిగిన సంతోషాతిశయముచే
ఆనందబాష్పముల ఆశిమత్వమునలే నేత్రయుగ్మములనుండి
జలజల రాల్చితి. ఆంధ్రులలో నెవరైన అత్యున్నతస్థితికి వచ్చిన
నాకు పెన్నిధి దొరికినట్లుండును. నులోచనముల తీసి బల్లపై
కెట్టి కండ్లు తుడుచుకొని హృదయసీమ నలంకరించిన సర్వా
భగదా భూషితయగు నాంధ్రమాతను జ్ఞానవత్సరులతో తనివీడిర
లేరపారజాచి సంకల్పిస్తున్నానైతి. ఆపైనాకు కలిగిన ఆనందము
నకును, అతిశయమునకును గర్వమునకును మేరయ్యుండదు. కొంత
సేపటికి మండినమున ఒకచోట వ్రేలాడుచున్న పటము నొక
దానిని జూచితి. అది ఆంధ్రదేశపటము. దగ్గరకు పోయి తదే
కదృష్టితో చూడసాగితి. ఆంధ్రదేశమంతయు గాఢికి చెదరిపో
యిన మేళమువలె నానారాష్ట్రములం దంతర్భూతమై ముగ్ధిర
మైనయాకృతి, వ్యక్తిత్వము లేక చిన్నాభిన్నమై యుండుట
జూచితి. ఆంధ్రదేశమునకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రానిర్మా
నూత్ర మొన్నడు అన్వయించునా యని తలపోయసాగితి. ఎంత
కాలమునుండియో అందోళనముచేయగాచేయగా విశ్వవిద్యాలయ
ప్రాప్తి సిద్ధించెను. ఇక ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రానిర్మాణము
రెండుమాడు కతాబ్రములైన సంభవింపకయుండునా యని
నాలోచన సరి పెట్టుకొంటిని. కాని రెండు కొట్ల
ముప్పది లక్షల జనులచే విరాజిల్లుచున్న యాంధ్రావని
యిట్టి పరితేజస్వితీయం దుండుటకు కారణమేమి యని సంశ
యించుచు లజ్జచే తలచుచుకొని మజ్జియొక దెసనున్న వేరొకప
టమును చూడసాగితి. ఆది చిత్రవర్ణసంశోభితమున నానా
రాజులపటము. హిందూ దేశము నందలి సామంతప్రభువుల రూ
పములందుగలవు. వారిని నాచుముఖము క్రిందిభాగమున 'ప్రేమము
సేసెనరేంచే ముద్రించబడి యుండెను. ఆంధ్రభూమిశ్వరులలో
నొకరైన యుండక పోదురాయని మొదట భ్రమపడితిని కాని
ఎవరిరూపమును నాచుముఖ పాడగట్టరయ్యెను. దీనినిబట్టి దేశ
న్నికగాంచిన సంస్థానము యొక్కటియైనను ఆంధ్రధాత్రిలో
లేదని స్పష్టపడుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునంద గల పెక్కండ్ర సం
స్థానాధీశులకంటె తక్కువ ఆదాయమును విశ్వవ్యమును గల
సాహంతు లా చిత్రపటమున అనేకులు గలరనుట నిజము. కాని
వారి ప్రతిభ సాహసము శౌర్యగాంధీర్యాదులు వారికి విశేషాధి
క్యతను సిద్ధింపజేయుచున్నవి. ఏది యెట్లున్నను, నా కాపకము
చూచుట కంతగా బుద్ధివుట్టనందున అమాయగ్రహాయ త్తచిత్త
ముతో మజ్జిగొన్ని చిత్రపటముల నవలోకింపసాగితిని. ఈ పట
ములలో విశేషభాగము గుప్త అందుకోవారి అర్హులైన మొట్టమొ
సరిన్ అనునది. అపటములలో దేశీయమహానాయకుల యొక్కయు
అఖిలభారత మహాసభాధ్యక్షులయొక్కయు రూపము లందు
చక్కగా ముద్రించబడి చూడముచ్చటగా నుండెను. ఇట్టిపట
ములు పది పండ్లెండు కలవు. ఒక్కొక్కదానిలో నలుగు రై
దుగుర బొమ్మలకలవు. ఇందులో ఏదేనిమిదిమంది దొనెను
అంధ్రప్రముఖు లందురగదా యని మొదట మురిసితిని. కాని
మరుసగా ఏదేనిమిదిపటములు చూచునప్పటికి ఆంధ్రు లొక్క
రైనను శ్రవణదేవుడే, చిలుచెనుటలుబట్టి గుండె గబగబ కొట్టు
కొనసాగెను. కాని ఇకకొన్ని కలవుగదా యని దైర్ఘ్య మవ
లించించి ముందుకు సాగితిని. ఒకపటములో మాత్రము వీరేశలింగ
ము పంతులుగారి యొక్కయు న్యాపతి సుబ్బారావు పంతు
లుగారి యొక్కయు చిత్రపులు కనుగొనగల్గితిని. అంతట మన
స్సు కొంత కుదుటబడెను. కాని యిందులో పంగీయుల పిమ్మ
ట జనబాహుళ్యమునందు ద్వితీయస్థానము వహించుచున్న ఆం
ధ్రులలో ఏ యిరువదిమంది ప్రముఖు లైనను యుండవలసి

యుండును. అట్టిభాగ్యము ఆంధ్రులు నోచుకొనరైరి. ఆంధ్రు
లెట్టి హతభాగ్యులు! అఖిలదేశవిఖ్యాతికెక్కినవారు మనలో
యిప్పటికైనను అత్యల్పముగా గలరు. పట్టరాని విచారముతో
తొట్టుపాటతో మరియొక దెసకు పోసాగితిని. ఒకపటము కం
టబడెను. అందు ఒకపాంచాలస్త్రీని ఐహోపియను డొకడు కేశ
బంధమును బట్టి యాడుచున్నటులను వానిని సంహరింప దేశ
నాయకులు వివిధాయుధపాణులై పోవుచున్నటులను 'పుత్రు
లారా! వలరు వలరు' అని భరితమాత నివారించుచున్నటులను
మొదలుగాగల భాషప్రకటనములు విచిత్రముగ చిత్రీకరించెను.
అదేశనాయకులలో ఆంధ్ర వ్యక్తి యె వ రు ను లే రై రి.
ఆంధ్రు లంతటి కఠినహృదయులా యని మొదట నెంచితినిగాని
చిత్రకారుని తప్పింపమొందునని చివరకు నిశ్చయించుకొంటిని.
కాని, ఆ చిత్రకారుని దృష్టిపథముతో ఆంధ్రులెవ్వరును లేర
నుట విస్పష్టము. దీనినిబట్టి ఆహోపియాఫేమ్ మనవారి
కెవ్వరికిని లేదని యూహింపవలెను. అంతట, నందహ్యమాన
మగు పరాభవాన్నిక తాళలేక నిట్టూర్పువిడచుచు, కుప్పిలో
కులబడి, ఆంధ్రమాతయొక్క లేజోరూపరహితమున ద్వరూ
పము మాటిమాటికి సాక్షాత్కరింప చూడజాలక కనులుమూసి
కొని పడినిచుచును లక్ష్మీయుంటిని. ఆకాలత పల్లవింప మజ్జిగొం
తసేపటికి చెంతనున్న ఆంధ్ర, హిందూ, స్వరాజ్యపత్రికలను,
మాడరక రెవ్రా, ఇండియన్ రెవ్రా అను మాసపత్రికలను
దగ్గరకులాగుకొని, మొదట ఇండియన్ రెవ్రా చూడసాగితిని.
ఒక పేజీలో యిప్పటివఱకు జరిగిన నలువదిరెండు కాంగ్రెస్
మహాసభాధిపతులయొక్క నామములును, సభాప్రదేశములను
క్రమముగా ప్రకటించబడియుంబజూచితి. లెక్కించినచోడగా
బొంబాయి నగరములో నాల్గును, కలకత్తాలో ఏడును, మద
రాసులో ఆఱును, ప్రయాగలో మూడును, లాహోరులో
మూడును, నాగపూరులో రెండును, అహమదాబాదులో
రెండును యావిధముగా సభలు జరిగియుండగా బహు విస్తీర్ణ
మును, అధికజనసంఖ్యాకమునకు ఆంధ్రదేశమున ఒక కాకి
నాడలో మాత్రము యిటీవల యొక సభమాత్రము జరిగియుం
డుట గోచరమయ్యెను. మదరాసు ఆంధ్రదేశస్థులకు పట్టావని
కొందఱుందురగాని ఒప్పుకొనదగినమాటకాదు. ఈ నలువదిరెం
డు సభాధిపతులలో ఆంధ్రులెందరుగలరో చూతమని లెక్కించి
తిని. ఎంతవఱకుజూచిన దెనర్జీలు, ముఖర్జీలు, మాలవ్యులు;
నెహ్రూలు, దత్తులు, ముజుందార్లు, వారు, వీరేగాని ఆంధ్రు
లొక్కరైనను కలికమునకైన గానరారైరి. 1881లో నాగపూ
రసభాధిపతియగు ఆనందాచార్యులుగారు ఆంధ్రవైష్ణవులని విని
కిడి. ఆనందాచార్యులుగారు ఆంధ్రులేగదాయని కొంతవఱకు
సరిపెట్టుకొంటినిగాని ఆంధ్రవైష్ణవుల మాతృభాష అనగా
శ్రీపురుషులు యిండ్లలో మాట్లాడునది అరవమని జ్ఞాపకము
రాగా నిరుత్సాహముతో ప దిగులుపడినవానివలె నిశ్చేష్టుడవై
పావుగలబుట్టెను. నీమిథునచదువజాలకుంటిని. అంతరూపత, మరల
కాగితములు త్రిప్పిచేయమొదలిడితిని. ఒకచోట నచేకేన్ గారి
'నేషనల్ బుగాగ్రఫీ సీరీస్' అను ప్రకటనజూచితి. అనగా
మహాపురుషుల జీవితచరిత్రములజాబితా. ఆప్రకటనలో నలువది
యాద్దర మహాపురుషుల నామములు కలవు. ఆచరిత్ర పురుషులలో ఆంధ్రు లొక్కరైన నుం
డ రాదా! ఆంధ్రులలో నాయకులు లేరా ఏమి అను సంశయ
మినుమడించెను. దివాన్ సి. రంగాచార్యులుగారు అను శీర్షిక
కటి గలరు. ఒకవేళ వీరాంధ్రులై యుండుకేమా! నచేకేన్ గారిది
మద్రాస్ గదా! ఆంధ్రులలో ఎవరును వీరిఅనుగ్రహమునకు పాత్రు
లు గాజాలకుండుట మన దౌర్భాగ్యమే. వినుగుకొమరు సణుగు
కొమరు మజ్జిగొన్ని కాగితములు త్రిప్పితిని. మహాభక్తులనుగుఱించి
వ్రాయబడిన చరిత్రములప్రకటనకు కనుగొంటిని. పండ్లెండు
గుర కేర్లుగలవు. రామకృష్ణ, రామకృష్ణ, దగ్గునంద, వివేకానం
దాదులతో బాటు ఆస్వాద్, నమ్మగ్యుగ్రు పేర్లుమాత్రమే కలవు
గానిఆంధ్రదేశభక్తులలో నొక్కరిపేరైనను కనబడకుండెను. ఏమి!
ఆంధ్రులు రాజకీయపరిజ్ఞానసూక్ష్ములనియు చరిత్రపురుషులకా
రనియు భక్తిసూక్ష్ములనియు పై ఆశయములవలన తోచుచుండుట
లేదా! ఈ విషయము మీరంగీకరింపకున్నను యావద్భారత
యశస్సు గడించినవారు అంతగా ప్రకృతమున లేరని మాత్రము
అంగీకరింపకతప్పదు—అంతట పిచ్చివానివలె పేపర్లన్నియు
అటునిటు త్రిప్పి చూడరన్ రెవ్రా చూతమని చేతబట్టితిని. పుస్త
కము తెరువకనే ప్రాచ్యదేశీయమహాసభాధిపతులపేర్లు ఒకచో
ప్రకటించబడియుండెను. వీరిలో నైన మనవారెవరైన యుండు
రేమా యని యూహించి తెలంగా, తిలక్, భండార్కర్ గార్ల
పేర్లుకలవుగాని ఒక యాంధ్రుని నాచుమైనలేదు. ఈవేళ యీ
పరిశోధన యెందులకు వచ్చెరా భగవంతుడా యని నాలోచి

ననుకొనుచు కొంతసేపటికి మజ్జియొక కాగితము జూచితిని. దా
నిలో గ్రేటర్ ఇండియాసాపైటీ అనగా మహాభారత మండలి
వారియొక్క ఆదర్శమును, మండలికి దొరికిన సభ్యులయొక్క పేర్లు
ను ప్రకటించబడెను. ఈ మండలిపక్షమున మధ్యఆసియా, ఇం
డియామైనరు, బర్మా, సహారా, కాంబోడియా మున్నగు వివిధ
దేశములలోగల భారతవిజ్ఞానవాన్మ ప్రినిగురించి పరిశోధనగావించ
బడును. ఈమండలివారిలో హిందూదేశమునంద గల నానారాష్ట్ర
మునకు సంబంధించినవారును గలరు. కాని ఆంధ్రరాష్ట్రము
నకు సంబంధించినవారిలో నొక్కరైన లేకుండెరి. అంతట
పిచారముతో దైనికపత్రిక చదువ సంతపించితి. దానిలో నొక
చోట శ్రద్ధానంధుని స్వాధికారికరైత వీర్యులపబడిన కమిటీ
సభ్యులపేర్లు వారి విన్నపమును జరుపమొదలిడితిని. ఆకమిటీ
సభ్యులలో వంగ ఉత్తర సారాష్ట్ర సిండ్ కల్యాణకాది దేశజా
రైలుగు కలరుగాని ఆంధ్రు డొక్కడైన లేకుండెను. ఈపరి
శోధన యంతటితో కట్టిబెట్టుట యుక్తమని యెంచి చివరకు
లేచి నెత్తిపై గుడ్డవేసికొని ఎట్టెట్టే కొంపకు జేరితిని.
(పరిశోధకుడు)

హిందూమహమ్మదీయసంఘర్షణము
అంత మొందించుట

యావద్భారతమునొసమితికార్యసంఘ
సమావేశము
ధిల్లి, మార్చి 18:— హిందూ మహమ్మదీయసంఘర్షణ
ము అంతమొందించి రెండు సంఘములవారికి ఆస్థివ్యవస్థను ఏర్ప
డుటకై తగు సాధనముల నరసి రెండు సంఘములవారికి అనుకూల
మగు పరిష్కారము గావించు విషయమై ఆలోచించుటకు యా
వద్భారతమునొసమితికార్యసంఘసమావేశము ధిల్లి లో జరి
గెను. యం. ఎ. జిన్నా గారు అధ్యక్షత వహించిరి. అసభ్యు లి
గారు చర్చ ప్రారంభించుచు ముస్లింసమితి యావద్భారత కాం
గ్రెసుసంఘముల సమష్టిసమావేశమున ఈవిషయమై చర్చ
జరుగుట ఉచితమని నూచించిరి. కొంతకాలము చర్చ జరిగిన
పిమ్మట మహమ్మదీయనాయకు లందరకు భిలాఫతు జయముతు
లే మా నాయకులతో సహా, ఆహ్వానములనంపి ఈసభయందు
ఈవిషయమై చర్చ జరుపవలయునని తీర్మానింపబడెను.
(అ. ప్రె.)

రాష్ట్రీయశాసనసభలు

బడ్డేలుచర్చలు
మధ్యపరగణాలు, సంయుక్తరాష్ట్రములు, బొంబాయి
శాసనసభలయందు బడ్డేలుడిమాండులపై చర్చ జరుగుచున్నది.
బొంబాయి శాసనసభలో కడచిన శనివారము విద్యా
శాఖడిమాండు చర్చ సందర్భమున రావుసాహెబు డాక్టరు
పజేలుగారు లక్షరూప్యముల కొత నుపపాదించుచు ప్రభుత్వ
మువారు కళాశాలవిద్యకు ఎక్కువ ధనమును వ్యయపరచుచు
ప్రాధమికవిద్యావ్యాప్తి విషయమై అత్రేధ వహించుచున్నా
రనిరి. నిర్బంధోచితప్రారంభ విద్యావిధానమును అమలునందు
చు విషయమై సానికసంఘములతో ప్రభుత్వమువారు ఆలో
చించుచున్నారని మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పగ పజేలు
గారు కొత నుపసంహరించుకొనిరి.
సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభలో శనివారమునాడు
జనరలు ఆర్మినిస్ట్రీషను డిమాండుపై చర్చ జరిగెను. కమిషనరు
కార్యాలయపుఖర్చులలో 2 లక్షలు తగ్గింపవలయునని స్వరా
జ్యపక్ష పునభ్యుక్తు గావించిన ఉపపాదనము అధికసంఖ్యాకు
లచే ఆమోదింపబడెను.
సెక్రటేరియటుకార్యాలయపుఖర్చులలో రిరి జేల
రూప్యములు తగ్గింపవలయునని చింతామణిగా రుపపాదించిరి.
కోతకూడ ఆమోదింపబడెను. మొత్తముమీద ఈడిమాండునందు
258181 రూపాయలు తగ్గింపబడెను.
మధ్యపరగణాల శాసనసభలో శనివారమునాడు జనర
లు ఆర్మినిస్ట్రీషను డిమాండుపై చర్చ జరిగెను. విరారనందలి
వ్యవసాయదారుల దుస్థితిని తొలగించు విషయమై ప్రభుత్వ
మువారు అత్రేధ వహించుచున్నందులకు శాసనసభవారి ఆసంతృప్తి తెలుపుత గు రావు సాహెబు కోర్డు
గారు వెయ్యి రూప్యముల కొత నుపపాదించిరి. కోత ఆమోదింప
బడెను.
(అ. ప్రె.)

వృత్తాంతలేఖలు

అమృతలూరు

గొప్పప్రభ

మా గ్రామమునండి 86 అడుగుల ఎత్తుగల గొప్పప్రభ తయారయి బడి దేశభక్తుల ఛాయాచిత్రములతోను ఖద్దరుపువ్వులతోను దేశభక్తిదీపకములగు మహాపురుషుల వాక్యరత్నములతోను విరాజిల్లుచు 14 జలం వృత్తాంతరాజులచే గోవాడ బాలకోశేశ్వరస్వామి యుత్సవమునకు గొంపోబడినది. ఇంత గొప్పప్రభ ఇదివరలో పెదకోటప్పకొండగర్భగాని ఇచ్చటకు గాని ఎప్పుడును రాలేదు.

(ఒకవిలేఖరి)

తిరువతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

సంస్కృతకాలేజి విద్యార్థి అకాలమరణము

మార్చి 10:- గంటూరుజిల్లా పల్నాడు తాలూకా మాచెర్ల గ్రామ వాసములైన మ-రా-రా-శ్రీ పురుషోత్తమాచార్యులవారి కొమారుడు సుమారు 22 సం॥ముల వయస్సుగలిగిన సీతారామాచార్యులు అను విద్యార్థి గడచిన 4 సం॥ములుగా శ్రీ వేంకటేశ్వర సంస్కృత కాలేజీలో చదువుచుండెను. 5 లేదా వుదయం "కలరా" జ్వరము ప్రారంభించి 8 లేదా పాయంకాలం 4 గంటలకు మరణించెను.

రేణిగుంట పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పైకేసు

రేణిగుంట నివాసముగల గురప్పనాయుడు రేణిగుంట పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు ముద్దురు పోలీసు జవానులపైనను 5-2-1927 లేదన తిరుపతి సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఎదిరిలు తన్ను కొట్టి అక్రమముగ లాకాబులో ఒక రాత్రి యుంచినది యు దావా ఇచ్చుకొని యున్నాడు. సదరు కేసు 1-3-27 లేదకి పాయదా వేయబడియుండి సదరు రోజున పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు 1వ ఎదిరి కోర్టును హాజరయి తాను పోలీసు మాపరింపెండెంటువారికి, తన్ను గవర్నమెంటు ఖర్చులతో కేసు జరుపుకొనుటకు గాను వ్రాసికొనియున్నానని వాయిచా కోర్ గా మేజిస్ట్రేటు 11-3-27 లేద వుదయం 8 1/2 గంటలకు వాయిదా నేసెను.

జిగ్గయ్య పేట

(ఒకవిలేఖరి)-

నందిగామ తాలూకాబోర్డువారు మహాత్ముని ఆహ్వానించుట

మార్చి 11:- మహాత్ముడు ఆంగ్లదేశమునకు వచ్చినపుడు మా తాలూకాబోర్డువారు ఆహ్వానించుటను, వివరింపవలయును. స మ ర్చి ౧ మ ట కు న్ను, ఆహ్వానసంఘముకట్టి ఏర్పడి దేశబంధు నిధికి గ్రహము వ సూ లు చేసి అర్పించుటను ఏ ర్పా టు లు చేయుచున్నారు. పై విషయములు తీర్మానించుటకు ఈ నెల 20 లేదాగా ఒక ప్రత్యేకభి ను గావించుటకు తీర్మానించినారు. ఆహ్వానసంఘముందు కొం దరు సభ్యులు చేరిరి. అధ్యక్షక మొదలుగాగల ఎన్నికలు ఈ నెల 15 లేదన జరుగును. ఇందువలనయై తాలూకాలోని యితర ప్రముఖులుగూడ తమ ఆంతర్యహృదులను ఇందులకెత్తు తగలనియక తాముగూడ ఆహ్వానసంఘమునందు చేరి కార్య భారము వహించుట గాకయని కోరుచున్నాను.

హైస్కూలు విద్యార్థివృద్ధిసంఘము

శ్రీకృష్ణ హైస్కూలు శాశ్వతముగా నెలకొనియుండుటకు అవసరమగు రు 10000 ఇవ్వ నిశ్చయించిరి. 5000 లు ఇదివరకే ట్రెజరీలో పెట్టించిరి. మిగత రు 5000 లను ఇవ్వ నలసినవారు 9-3-27 లేదన ప్రాసరినోట్ల వ్రాసియిచ్చిరి. జిల్లా బోర్డు మేనేజరుగారు స్కూలు స్వాధీనపరచుకొనుటకు 8-3-27 లేదన వచ్చిరి. ఇవ్వనలసినవారు ఇవ్వగా తక్కువ బడ్జెటు 1200 లను హైస్కూలుస్థాయి నోటువ్రాసి తమ యు దారతను పెట్టించిరి. మొత్తముమీద రు 10000 వాగ్దత్తప్రకారము ఇవ్వబడినది. హైస్కూలు యుపాధ్యాయులు కమిటీ

వారును తదితర విద్యార్థిమానులును ఈస్కూలు చిరస్థాయిగా యుండుటకు కారణభూతులైన పై సంఘమువారిని ప్రశంసించ కతప్పదు. ఈసంఘమువారు ఇకముందుగూడ సంఘమును చెడ నీక కేవలము "బానిసలను" తయారుచేయు ఇట్టి స్కూల్ కే సహాయము చేయుటగాక దేశోపకరణవైట్టము, స్వాతంత్ర్య జీవనమున కారాధరూపమైనట్టియు జాతీయతను పెల్లడించువట్టి పనులకు సహాయముచేయుదు అందు చూలాభాగమైనట్టి రాట్లు మూల వర్గములు గ్రంథాలయము కలకొల్పుటకు సహాయము చేసి తమ దేశోద్ధి నమున కట్టబడినవారగు.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రాధేసరు కాశీరాం పాత్రోగారు

ప్రాధేసరు కాశీరాంపాత్రోగారు ఈ గ్రామములో ఒక వారమునండి స్కూలు ప్రవర్తనముల నిర్వహిస్తున్నారు. కిరి సర్పెనులో అడవిపుగములు విస్తారముగా లేవుగాని బలప్ర దర్శనములో ప్రాధేసరు కాశీరాంగారును, ఇతరులును మాడ అతి నిపురాతన చూపిరి. కాశీరాంగారు ఒక్కసారి మాడు మోటారుబండిని ఆపిరి. రెండుచేతులలో చెరియొక బండిని మీదకు వచ్చుచున్న మాడబండిని కాళ్లతోను ఆపిరి మో టారు బండిని సుమారు 80 అడుగుల గంతుచేయించిరి. చూస్తరు పగకురాం అను యువకుడు అరంభము ముందు గగ్గిన ఇకప డీచను గొంతుతో నొక్కి నంచివేసిరి. ఈనెల 8వ లేద రా త్రి ఈ విచిత్రమును చేయగల్గిన పరశురాంగారికి పి. నూర్స నారాయణగారు రను ఈపట్టాయమునకు సువర్ణసతకమును బహుమతిచేసిరి.

పురపాలకసంఘము

ఈనెల 8వ లేదని డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తి గారి అగ్రతంత్రీకంఠ జరిగిన సభలో ఈక్రింది తీర్మానములు అంగీకరింపబడినవి.

"ప్రస్తుతము బడ్జెటులో గవర్న మెంటువారు ఈపట్టా నీటిపకాయలయిల్లము యొక్క మైన గ్రాంటును ఏర్పాటు చేయకుండుట మాది విచారించుచు; నీటిపకాయలు చాల అవ సరమనిన్ని వెంటనే పని ప్రారంభించవలసినవనిన్ని కోరు చు అందుకు కావలసిన ధనమును ప్రస్తుత బడ్జెటులో విరాళముగ నిప్పించుమని దొరతనమువారిని ఈకాన్సిలువారు కోరుచున్నారు.

ఈపట్టా ప్రజలకైకాక రైల్వేజిల్లాప్రజలకు పానీయ జలము నొసంగుచున్న గోదావరినది అపరిమితముగను, అసహ్య ముగను, మరలను గావించబడుచున్నవనియు, అట్టి మరలను గోదావరిలో చేరకుండుటకు మంచినీటి సప్లయతోపాటు ము రికి నీరు పోవు ఏర్పాటు చాల అవసరమనిన్ని, యిటువంటి పట్టావునకు ప్రాయశః మంచినీటిసప్లయ ఏర్పాటుకు ముందే మురికినీరు పోవు ప్రార్థన డ్రయినేజి (స్కీము) యేర్పాటు అవసరమని అంచనా వేయబడిన లక్షరూపాయలు యిదివరకే ఎక్కువపన్నులచే బాధపడుచున్న మాప్రజలవద్దనుంచి క్రొత్త వన్ను విధించి వసూలుచేయుట దుర్భరమనిన్ని, దొరతనము వారు నయతో ప్రస్తుత బడ్జెటులో ఆలక్షరూపాయలు విరా ళ్ల మొసంగనలెననియు యీ కాన్సిలువారు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు."

10-ఇంక్రిమెంటు అడ్వాన్సుగా 1-4-27 లేద నుండి యిప్పించమని వారంటు ఆక్సెసు అట్టిప్రకారము 10 ఇంక్రిమెం టు యిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది.

1927-28 సంవత్సరమున పురపాలక సంఘమువారికి కావలసిన కిరసనాయిలు పెట్ట్రోలు సప్లయలకు ఏనియాటికా పెట్ట్రోలయం కంపెనీవారి టెండరు అంగీకరింపబడెను.

శిరుల అప్పలస్వామిగారు యను ఆడినూండ్లము మునిసిపలు ఫలము మీద యిల్లు కట్టుకొనుటకు అక్షమతి యి వ్వనలసినది జిల్లా కలెక్టరువారిద్వారా పంపిన అన్వీప్రకార ము ఆయనకు అనుమతి యిచ్చిరి.

వేసవికాలము నాలుగుమాసములు మునిసిపలు ఆక్సు ఆనరాములో చలివేండ్లకు 50 రూపాయలు ఖాంక్షను చేయ బడెను.

మునిసిపలు ఎన్నికలలో చదువురానివారు వోట్లవేయు టలో ప్రస్తుతము ఖనుబలోనున్న సర్దిప్రకారము అనేక అన్యాయములు జరుగుచున్నట్లు విశదముగాను ఈపద్ధతి మార్పు ట అవసరమని అభిప్రాయపడి అధ్యక్షులకు గురుమూర్తిగారు ఒక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఆ తీర్మాన మేరకుగా సరు వురానివోట్ల వోట్లు పోలింగు ఆఫీసర్లు మార్పుచేయుటకు బయలుదేరి అధ్యక్షి పేరునకును ప్రక్కను ఏవో యొక గర్భగాని ఫలముగాని, చిన్నముగాని అమ్మవేయించినచో చచ్చులేని వోట్లగుడ తమ వోట్లను స్వంతముగా మార్పు చేయగల్గుదురు గాన వోటింగు విషయమైన నియమములలో

ఇట్టి మార్పు చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ఈ పురపాలక సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

గోదావరి యొక్కచండి యిన్ని సుపేటలోని రోడ్లమీద బండ్లుపోవలసిన మార్గములు నిర్ణయింపబడెను.

1927-28 సంవత్సరములో ఈ పురమును నిర్వహించిత ప్రాథమిక విద్యావిధానమును అనుబంధపవలె నని తీర్మా నింపబడెను.

1927-28 మదరాసురాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెటులో ఈ పురమున డివిజియోయలరను డ్రయినేజి స్కీమునకును ఏర్పాటున ఏర్పాటును చేయనందున అన్నిట చాల ఆశా భంగము గల్గినది.

చిత్తూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శివాజీనాటక ప్రదర్శనము

చిత్తూరు శ్రీరామవిలాస సభవారు మహాశివరాత్రినాడు వాయూరియందలి శ్రీ గణేశనాటకాలలో శ్రీ శివాజీనాట కమును హనోహరముగ బ్రర్పించిరి. దేశభక్తి ప్రపూరితమైన యీనాటకము విద్యార్థులకులగువారికే బ్రదర్శింపబడినచో దీని సాభాగ్యమునుగూర్చి చెప్ప నవసరము ఉండదు. సుప్రసిద్ధ క్షత్రియవంశసంజాతులగు, శ్రీ కాశ్యేటిసగర రాజబంధువులును వ్యాయవాది ప్రముఖులునగు శ్రీరాజా, బొప్పరాజు, రామ కృష్ణరాజులుంగారు, బి. ఎ. బి. ఎఫ్. వారు శివాజీ పాత్రప్ర దర్శనమున తమ ప్రతిభను పెక్కునోట్లు గనపఱచియున్నారు. సహజముగనే గాంధీర్యాద్యములుగల శ్రీ రాజుగారి శివాజీ పాత్రప్రదర్శనము మిక్కిలి స్వాభావికముగ నున్నదనుట యతి శయోక్తి గానేరదు. ఆంగ్లదేశమునలి ప్రసిద్ధులగుటలో నొక రకు శ్రీజంగా వేంకటసుబ్బయ్యగారు రోషనారపాత్ర ప్రద ర్శనమును మిగుల హృద్యముగ గావించిరి. అష్టావభాషాప్రదీ ణురాలును, మాడుదినములలో మొగల్ సామ్రాజ్యమును శివాజీ అరచేతనుంచునట్లు ప్రతినవేసిన ధీరయనగు రోషనారను ప్రే తులకు సాక్షాత్కరింపజేసిన శ్రీ వేంకటసుబ్బయ్యగారి చా రుర్యము నర్థనాతిశయము. మారోపంతో, మో అబీవ్ మొదలగు పాత్రముల ధరించినవారు రంగానుభవముగగలిగి ప్రధానపాత్రము లం గొనువారుగాన, ఈపట్టాన దమ ప్రదర్శనములు మిగుల రసచరితముగ కావించిరి. ఈ సహజమువారు గావించిన ఖేలన ములోని కథాసంవిధానము ముద్రితములలో గానబడదు. పేరు నను శివాజీ నాటకముగాని, బొచిక్కభంగ మనునది కొంచమైన తే "స్వరాజ్యసిద్ధికి హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము ఆ త్యావశ్యకము" అనుదాని సీపదర్శనము వేసోల్లజాటుచున్నది. చిరంధమునుండి దుదివడకు హిందూమహమ్మదీయ ప్రేక్షకులు ఆ త్తరువులోని ప్రతిసలనకెనుండి కడపట తమ స్వంతమును వెలిబుచ్చుటయే యీ ప్రదర్శనగౌరవమునకు ప్రబలిసదర్శనము.

లోకోత్తరపురుషుడును, కాంధిమాతయు నగు శ్రీ గాంధిమహాత్ముడు మున్నుండు ఆంగ్లదేశవర్తకుల సమయమున చిత్తూరికి విజయముచేయునప్పుడు, ఈసహజమువారు సన్మా నింపవలసిరి. ఆదినము నాటకప్రదర్శనము గావించి ఈప్రవృ త్తతో మహాత్ముజీని సత్కరింప తీర్మానించినాని నిజముగా నున్నారట. మిక్కిలి సంతోషదాయక మునచున్నది.

* * *

ముగ్గునిచిపాలిటి

10-వ లేద "ఆంధ్రప్రతిక"యందలి చిత్తూరు శాస్త్రల లో ముగ్గునిచిపాలిటి అను క్రింద ముగ్గునిచిపాలిటికి-మి. ము సస్వామినాయకరు గారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి అని గలదు. అది పొరబాటు. పి. సంజెయ్యగారు చెట్టిగా రస్యతులు గాను ముసస్వామినాయకరుగా రుపాధ్యక్షులుగాను యెన్ను కొనబడిరి.

నేత్రచికిత్స

ఆంగ్లదేశముతయు సంవారమునర్చి యనెకలకు నె త్రచికిత్స యొనరించి యొగ్గతాపత్రముల బడసియుండు నొక మహమ్మదీయ నేత్రచైత్యు డీపురమునకు వచ్చి నేత్రవ్యాధిచే బాధపడుచు రుదవడికి నుచితముగ చికిత్స చేయుచున్నాడు. పల్లెటూళ్ల నుండియు పట్టణములనుండియు, విశేష జనులరుదెంపు చున్నారు.

శ్రీ చిత్తూరు యువజనసంఘము

పై నేర నేపురమున వొకసంఘము స్థాపించబడి యు న్నది. మ-రా-శ్రీ యఫ్. సి. సుందరవరదాచార్యులుగా రధ్యక్షులుగాను శ్రీ నరేశయ్యగారు డైరెక్టరుగా నుండి విశేష దేశసేవ చేయుచున్నారు. సుమారు 70 మంది సభ్యులు గలరు. డైరెక్టరుగారు సభ్యులకు కసరత్తు, కుష్టి మొదలగు

వ్యాధిగ్రస్తులను గురించిన శ్రీ టి. ఎ. సరసింహులు నాయకులగు ముఖ్యమంత్రి (బాక్సింగ్) నేతృత్వం వహించిన వ్యవస్థాపక కమిటీ వ్యాధిగ్రస్తుల సన్నిధిని సేద్యం కొనసాగిస్తున్నారు.

పురస్కారము (ట్రాఫిక్)

ఈ పురస్కారము కట్టించి యిప్పటి కిరువదియైదు వత్సరముల నందున శిథిలమై పుట్టుగోడలతో నన్నది. పురజను లింకను శ్రద్ధాపూర్వకమున నది రూపుమానిపోవును. కాన పురజను లాకట్టడము నుదరించుటకు బూసకొనుట యుత్తమము.

నెల్లూరు (స్వకీయవిలేఖరి)

భ్రమరాంబా గ్రంథాలయము

మార్చి 9:—శ్రీ శేషులను మొదలగా భ్రమరాంబాగారి జ్ఞాపకార్థము, ఈ గ్రంథాలయము ఈ పురమున శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేక పోషయోగము నుద్దేశించి, నెలకొల్పబడియున్నది. ప్రస్తుత మి గ్రంథాలయ కార్యసాహసము శ్రీ మొదలగా చంగయ్యపంతులు గారి భవనమునందు గలదు. అచటనుండు కస్తూరిదేవి బాలికా పాఠశాల విద్యార్థినులకును, ఉపాధ్యాయులకును మిగల ఉపయోగకారిక నున్నది.

ఈ గ్రంథాలయ వార్షిక పోషనము మార్చి 4 తేదీ నెల్లూరు పురమండలమున నెల్లూరుజిల్లా సర్జిస్ట్ మేజరు శంకర శాస్త్రిగారి సతీతిలకమున శ్రీమతి కాంతమ్మగారి ఆధ్వర్యమున మిగల జయప్రదముగ జరిగెను. సుమారు 800 మంది శ్రీలక్ష్మి ప్రైవేట్ గా సభనలంకరించుచుండిరి. మతభేదముల లేక హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవ శ్రీలక్ష్మియు విచ్చేసి యుండిరి. కార్యక్రమములయందు ఆంధ్రమున నే జరిగెను.

సాయంకాలము పురమండలమున 4 గంటల మీదట శ్రీమతి కస్తూరిదేవి పాఠశాల బాలికల ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

మిషన్ ఉన్నత బాలికా పాఠశాల ఉపాధ్యాయుల రాలగు మిస్. పెంకెలు దొరసానిగారు గ్రంథాలయముల ముఖ్యోద్యోగములగుర్చి, విభులముగ నొక గంటనేపు తెనుగున ఉపన్యసింపిరి. బాలికా పాఠశాలల యొక్క స్వేచ్ఛనై శ్రీ సత్యవతమ్మగారు ప్రాచీనకాలమున, శ్రీలక్ష్మి విద్యామతలై, అఖండపాండిత్యమున సంపాదించియుండినది నిదర్శనపూర్వకముగ నిరూపించుచు, గ్రంథాలయములు శ్రీ విద్యావాహినికి సాధకములు కాగలవని తెలిపిరి.

శ్రీమతి పానకా కనకమ్మగారు, రుక్మిణమ్మగారుకూడ గ్రంథాలయోద్యమముగుర్చి కొంతనుచ్చరించిరి.

కడపట అధ్యక్షురాలు గ్రంథపఠనము శ్రీలక్ష్మి ముఖ్యమనియు, పనిలేనికాలమున నేగాక, ఆపత్కాలమునను మిగల లాభకరములనియు చెప్పి శ్రీలక్ష్మి ఐకమత్యముతో ఈ గ్రంథాలయము నింకను అభివృద్ధికి తెచ్చుట సమంజసమని తెలుపుచు, సభను ముగించిరి.

లిటరరీక్లబ్

ఈనెల 6 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటల మీదట లిటరరీక్లబ్ వారి యాజమాన్యమున శ్రీయత పన్నెటి విశ్వసాధరావు బి. ఏ. బి. యల్ గారు "ప్రాచీన ఉపయోగి రాజ్యము"ను గూర్చి యొక చిన్న వ్యాసమును బదిలిరి. మేజరు శంకరశాస్త్రి బి. యం. యస్. గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

నెల్లూరు మండల పూర్వపరిశ్రమ ఉపయోగి రాజ్యము మిగల ప్రాముఖ్యత నొందియుండుచే, విశ్వసాధరావు పంతులుగారు మిగల శ్రమయనక ఈ వ్యాసమునకు గడంగి యుండిరి.

ఆరోగ్యవారము-ప్రవర్తనము

ఈనెల 7 తేదీ మొదలు ఈ పురమున మునిసిపల్ ఆరోగ్యమువారి యాజమాన్యమున ఆరోగ్యవారము ప్రవర్తనముతో కూడి ఆరంభింపబడెను. మేజరు శంకరశాస్త్రిగారి సతీవని యగు శ్రీమతి కాంతమ్మగారు ఆరోగ్యవాం ప్రవర్తన ప్రారంభింపనమును జరిపిరి.

మహాసభ

ప్రవర్తన మొదలగు విషయించిన తర్వాత పురమండలము 7 గంటలమీదట ఒక మహాసభ జరిగెను. నెల్లూరు సర్జిస్ట్ శ్రీయత జగన్నాథాచార్యులవారు అగ్రాసవాధిపత్యము వహించిరి. మేజరు శంకరశాస్త్రి బి. యం. యస్. గారు ఆరోగ్యవిభులగుర్చి ఉపన్యసింపిరి.

మరునాడు సాయంకాలము పురమండలమున నే గాక ఇతర ప్రదేశములయందును ఆరోగ్యశాస్త్రమును గూర్చి ఉపన్యాసములు జరుపబడెను. స్టాన్లీపేట, మూలపేటలయందు ఆయుర్వేదనూత్రములనుజేంచి శ్రీయుతులు శ్రీనివాసాచార్యులు, పరిసింహాశాస్త్రిగార్లు ఉపన్యసింపిరి. కవాడిపాలెములో డాక్టరు మంతుల్లాగారు ఉపన్యాసమునెగిరి.

రెండురోజులు శ్రీమంత్రి ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటులు గావించబడినవి. పురజనులు మిగల ఉత్సాహముతో నిండు పాల్గొనుచున్నారు.

కోటప్పకొండవద్ద ప్రజాసభ

2-8-1927 సాయంత్రము కోటప్పకొండవద్ద శ్రీ ప్రసన్న కోటిశ్వరస్వామి ఆలయమునద్ద జరిగిన బహిరంగసభా కార్యక్రమమునాడు శివరాత్రియగుటచేజనులు వేలకొలది సభారంగమున కరుడించిరి. సభ కోటిశ్వరస్వామి ఆలయ పరిపాలనను గురించి యేర్పరచబడినది. సభకు శ్రీయత మద్ది వెంకట సుబ్బయ్యశ్రేష్ఠిగారి రధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. సభలో నీ దినన తీర్మానము అంగీకరింపబడినది.

"శ్రీకోటిశ్వరస్వామి దేవస్థానము పట్టికు దేవస్థానమై యున్నది. కొంతకాలమునుండివరసారా పుష్పజమిందారుగారు మేనేజింగుమేనేజరులు శివరాత్రికివచ్చు లక్షలకొలది ప్రభులు లకు నిలువ నీవలేక త్రాగుటకు నీరులేక అల్లాడుచున్నను యే విధమున సౌకర్యములను జేయక ప్రతిసంవత్సరము దాదాపు 15 వేల రూప్యములు ప్రజలాలన వచ్చు ఆదాయమును అక్రమముగా అనుభవించుచున్నారు. కాన యీ దేవస్థానమును మదరాసు హిందూ ధర్మాదాయ బోర్డువారు తన హోల క్రిందకు నీసుకొని కొండవద్ద ప్రజలకు తన సౌకర్యములకు కలగజేయ నిలయునని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు." ఒకవిలేఖరి.

కలకత్తా, మార్చి 11:—ప్రమాదాపదలతో బిల్బోని రూపలంద్రదాసుగారిని భవనిపురమందు అక్రమచేరి. గది వెదకి కొన్ని కాగితములు పుస్తకములు ఎత్తుకొని పోలిసువారు పోయిరి. (శ్రీ ప్రెసు.)

అమృతమునకు

బాగుగా పనిచేయుచున్నట్టి రైస్ మిల్లు స్ట్రీట్ లో ఉపయోగము లేనిదిగా నిర్ణయించి, గోదాములు, ఇతర భవనములు మొదలగునవి చేరి 8 1/2 ఎకరముల భూమిని విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది. రహదారి ధర్మ రూ. 60,000 లేక 70,000 వరకు విక్రయమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

రాజా గులాబ్ దాసు హరిదాసు అండు సన్ను, నిడుబ్రోలు, గుంటూరుజిల్లా, లేక రెసిడెన్సీ బజారు హైద్రాబాదుకు వ్రాయవలెను.

నోటీసు

ఉయ్యూరుయెట్టేట జమీందారువారి పరిపాలనలో చేరియున్నటువంటిన్ని, కృష్ణాజిల్లా గన్నవరం తాలూకా కల్వసామలగ్రామంలో ఉన్నటువంటిన్ని, మాతాలూకు స్వంతజిర్కాయిటీ కేరి యీ నాం భూములు కృష్ణ కాలవనీటి ఆధారంవలన సాగు అయ్యే పల్లం ముమారు య 130.0 టున్నా మెరక య 45-0 టున్నా, ఏలుకొలది లాట్లుగా విభజించి మాకు గల జిర్కాయిటీ హక్కును విక్రయించదలచి యున్నాము. గనుక సదరు భూములు ఖరీదుకు తీసుకొనదలచినవారు తే 28-3-1927 దిలగాయతు కల్వసామల మకాంకు వచ్చి వేలం పాడుకొనవలసినది. వాటిపరతులు వేలంపాటికాల్చు మందు తెలుపబడును. సదరుభూములు గుడివాడ నుంచి కంకిపాడువెళ్లే రోడ్డుదరినిన్ని సమీపంలోనున్న ఉన్నది. యీ గ్రామం బెజవాడనుంచి బందరు వెళ్లే రైలుమార్గంలో యిందువల్లి స్టేషన్ కు 3 మైళ్ళ దూరంలో యున్నది.

మకాం, నూబిడు } శ్రీ విజయశ్రీమూర్తిగారు
కృష్ణాజిల్లా. } బహదూరు రాణిసాహెబ్
15-2-1927

దంతు చూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతో ముటవలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లు నండి రక్తము కాకుండును. నోరు దుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. నర్వసాహస్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. అమృతాంజనం శివో, బొంబాయి - మదరాసు.

విద్యార్థి - త్రైమాసపత్రిక

మూడు మాసముల కొకసారి వెలువడును

అక్షయసంవత్సర మాఖ శుద్ధపాడ్యమి నాడు వెలువడిన మొదటి సంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. సంపాదకుడు శ్రీయత వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు కార్యసాహసము సత్తైన పల్లి. బాలకవిత్వానుభవము పక్షమున నిది ప్రకటింపబడుచున్నది. సందాసాలుకు ఒక రూపాయి మాత్రమే. ఈ మొదటి సంచిక యందు గ ద్వ ప ద్వ రూ ప క ము ల గు వ్యాసములు పదియునైన కలవు. నీ దగ్గరకే వచ్చాను. అనుకడపటి వ్యాసమొక్కటిమాత్రమే వ్యావహారిక భావయం దున్నది. తక్కినవన్నియును గ్రాంథిక భాషలోనే యున్నవి. ఈ బాలకవిత్వానుభవములోనున్న వారు కేవలము విద్యార్థులే భాషా సేవయే వారి ముఖ్యోద్దేశము. గద్యరచనను పర్వరచనగాని చేయగలవారందరును సభ్యులు కావద్దులు. ప్రవేశపరీక్షము 4 అణాలు. నెలకు చందా 4 అణాలు చెల్లించవలెను. ఈ పత్రికకు చందాదారులుగా నుండవలెను. ప్రస్తుతము పదునలుగురు మాత్రమే కలగు. మొన్నటి విజయవశమినాడే యీ కుటీరము ప్రారంభమైనది. ఇప్పటికింకను ఆరు నెలల పనిబడియే, త్వరలోనే యియ్యది మాసపత్రిక కాగలదు. వ్యాసములెవరైనను పంపవచ్చునుగాని రాజకీయములుగా నుండరాదు. భాషా రూపకములే కావలసియున్నవి అని కుటీరమువారు విన్నవించుచున్నారు. వలయువారు వ్యవస్థాపకుడు విద్యార్థి పత్రికపల్లి అని వ్రాయవలెను.

చీజ్ బండ్:—నీరై పోయిన పిర్యమును గట్టిపరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి చెందినది. స్వచ్ఛముగాని మూత్రముతో గాని పిర్యము స్థిరముచున్న మొదల నీక్షణం నిర్దిష్టవేయును. ముసలితనమును, సపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మొసంగును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారముఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతాన పంతులుగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యాశ్రమం,
1159-1027 3, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

ఉత్తరసర్కార్ కాంపిటిషన్

తిరిక్కప్పలిలాస్ సభ, గుంటూరు

ఈసభవారు బ్ర. శ్రీమంత్రి సమీపానందశాస్త్రిగారి చేరనియింపబడిన సావిత్రిసాటకమును పోటీపత్రిక పెట్టుటకు నిర్ణయించినారు. బహుమతులు యాదిగవవిధముగా నుండును. ఈపోటీపత్రికకు నిర్వహించిన నాటక సాహిత్యపాఠకు మార్చి నెల 20 తేదీలోగా అప్లికేషన్ రుకము రూ. 4-0-0 లతో సహా, తమసాహితీ యజమానిద్వారా యాదినన నడపారించు అడ్రెస్ నకు అప్లికేషన్లు పంపుకొనవలయును. రూల్సు పేపర్లు, అప్లికేషన్ ఫారములు కావలసినవారు యాదినన అడ్రెస్ నవారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. మార్చి 30 తేదీకి పైన వచ్చు అప్లికేషన్లు అంగీకరించబడవు గనుక త్వరపడవలయును.

బహుమతులవివరం.
సావిత్రి రు 75 లు బంగారుశతకం.
సత్యవంతుడు 60 " "
యముడు 40 " "
నాటకము మొత్తంమీద రక్షింపబడిన సాహితీకి 75 లు వెండిగిన్నె బహుమతి యివ్వబడును.
ప్రాప్రయిటరు-మల్లాది లక్ష్మీనారాయణ
అగ్రహారం, గుంటూరు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ సం. మార్చి 12 తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి	రు 95 0 0	మొదలు 112 8 0	వరకు
లియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిని	వ 42 గలవి	రు 12 4 0	14 12 0
నల్లారిని	డిటో	15 8 0	16 0 0
శిల్లి	డిటో	16 4 0	17 0 0
రాసలు	రు. 164 బస్తా 1-కి	9 10 0	10 0 0
మత్తులు	"	22 0 00	25 0

2. ధాన్యము వస్తువులు.

కాయలు బస్తా-1-కి ర 205	"	15 0 0	16 0 0
నెనాలు	డిటో	15 0 0	16 0 0
పెసలు	డిటో	16 0 0	17 0 0
మినుములు	డిటో	17 0 0	19 0 0
ఉలులు	రు 195	18 12 0	14 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి	"	158 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	"	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవర నెనగవస్తుబా 1-కి	"	54 0 0	56 0 0
ఇతర ప్రదేశము	"	50 0 0	52 0 0
తరు నెనగనూనెగానూనెబా 1-కి ర 184	మి.మ.నూనె	180 0 0	
అముదము బా 1-కి	"	125 0 0	126 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	"	68 0 0	70 0 0
కురపసుపు	"	85 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	122 0 0	140-0-0	
గుంటూరుపాముకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి	రు 40,45		
కాళ్ళపాడి పాయకట్టు	"	50,55	
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	"	21 0 0	56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	"	81 0 0	82 8 0
చదరం	"	81 0 0	82 0 0
రవుండు	"	27 0 0	88 0 0

6. నూలు.

సం 20 బెన్ని సింహం	యా	"	7 2 0
సం 6 బెన్ని ధర	"	"	4 6 0
సం 24 " సింహం	"	"	7 4 0
సం 24 " లాకి	"	"	6 4 0
సం 60 " కారం బెన్ని	"	"	9 2 0
సం 40 "	"	"	10 0 0
సం 44 "	"	"	5 8 0
సం 20 1/2 న్యూకాటన్	"	"	6 9 0
సం 14 1/2 "	"	"	5 14 0
సం 12 1/2 మో	"	"	5 10 0
సం 18 1/2 "	"	"	6 0 0

7. దూది.

కోండాబెన్ని బారవ 1-కి	రు	80 0 0	
తల్పాడుదూది "	"	145 0 0	

8. రోవాములు.

పండి 100 కులంకి	"	58 12 0	59 0 0
బంగారు, కులమా 1-కి	"	21 0 0	21 2 0
క పుడము 1-కి	"	"	18 7 0
ఇల్లడి బా 1-కి	"	288 0 0	288 0 0
కా-2 డిటో	"	258 0 0	255 0 0

కే ద రి న్

గ్రంథకర్త:—శ్రీరమరామస్వామి చౌదరి
 రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము.
 లోకప్రసిద్ధమున ఒక పేరమాత చరిత్రము. అందును చదువరిగిన
 గుల్ఫాకై లిఖి వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్షివారాయణగారి
 అమూల్యమున కీక గలదు. ధర 0-4-0.
 ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మద్రాసు.

సిరువంచతాలూకా
ప్రాథమికవిద్యాసంఘము

ద్వితీయవార్షిక సభ

ఈసభ సిరువంచలో ఫిబ్రవరి 28, మార్చి 1 తేదీలందు
 బోర్డుస్కూలుహాలులో సమావేశమయ్యెను. సభాధ్యక్షులుగ
 శ్రీయుత రెవ. డి. డేవిడ్ గారు ఉన్నవారైరి. మ-రా-శ్రీ
 డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టర్ గారైన కె. ఆర్. వాన్ ముల్లూరుగారు
 సభ వారందఱకు స్వాగత మొసగిరి. కార్యక్రమమునందు బాల
 బాలికలు కొన్ని సంభాషణలు సలుపుటయు, ఉపాధ్యాయు
 లు బోధనాపద్ధతులగుర్చి తర్కించుటయు నుండెను. ఇన్స్పె
 క్టర్ గారు ఉపాధ్యాయులు విద్యాపద్ధతులను గమనించుటను
 గుర్చియు, నూతనబోధనాపద్ధతుల గ్రహించుటను గుర్చియు
 నుపన్యసించిరి. ఆయాబడులలో బాలబాలికలవలన సిద్ధపర్చ
 బడిన కుట్టు, డ్రాయింగ్, మట్టిపని మొదలగు హస్తకళలమైన
 పరికరములు బహు ప్రోత్సాహకరముగా ప్రదర్శింపబడెను.
 ఇట్టి ప్రదర్శనము విద్యార్థులకును, ఉపాధ్యాయులకును, తదిత
 రులకును మిక్కిలి ప్రోత్సాహముగా నుండెనుట కే సందేహ
 మును లేదు.

ఈసభయందు గావింపబడిన తీర్మానములు:—

(1) బోర్డుస్కూల్ ఉపాధ్యాయులు గ్రామములందు
 కాపురముండుటకు యిండ్లు వారకక యిబ్బందిపడుచున్నందున
 బోర్డువారు సమర మూల బిల్డింగ్ తోపాటు ఉపాధ్యాయుల
 కును యిండ్లు కట్టించునట్లును, లేదా ప్రతిబీచరుకు నెలకొం
 టికి రు 2-0-0 చొప్పున అడ్డ యియ్యనలె నని బోర్డువారిని
 యీసభవారు కోరుచున్నారు.

(2) బాలురను పాఠశాలకు పిలుచుకొనివచ్చుటకై ప్రతి
 పాఠశాలకు ఒక కండ్లకురును యేర్పాటు చేయవలెనని యీసభ
 వారు బోర్డువారికి నిర్దేశించి చెప్పుచున్నారు.

(3) ఉపాధ్యాయులు సంవత్సరమునకు లోపుగా ఒక
 సలమనుండి మరియొకసలమనుకు బదిలీచేయబడకుండ దనియు,
 బదిలీ చేయబడినపుడు ప్రయాణఖర్చులను బోర్డువారు చెల్లించ
 వలెననియు తీర్మానము చేయబడెను.

(4) ఈసంవత్సరము షామబాధ యీతాలూకాయం
 డెల్టెడలను వున్నందుచేత ఉపాధ్యాయులకు కాంపెన్సేషన్
 అలెన్స్ యిచ్చునట్లు బోర్డువారిని యీసభవారు ప్రార్థించు
 చున్నారు:—

ఈ ఉపాధ్యాయులతో సభతోపాటు బాలబాలికలకు
 శారీరపాఠశ్రామిక ఆటలును, పంచెములును బరిగినవి. డేహపరి
 శ్రేమ విషయములో విద్యార్థులందఱకు మిగుల యుత్సాహము
 కలుగునట్లు యీపంచెములు తగిన యేర్పాటులతో వాదాపు
 400 జనము చూచుచుండగా జరుపబడెను. అనేక బహుమాన
 ములును, రి, వెండిగిన్నెలు నుండెను.

కాలిబంతియందు వి. వి. మిడిల్ స్కూల్ బాలురు
 విజయమును పొంది రెవ. డి. డేవిడ్ గారికి యియ్యబడిన
 బార్న్ లెట్ పాత్రను సంపాదించిరి.

మిషన్ స్కూల్ బాలురు టాగ్ ఆఫ్ వారసంకు గెలిచి
 కులకర్ణి పాత్రను సంపాదించిరి. మరియొక పాత్రను మిషన్
 బాలికలు సంపాదించ గల్గిరి.

ఉపాధ్యాయ సభాసభ్యమున రెవ. డి. డేవిడ్ గారు
 అధ్యక్షతోపన్యాసమును వినిపించిరి. ఆటలును, పంచెములును
 ముగిసినచేత వారు మరియొకసారి శరీరసాధకమువలన కలుగు
 మేల్గుసుగుర్చి యుపన్యసించిన మీదట వేర్వేరు బడులనుండి
 వచ్చిన విద్యార్థులందఱకి మిగాయిని పంచిపెట్టుటతోను, ఉ
 పాధ్యాయులకు పాన్ సుపారి పంచిపెట్టుటతోను, దర్శకులంద
 ఱకు కృతజ్ఞతా నూనకముగా కరతాళస్వరము లాచరించిన మీద
 ట సిరువంచ ప్రాథమిక విద్యా ద్వితీయవార్షిక సభయు,
 విద్యార్థుల శారీరవ్యాాయాస సంబంధమున ఆటలు పంచెములును
 సమాప్తమయెను.

ఎ. వెంకట్రామాచార్య

బెంగాలు శాసనసభ

మంత్రుల జీతముల నిరాకరించు తీర్మానము
వీగిపోవుట

కలకత్తా, మార్చి 12:— శ్రీ జె. యల్. బెనర్జీగారు
 మంత్రుల జీతముల నిరాకరించుటకు గావించిన ఉపవాదము
 78 ప్రతిపూలును 59 గదుల అనుకూలు రగుటచే బెంగాలు శాస
 నసభలో నేడది వీగిపోయెను. (ప్రీ ప్రెసు)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

పులిసరుకు (14-3-27)

ఇరువదిగజముల టేస్ 11, ధరలు

కారికకొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (1)
 రు 8-12. సరాసరి రకము రు 7-12.

కారికకొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (2)
 రు 8-4-0. సరాసరిరకము రు 7-4-0.

తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) రు 12-12-0 గ్లాస్ 9000
 (నెట్) రు 12-10-0 ఎల్. ఎల్. 78 రు 8-0-0. ఇ. సి. 78
 రు 8-2-0, 881888. రు 13-4-0; 8978 రు 7-14-0
 1702 రు 10-12, 880 రు 8-4-0; Z. 78 రు 10-12
 Z Z. 78 రు 8-0-0. 7668 రు 8-0-0 G. A. 88 రు 6-14.
 G. G. 78 రు 8-2.

వైట్ మర్టింగులు H. K. 62 రు 17-0-0. C 40,000
 రు 22-8-0. B.B.B. రు 16-4 0.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ(రీపాల్ కట్టు) —ట్రాక్రి—రు 5-0-0.
 చలం(కొంగ)రు 7-12; చలం(ఎనిటిక్స్) రు 7-4-0 సవరను
 40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) —నత్త్రము రు 10-6-0
 60 నెంబరు సీమ (రీ పాల్ కట్టు) అడకతెర రు 16-0-0
 నెమలి రు 16-4; Xడిబండి రు 8-4-0 ఎద్దు గడియారము
 రు 8-8-0; పెన్నిత్ రు 60 నెంబరు జపాను (పది
 పానులకట్టు) — నీలంచేప రు 16-6-0.

లోహములు

ఇనుము:—బెల్టియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర
 రు 81-0; రు 82.

ఇత్తడిరేకు:—జర్మను (డిటోమాన్) రు 282, రాగిరేకు
 రు 28.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న శేన్ ఒకటికి
 రు 22-0.

కలాయి పెంకురేకు: — 24" గేజి 6" 7' 15-0-0
 8" 9" 10" రు 15-4-0.

సీమెంట్ పీపారు వెల:—

వార్వే ఆవుమార్కు రు 12-0-0 నెమలి రు 10-4-0.
 చక్కెర

(రెడి) రు 88-8-0. మార్చి 88-0-0 వాయిదా ధరలు
 ఫిబ్రవరి రు 88-4-0. ఏ.వెల్

వేరు సెనగపప్పులు

మార్చి ధరలు:—“మిషన్” రు 85-0-0
 సాదాపాను రు

వేరు సెనగనూనె

“గానుగ” రు 184. “ప్రెస్” రు 180.
 అముదము

(గ్రామధర) రు 124.

పదునుచేసినతోలు రతి 1 లికి

ఎద్దుతోలు (8 1/2 మొదలు 9 రతులు) రు 0 13 6	రు 0 14 0
" (లేటిక) రు 1 0 6	రు 1 1 0
" బెంగులూరు (8 మొదలు 10) రు 0 13 7	రు 0 14 0
" " (లేటిక సరకము) రు 1 1 0	రు 1 1 8
" (విజయనగరం 7 1/2, 8) రు 0 14 0	రు 0 15 0
" (ఏలూరు 7, 7 1/2) రు 0 15 8	రు 0 15 6
గేదెతోలు రు 0 10 8	రు 0 10 9
గేదెమాడతోలు రు 1 1 6	
ఆవుమాడతోలు రు 1 12 6	రు 1 18 6
మేకతోలు రు 2 7 0	రు 2 14 0
గొడ్డెతోలు రు 2 10 0	రు 3 0 0

పదునుచేయని పచ్చితోలు

బెంగులూరు మేకతోలు 10 1/2 రు 165 0 0	రు 185 0 0
బెజవాడ మేకతోలు " రు 160 0 0	రు 170 0 0
బెంగులూరుగొడ్డెతోలు " రు 180 0 0	రు 170 0 9
బెజవాడగొడ్డెతోలు " రు 180 0 0	రు 180 0 0
అవారమువట్టు బారవ 1-కి రు 28 0 0	రు 88 0 0
కొన్నంవట్టు " రు 20 0 0	రు 28 0 6
కరకాగొడ్డె " రు 80 0 0	రు 45 0 0

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.